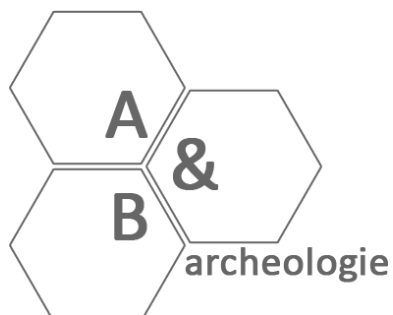

Kruisem Passionistenstraat 31

Eindverslag verslag van resultaten

Bert ACKE, Maarten BRACKE, Paulien FONTEYN en Gwendy WYNS

Titel: Eindverslag Kruisem Passionistenstraat 31

Erkend archeoloog: Maarten Bracke, OE/ERK/Archeoloog/2015/00036

Auteurs: Bert Acke, Maarten Bracke, Paulien Fonteyn en Gwendy Wyns

Uittreksels uit CartoWeb.be met toelating van het Nationaal Geografisch Instituut C18084 - www.ngi.be

Projectcode opgraving: 2025A215

Bekrachtigde archeologienota: <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/26047>

Bekrachtigde nota: <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/31911>

Intern projectnummer: 2025.003

Locatiegegevens: Oost-Vlaanderen, Kruishoutem (Kruisem), Passionistenstraat 31

Lambertcoördinaten opgravingszone: X: 92033,95 en Y: 180463,79; X: 92164,96 en Y: 180529,59

Oppervlakte plangebied: ca. 29.598m²

Oppervlakte bodemingreep: ca. 19.135m²

Oppervlakte opgravingszone: ca. 1.750m²

Kadastergegevens opgravingszone: Kruisem, afdeling 1, sectie A, perceel 1755E (deel) (zie figuur 1)

Topografische kaart: zie figuur 13 en 14

Betrokken actoren: Bert Acke (assistent- archeoloog), Maarten Bracke (erkend archeoloog, veldwerkleider, assistent-aardkundige), Paulien Fonteyn (erkend archeoloog), Gwendy Wyns (assistent-archeoloog), Koen Meulewaeter (erkend metaaldetectorist), Karl Håkansson en Daniel Primetzhofer (Uppsala Universitet; ¹⁴C-datering) en initiatiefnemer

Begin- en einddatum veldwerk: 21 januari 2025 t.e.m. 23 januari 2025

Wetenschappelijke advisering: /

Nummer wettelijk depot: D/2025/14.293/4

© Acke & Bracke bv, Dorpvaart 76, 9180 Moerbeke-Waas. De auteurs aanvaarden geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van de auteurs.

1. BESCHRIJVEND GEDEELTE	6
1.1. SITUERING	6
1.2. ARCHEOLOGISCHE VOORKENNIS	7
1.2.1. SAMENVATTING BUREAUONDERZOEK	7
1.2.2. SAMENVATTING ARCHEOLOGISCH VOORONDERZOEK ZONDER INGREEP IN DE BODEM DOOR MIDDEL VAN LANDSCHAPPELIJKE BORINGEN	10
1.2.3. SAMENVATTING ARCHEOLOGISCH VOORONDERZOEK MET INGREEP IN DE BODEM DOOR MIDDEL VAN PROEFSLEUVEN	11
1.3. ONDERZOEKSOPDRACHT	13
1.3.1. VRAAGSTELLING MET BETREKKING TOT DE ARCHEOLOGISCHE SITE	13
1.3.2. RANDVOORWAARDEN	13
1.3.3. BESCHRIJVING VAN DE GEPLANDE WERKEN	14
1.4. WERKWIJZE EN STRATEGIE	15
1.4.1. OPGRAVINGSMETHODE	15
1.4.2. ORGANISATIE VAN DE OPGRAVING	15
1.4.3. RELEVANT GEBRUIKT MATERIAAL	16
1.4.4. AFWIJKINGEN STRATEGIE TEN OPZICHTE VAN PROGRAMMA VAN MAATREGELEN	16
1.4.5. SELECTIEKEUZE VONDSTEN	16
1.4.6. SELECTIEKEUZE STAALNAME	16
1.4.7. INBRENG SPECIALISTEN	16
1.4.8. ALGEMENE WETENSCHAPPELIJKE ADVISERING	16
2. ASSESSMENTRAPPORT	19
2.1. GEHANTEERDE METHODEN, TECHNIEKEN EN CRITERIA	19
2.2. OBSERVATIES EN REGISTRATIES	19
2.2.1. ASSESSMENT VAN DE VONDSTEN	19
2.2.2. ASSESSMENT VAN DE STALEN	19
2.2.3. CONSERVATIE-ASSESSMENT	20
2.2.4. ASSESSMENT VAN SPOREN, SPOORCOMBINATIES EN ARCHEOLOGISCHE STRUCTUREN	20
2.2.5. ASSESSMENT VAN DE ARCHEOLOGISCHE SITE	22
2.3. POTENTIEEL VOOR WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK	22
2.4. UIT TE VOEREN ONDERZOEK	22
2.4.1. TE BEANTWOORDEN ONDERZOEKSVRAGEN	22
2.4.2. STRATEGIE VOOR DE VERWERKING	23
2.4.3. CONSERVATIESTRATEGIE	23
2.4.4. ONDERZOEKSVRAGEN BIJ VERVOLGONDERZOEK	23
3. INTERPRETATIE VAN DE ARCHEOLOGISCHE SITE	24
3.1. LANDSCHAPPELIJK, HISTORISCH EN ARCHEOLOGISCH KADER	24
3.1.1. LANDSCHAPPELIJK KADER	24

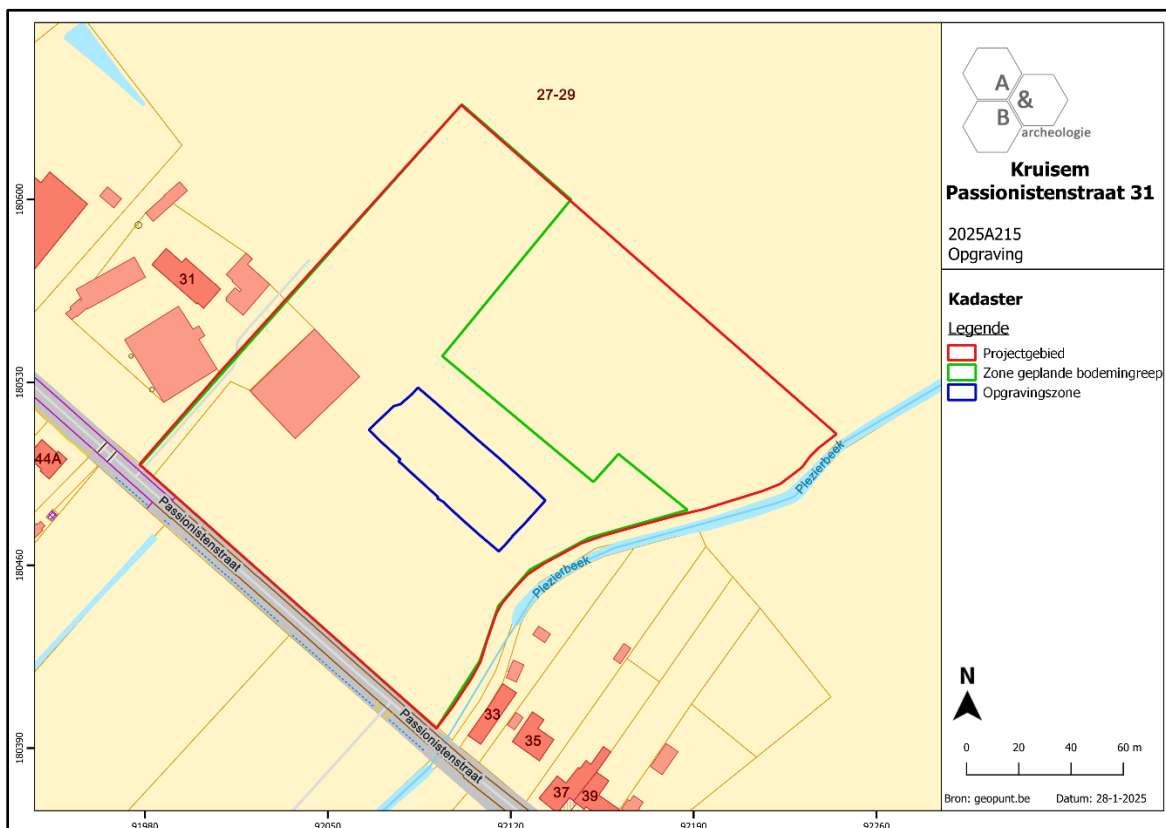
3.1.2. HISTORISCH KADER	30
Kruishoutem	30
Plangebied	31
3.1.3. ARCHEOLOGISCH KADER	39
3.2. STRATIGRAFISCHE OPBOUW	41
3.2.1. BODEMOPBOUW	41
3.2.2. BODEMBEWARING EN BEWARING ARCHEOLOGISCHE SITES/ARTEFACTEN	43
3.2.3. REFERENTIEBODEMS OP GEKENDE ARCHEOLOGISCHE SITES	43
3.3. BESCHRIJVING VAN DE ARCHEOLOGISCHE SITE	44
3.3.1. KUIL UIT DE LATE BRONSTIJD	46
3.3.2. DEEL VAN EEN WOONERF UIT DE IJZERTIJD (4 ^{DE} – 3 ^{DE} EEUW V.C.)	49
Spiekers	50
Kuilen	58
3.3.3. GREPPELS EN PALENRIJ UIT DE VROEGE MIDDELEEUWEN	62
3.4. CULTURELE EN NATUURWETENSCHAPPELIJKE VONDSTEN	67
3.4.1. AARDEWERK	68
Handgevormd aardewerk	68
Lokaal Karolingisch aardewerk.....	71
3.4.2. HUTTENLEEM	72
3.4.3. METAAL.....	72
3.4.4. NATUURSTEEN	72
3.4.5. NATUURWETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK	74
¹⁴ C-datering.....	74
3.5. DATERING EN INTERPRETATIE VAN DE ARCHEOLOGISCHE SITE	76
3.5.1. RELATIEVE DATERING AAN DE HAND VAN SPOREN EN VONDSTEN	76
3.5.2. ABSOLUTE DATERING AAN DE HAND VAN NATUURWETENSCHAPPELIJKE DATERINGSTECHNIEKEN	76
3.5.3. ABSOLUTE DATERING AAN DE HAND VAN HISTORISCHE BRONNEN	76
3.5.4. TAFONOMISCHE OPBOUW EN FORMATIE	76
3.6. SYNTHESE	77
3.6.1. INTERPRETATIE VAN DE ARCHEOLOGISCHE SITE	77
3.6.2. BELANG EN BETEKENIS VAN DE ARCHEOLOGISCHE SITE	78
3.7. BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN EN -DOELEN	79
3.8. SAMENVATTING GESPECIALISEERD PUBLIEK	82
3.9. SAMENVATTING NIET-GESPECIALISEERD PUBLIEK	84
<u>4. VERWIJZINGEN.....</u>	86
4.1. BIBLIOGRAFIE	86
4.2. FIGURENLIJST	88
4.3. TABELLENLIJST	90
<u>5. BEWARING EN DEPONERING</u>	91
<u>6. BIJLAGEN</u>	92

6.1.	LIJST VAN PLANNEN EN KAARTEN	92
6.2.	TEKENINGENLIJST	92
6.3.	FOTOLIJST	92
6.4.	SPORENLIJST	92
6.5.	VONDSTENLIJST.....	92
6.6.	STALENLIJST	92
6.7.	SKELETFORMULIEREN	92
6.8.	CONSERVATIERAPPORT	92
6.9.	RESULTATEN AARDKUNDIGE EN NATUURWETENSCHAPPELIJKE ANALYSES	92
6.10.	REFERENTIEPROFIEL	92
6.11.	DAGRAPPORTEM	92
6.12.	VELDTEKENINGEN.....	92

1. Beschrijvend gedeelte

1.1. Situering

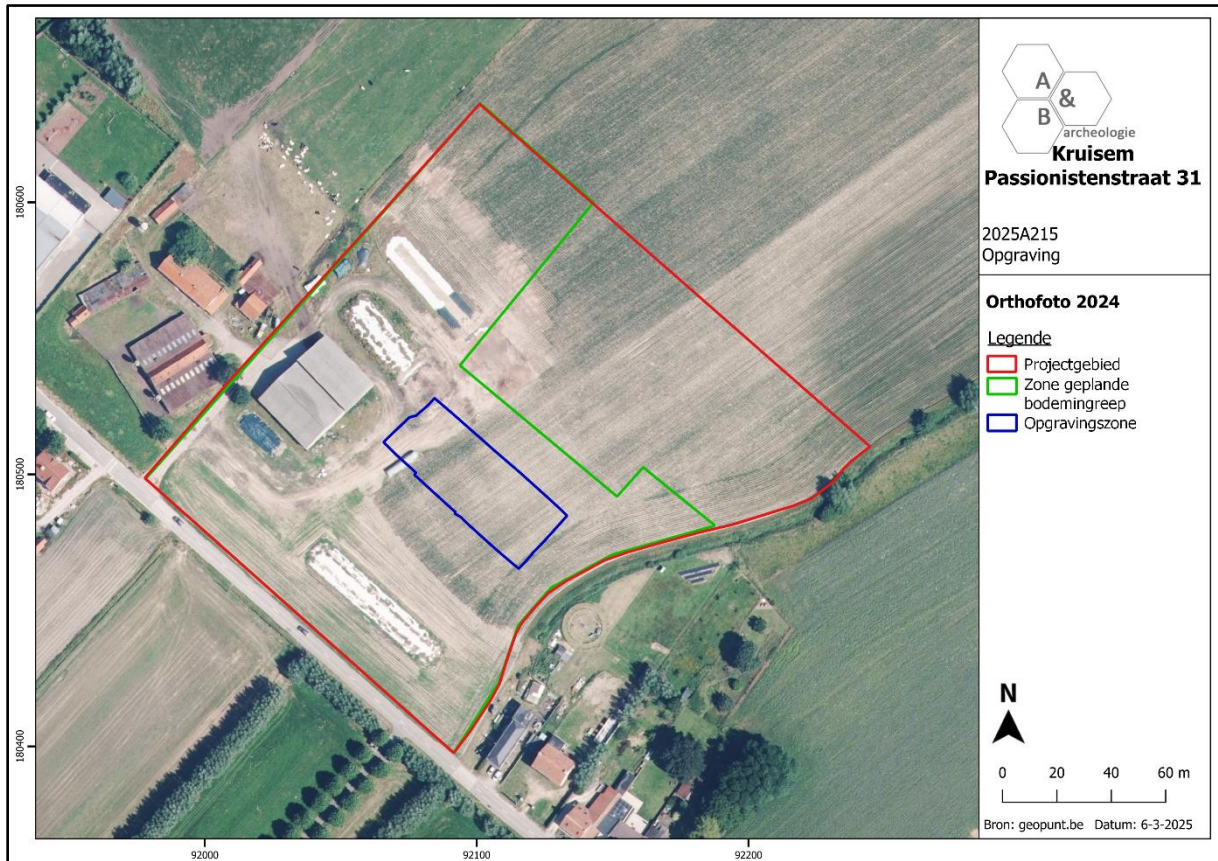
Het plangebied situeert zich ten noordoosten van de Passionistenstraat te Kruisem (provincie Oost-Vlaanderen) en ten noordwesten van de Plezierbeek. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor het verkrijgen van een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van stedenbouwkundige handelingen werd een archeologienota¹ opgemaakt. Hierin werd aan het plangebied een eerder hoge archeologische verwachting toegekend, zowel voor in situ bewaarde steentijd artefactensites als voor sites met grondsporen. Er werd dan ook een verder vooronderzoek geadviseerd in de vorm van een landschappelijk bodemonderzoek enerzijds, eventueel gevolgd door een archeologisch booronderzoek en/of proefputtenonderzoek in functie van steentijd artefactensites, en een proefsleuvenonderzoek anderzijds. Bij dit verder vooronderzoek² werd een lage trefkans voor in situ bewaarde steentijd artefactensites aangetoond. Wel werden bij het proefsleuvenonderzoek archeologisch relevante grondsporen, die wellicht in de ijzertijd tot Romeinse periode gedateerd konden worden, aangesneden. Over het grootste deel van het plangebied konden deze sporen in situ behouden blijven, maar over een oppervlakte van ca. 1.750m² was een opgraving vereist. In dit eindverslag worden de resultaten van de opgraving beschreven.

Figuur 1 Aanduiding van het plangebied en de opgravingszone op het kadaster (bron: geopunt.be).

¹ Acke, Bracke 2023; Acke, Bracke, Wyns 2023.

² Acke, Bracke, Fonteyn 2024a; 2024b.

Figuur 2 Projectie van het plangebied en de opgravingszone op de luchtfoto van 2024 (bron: geopunt.be).

1.2. Archeologische voorkennis

1.2.1. Samenvatting bureauonderzoek³

Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van stedenbouwkundige handelingen aan de Passionistenstraat 31 te Kruishoutem (deelgemeente van Kruisem, provincie Oost-Vlaanderen) werd in 2023 een archeologienota opgemaakt.

Het terrein heeft een oppervlakte van ca. 29.598m² en kent een onregelmatige vorm. Het grenst in het zuidwesten aan de Passionistenstraat. In het westelijke deel van het plangebied is een rechthoekige stal aanwezig. De ruimte errond wordt gebruikt als stockageplaats voor veevoeder en als landbouwgrond. Langs de westelijke grens van het terrein loopt een onverharde toegangsweg die leidt naar een loods en het ten westen van het plangebied gelegen hoevecomplex. Deze hoeve, die zelf geen deel uitmaakt van het plangebied, is aangeduid als vastgesteld bouwkundig erfgoed (Hoeve 't Goed De Marolle) en heeft een kern die minstens teruggaat tot in de 18de eeuw.

Het plangebied is gesitueerd in een landelijke omgeving, op meer dan 3km ten noorden van de dorpskern van Kruishoutem. Het bevindt zich aan de oostelijke rand van het gehucht Marolle, dat

³ Ace, Bracke 2023; Ace, Bracke, Wyns 2023.

bestaat uit lintbebouwing die ontstond rond het kruispunt van de Deinsteenweg en de Passionistenstraat/Duifhuisstraat. Op de Villaretkaart uit 1745-1748 is de Passionistenstraat reeds aanwezig. De vergelijking met de jongere kaarten en recente luchtfoto's geeft aan dat deze straat toen iets meer naar het zuidwesten gelegen was dan op heden het geval is. De huidige loop dateert van na 1971 en van voor 1990. Ook de hoeve ten westen en de Plezierbeek ten oosten zijn afgebeeld op de Villaretkaart. Het plangebied zelf is onbebouwd en in gebruik als landbouwgrond. Dit is ook het geval op de Ferrariskaart uit ca. 1777. Ook de 19de-eeuwse kaarten en de topografische kaart van 1911 tonen een onbebouwd terrein. Op de topografische kaart van 1966 wordt een voorloper van de huidige stal afgebeeld; deze is ook te zien op de luchtfoto's van 1971, 1979-1990 en 2000-2003. De rest van het terrein is in gebruik als landbouwgrond. Samen met het verleggen van de Passionistenstraat in de jaren 1970 of 1980 wordt de Plezierbeek net ten oosten van het terrein over een kleine afstand ingebuisd. Ca. 10 jaar geleden werd de oude stal vervangen door de huidige, iets grotere stal. Het terrein lijkt minstens sinds het midden van de 18de eeuw grotendeels in gebruik te zijn geweest als landbouwgrond. Ter hoogte van de bestaande stal kan enige bodemverstoring verwacht worden. Binnen het grootste deel van het plangebied lijken sinds de 18de eeuw echter geen grootschalige bodemingrepen plaatsgevonden te hebben.

Het terrein situeert zich aan de voet van de noordelijke flank van een heuvelrug die uitkijkt over de vlakte tussen de Leie en de Schelde in het noorden. Vanop deze heuvelrug ontspringt de Plezierbeek, die net ten oosten van het plangebied stroomt en verder noordoostwaarts uitmondt in de Leebeek en zo verder naar de Scheldevallei loopt. Het maaiveldniveau van het plangebied toont een geleidelijke daling van zuidwest (ca. +21,50m TAW) naar noordoost (ca. +19,60m TAW), met de laagste waarden in de noordoostelijke hoek (ca. +19,00m TAW). Bodemkundig kan op het terrein een droge lemige zandbodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B-horizont verwacht worden.

In de nabije omgeving van het plangebied zijn reeds enkele archeologische onderzoeken uitgevoerd. Iets ten noordwesten werd zo bij een proefsleuvenonderzoek in 2019 een volmiddeleeuwse (12de-13de eeuw) bewoningssite aangetroffen. Iets ten zuidoosten werd bij veldkarteringen en opgravingen in de jaren 1960-1970 een meerperiodensite aangetroffen, bestaande uit artefacten, die dateren uit het mesolithicum, een laatneolithisch crematiegraf van de klokbekercultuur, sporen van bewoning uit de late bronstijd, fragmenten van geknikte schalen uit de late ijzertijd en een Romeins brandrestengraf. Ook verder ten zuidoosten werden reeds sporen uit o.a. de metaaltijden en de volle en late middeleeuwen aangetroffen nabij het Hof te Wijckhuyze.

Op basis van bovenstaande gegevens (archeologische sites uit meerdere periodes gekend in de directe nabijheid; naastliggende hoeve die minstens teruggaat tot in de 18de eeuw; geen grootschalige bodemingrepen gekend; gelegen op droge bodems aan de voet van een hogere rug en grenzend aan een natuurlijke waterloop) kan voor het plangebied een eerder hoge archeologische verwachting vooropgesteld worden, zowel voor in situ bewaarde steentijd artefactensites als voor sites met grondsporen.

Het terrein rond de bestaande stal wordt uitgebreid tot een volwaardig landbouwbedrijf. De stal zelf blijft daarbij behouden. De werken concentreren zich hoofdzakelijk in de zuidelijke helft van het terrein en in de noordwesthoek. In de noordoosthoek gebeuren er op het aanbrengen van een plantstrook na geen werken. Centraal in het noordelijke deel van het terrein is een zone voorzien voor een eventuele latere uitbreiding met een stal of loods, maar deze uitbreiding maakt geen deel uit van de huidige

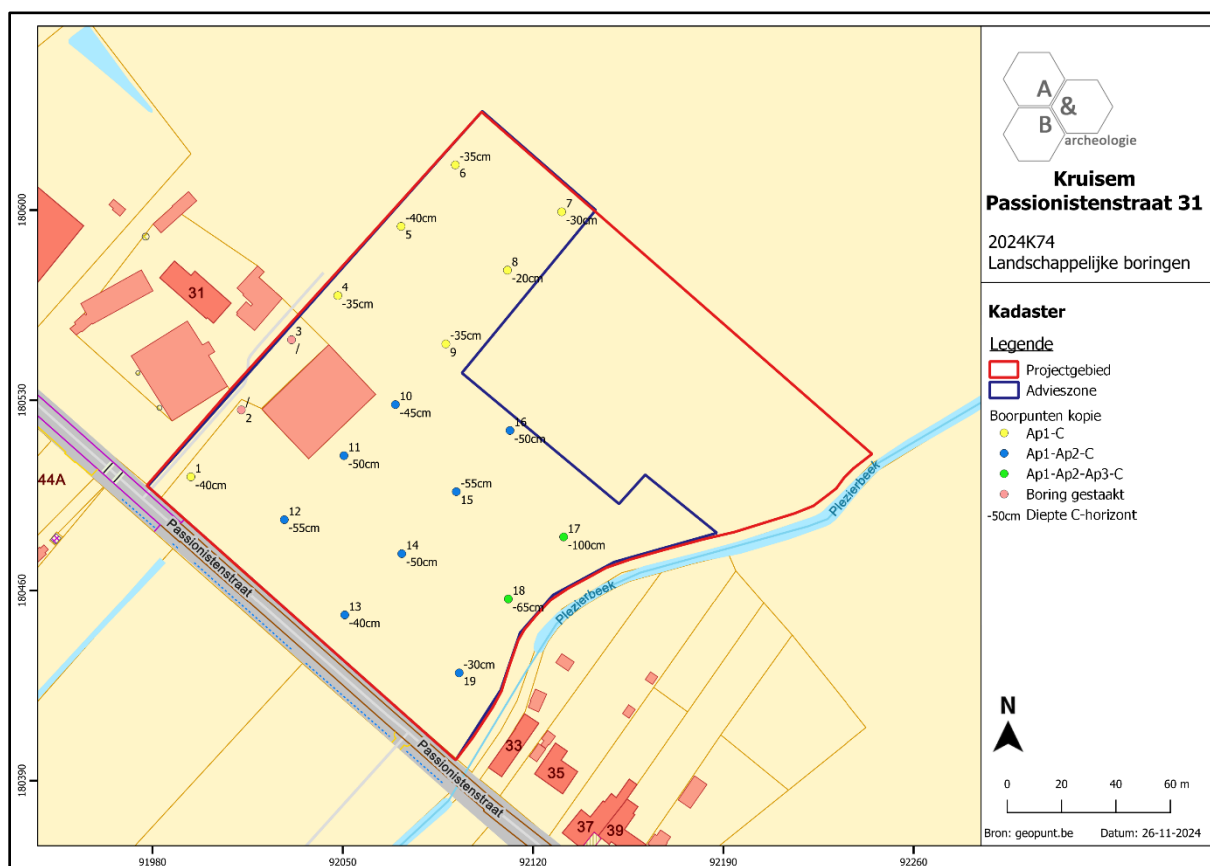
aanvraag. De aanvraag omvat wel de uitbouw van een melkveebedrijf, met centraal op het plangebied een nieuwe melkveeststal, ten zuiden ervan 5 sleufsilos en een infiltratiegracht, een winkel in de zuidwestelijke hoek van het terrein en een nieuwe loods en woning in het noordwesten. Ten oosten van de melkveeststal wordt een wadi aangelegd en wordt een pocketvergister gebouwd. De bestaande onverharde oprit wordt gesupprimeerd en omgevormd tot groenzone. Net ten oosten ervan wordt een nieuwe inrit voorzien, in steenslagverharding. Deze verharding wordt ook gebruikt als parkeerruimte bij de winkel en gaat over in de betonverharding die tussen de nieuwe gebouwen wordt aangelegd. Langs alle grenzen van het terrein worden groenzones/plantstroken ingericht. De bodemingrepen situeren zich in het zuidelijke deel van het terrein, binnen een zone die ca. 2ha omvat. De te behouden stal is ca. 865m² groot. In het noordoostelijke deel van het plangebied zijn de bodemingrepen op dit moment beperkt. Het gaat slechts om smalle, lijnvormige bodemverstoringen voor het inrichten van de plantenstroken.

Het plangebied kent een eerder hoge archeologische verwachting, maar op basis van enkel het bureauonderzoek kan de aan- of afwezigheid van een archeologische site niet aangetoond worden. De geplande werken voor het uitbouwen van het melkveebedrijf zijn van dien aard dat eventueel aanwezig archeologisch erfgoed plaatselijk bedreigd wordt. De bodemimpact in de noordoostelijke zone van het terrein is echter beperkt, waardoor geen impact op eventuele archeologische sites wordt verwacht. Een verder vooronderzoek ter hoogte van de te ontwikkelen zuidelijke en noordwestelijke zone van het terrein kan relevante kennisvermeerdering genereren, zowel op siteniveau als op meer regionaal niveau. Het archeologisch belang van de omgeving van het plangebied werd reeds meermaals aangetoond.

Het verder vooronderzoek wordt uitgevoerd in een uitgesteld traject en bestaat enerzijds uit een landschappelijk booronderzoek (eventueel gevolgd door een archeologisch booronderzoek en/of proefputtenonderzoek gericht op steentijd) en anderzijds uit een proefsleuvenonderzoek.

1.2.2. Samenvatting archeologisch vooronderzoek zonder ingreep in de bodem door middel van landschappelijke boringen⁴

Bij het landschappelijk booronderzoek werd de aardkundige opbouw van het terrein vastgesteld via 19 handmatige boringen, verspreid over het volledige terrein. Hierbij werd telkens een A-C bodemopbouw geattesteerd, waarbij de Ap-horizont plaatselijk uit verschillende opeenvolgende pakketten bestond. Deze bodems hebben een zeer laag potentieel voor de in situ bewaring van steentijd artefactensites. Er werd dan ook geen verder booronderzoek uitgevoerd. Sites met grondsporen kunnen wel nog verwacht worden op het niveau van de C-horizont, die gunstig bewaard lijkt te zijn binnen het plangebied. Het proefsleuvenonderzoek werd dan ook uitgevoerd zoals voorzien in het programma van maatregelen bij de archeologienota.

Figuur 3 Synthesekaart van het landschappelijk booronderzoek (bron: Acke, Bracke, Fonteyn 2024a, 15, fig. 6).

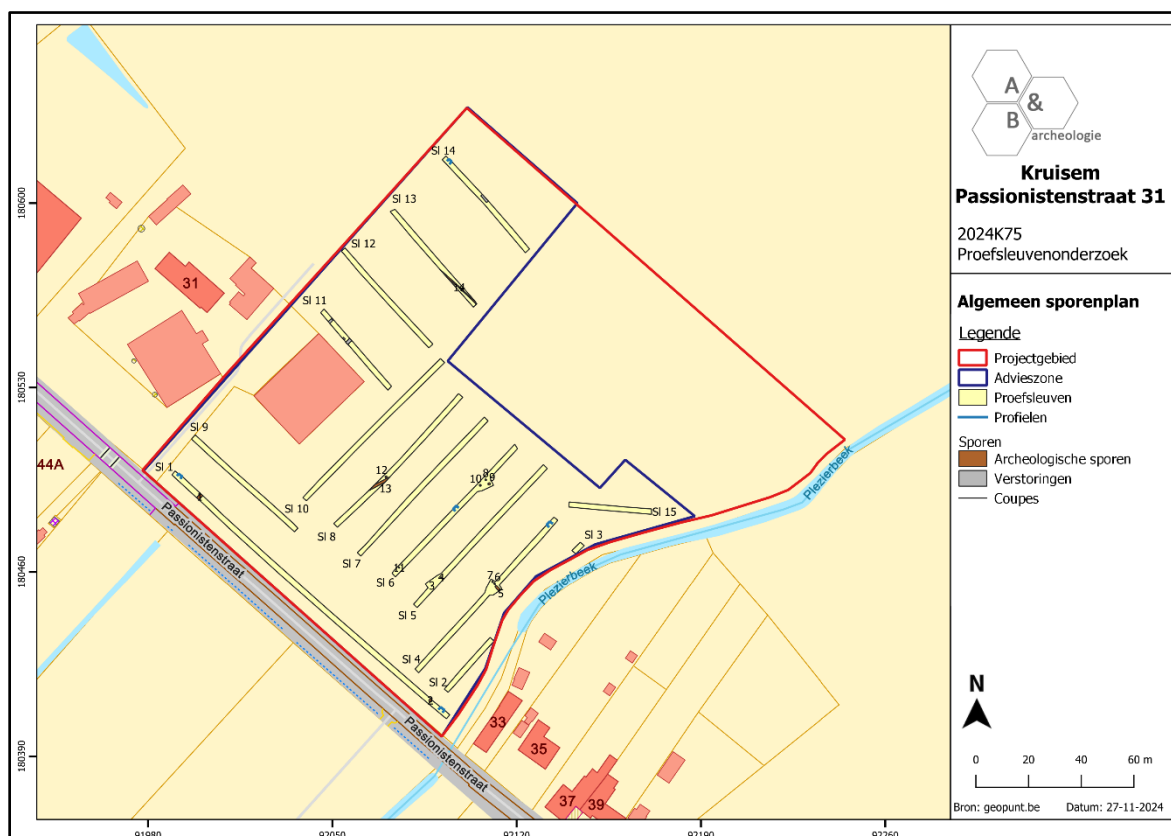
⁴ Acke, Bracke, Fonteyn 2024a.

1.2.3. Samenvatting archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem door middel van proefsleuven⁵

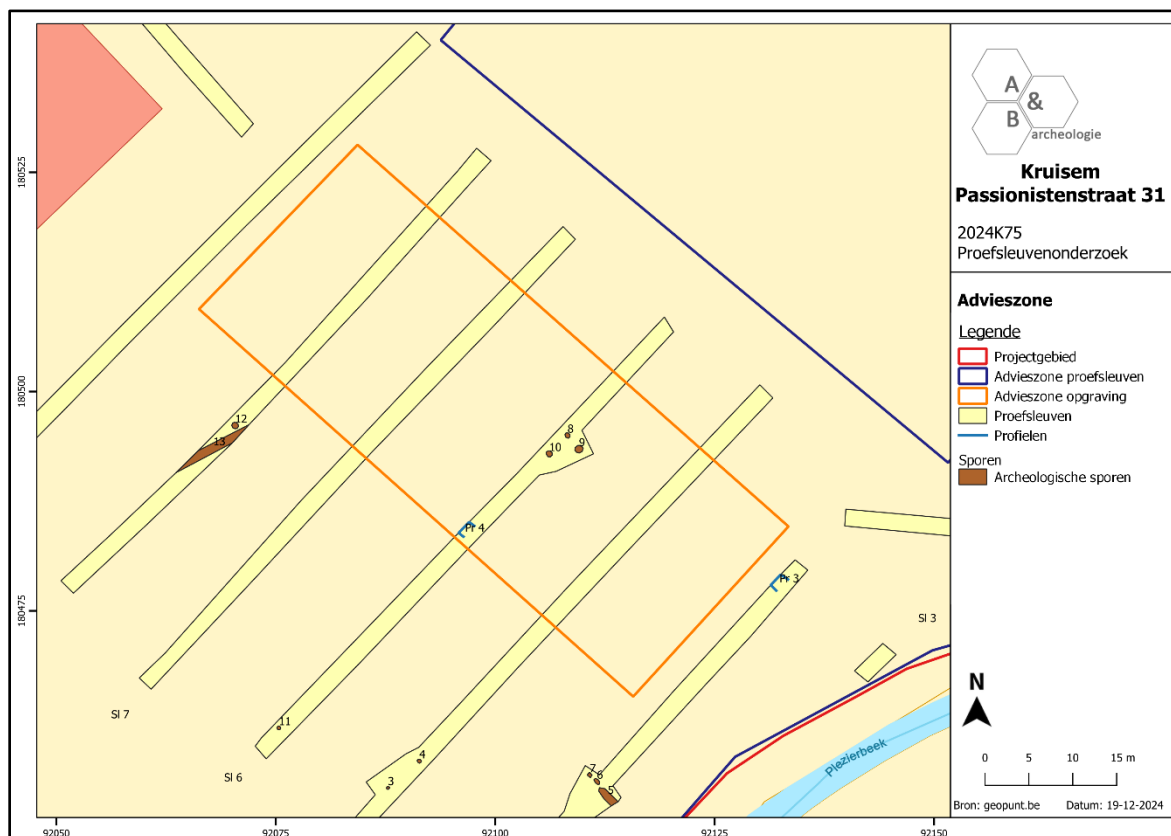
Tijdens het proefsleuvenonderzoek kwamen 14 archeologische sporen aan het licht, meer bepaald 1 gracht, 2 greppels, 10 (paal)kuilen en 1 bomkrater. Het merendeel van de sporen is vermoedelijk ruim te dateren in de ijzertijd tot Romeinse periode, mogelijk eerder de late ijzertijd tot vroeg-Romeinse tijd. Het gaat om enkele (paal)kuilen en greppels die wellicht behoren tot een woonerf. Er werden vooralsnog geen gebouwplattegronden en waterhoudende structuren aangesneden, maar deze kunnen wel verwacht worden. Daarnaast werd nog een jongere gracht en een bomkrater uit de Eerste of Tweede Wereldoorlog gedocumenteerd.

De bewoningssporen clusteren zich voornamelijk in het centrale en zuidwestelijke deel van het plangebied, langsheen de Plezierbeek. Rekening houdend met de geplande werken kan het grootste deel van de site in situ behouden blijven. Zo wordt enkel ter hoogte van de nieuwe melkveestal een bodemingreep voorzien. Deze stal wordt immers grotendeels onderkelderd. Met de sedimenten uit de kelder wordt het terrein rondom opgehoogd. De nieuwe structuren in de zone rond de stal komen boven op de ophoging te staan en worden ook binnen de ophoging gefundeerd. Zo wordt voor de constructie van de pocketvergister uitgegraven tot op ca. +20,45m TAW. Het huidige maaiveld bevindt zich in deze zone echter op ca. +19,45m TAW. Er is dus sprake van een ophoging van 1m. Ter hoogte van de nieuwe sleufsilo's kent het maaiveld momenteel een hoogteligging van da. +20,00m TAW à +21,10m TAW. Het toekomstige maaiveld zal hier op ca. +21,02m TAW komen te liggen, wat overeenkomt met een ophoging van ca. 60cm tot een zeer beperkte afgraving. Voor de constructie van de silo's wordt enkel een betonplaat aangebracht, waaronder zich een PE-folie en zandbed zullen bevinden. Ook de omliggende verhardingen worden aangebracht in de ophoging, waardoor het huidige maaiveld en het archeologisch niveau beschermd blijven. De archeologische sporen kunnen in deze zones dan ook in situ behouden blijven. De advieszone voor opgraving omvat enkel de zone van de geplande melkveestal en heeft een oppervlakte van ca. 1.750m².

⁵ Acke, Bracke, Fonteyn 2024a.

Figuur 4 Allesporenkaart van het proefsleuvenonderzoek, geprojecteerd op het GRB (bron: Acke, Bracke, Fonteyn 2024a, 28, fig. 23).

Figuur 5 Detail van de allesporenkaart van het proefsleuvenonderzoek met aanduiding van de advieszone voor opgraving (bron: Acke, Bracke, Fonteyn 2024a, 39, fig. 39).

1.3. Onderzoeksopdracht

1.3.1. Vraagstelling met betrekking tot de archeologische site

In het programma van maatregelen bij de nota⁶ waren volgende niet limitatieve vraagstellingen opgenomen:

- Wat is de aard, omvang, datering en conservatie van de aangetroffen archeologische resten?
- Welke spoorcategorieën zijn aanwezig? En tot welke functie behoren deze (bewoning, artisanaal, funerair,...)? Welke structuren kunnen onderscheiden worden (gebouwen, grachten, waterputten, kuilen,...)?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere periodes? Wat is de onderlinge samenhang/fasering?
- Zijn er aanwijzingen voor artisanale activiteiten?
- Waaruit bestaat de materiële cultuur en kan dit iets leren over het gebruik van de site en de bewoner(s)? tot welke groep, type, baksel, ... behoort het aardewerk?
- Lenen de vondsten zich tot conservatie? Wat is hun meerwaarde?
- Kunnen bepaalde sporen verder natuurwetenschappelijk onderzocht worden? Wat is hun meerwaarde? Welke vormen van natuurwetenschappelijk onderzoek zijn van toepassing (¹⁴C-datering, macrobotanisch onderzoek, pollenonderzoek, dendrochronologie, houtsoortbepaling, anthracologie, petrografie, archeozoölogie, ...)?
- Kan de site in een ruimer archeologisch kader geplaatst worden, hoe verhoudt de site zich tot de archeologische onderzoeken in de directe en ruime omgeving?
- Wat is de relatie tussen de mens en zijn omgeving?
- Kunnen eventuele patronen en/of sporen van lokale, regionale en transregionale economie onderscheiden worden?
- Zijn de grenzen van de archeologische site behaald binnen het plangebied of lopen de erven door buiten het terrein?

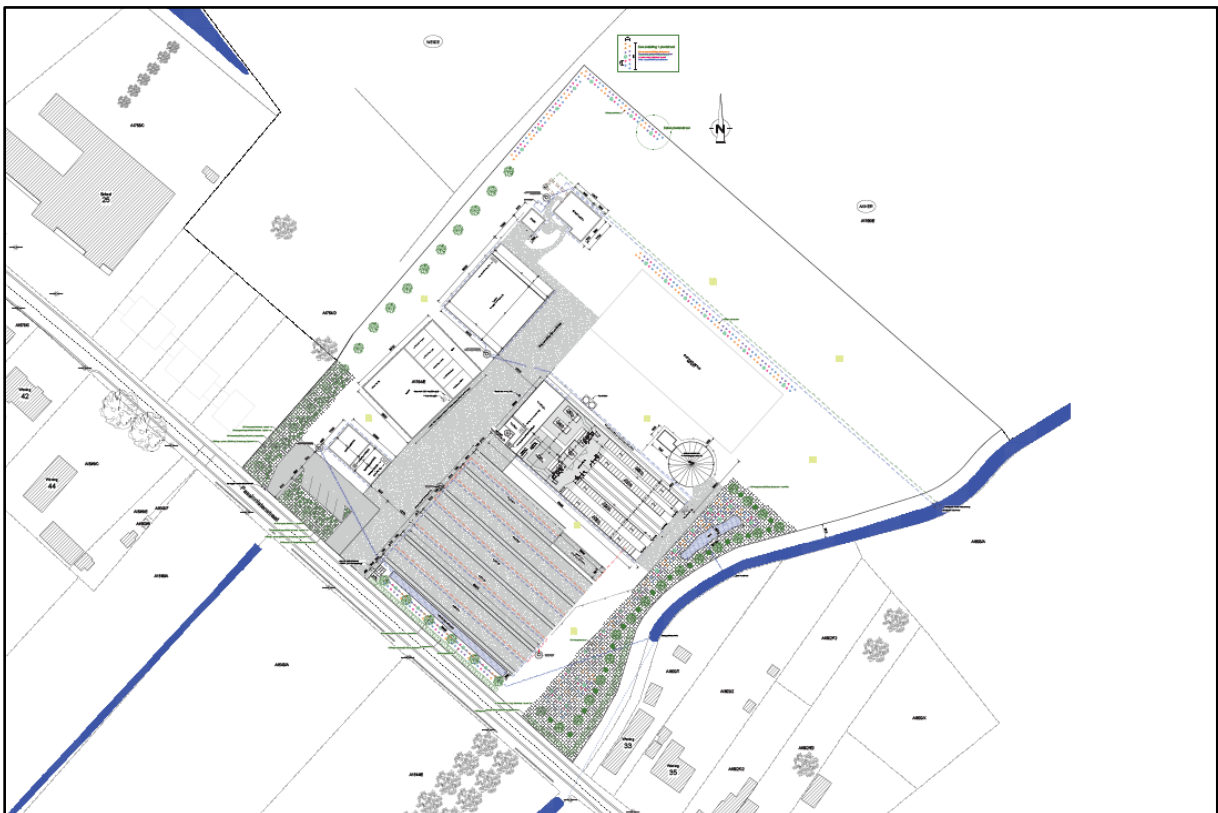
1.3.2. Randvoorwaarden

Niet van toepassing. Het onderzoek kon uitgevoerd worden conform het programma van maatregelen bij de nota.

⁶ Acek, Bracke, Fonteyn 2024b, 5.

1.3.3. Beschrijving van de geplande werken

Het terrein rond de bestaande stal wordt uitgebreid tot een volwaardig landbouwbedrijf. De stal zelf blijft daarbij behouden. De werken concentreren zich hoofdzakelijk in de zuidelijke helft van het terrein en in de noordwesthoek. In de noordoosthoek gebeuren er op het aanbrengen van een plantstrook na geen werken. Centraal in het noordelijke deel van het terrein is een zone voorzien voor een eventuele latere uitbreiding met een stal of loods, maar deze uitbreiding maakt geen deel uit van de huidige aanvraag. De aanvraag omvat wel de uitbouw van een melkveebedrijf, met centraal op het plangebied een nieuwe melkveestal, ten zuiden ervan 5 sleufsilo's en een infiltratiegracht, een winkel in de zuidwestelijke hoek van het terrein en een nieuwe loods en woning in het noordwesten. Ten oosten van de melkveestal wordt een wadi aangelegd en wordt een pocketvergister gebouwd. De bestaande onverharde oprit wordt gesupprimeerd en omgevormd tot groenzone. Net ten oosten ervan wordt een nieuwe inrit voorzien, in steenslagverharding. Deze verharding wordt ook gebruikt als parkeerruimte bij de winkel en gaat over in de betonverharding die tussen de nieuwe gebouwen wordt aangelegd. Langs alle grenzen van het terrein worden groenzones/plantstroken ingericht. De bodemingrepen situeren zich in het zuidelijke deel van het terrein, binnen een zone die ca. 2ha omvat. De te behouden stal is ca. 865m² groot. In het noordoostelijke deel van het plangebied zijn de bodemingrepen op dit moment beperkt. Het gaat slechts om smalle, lijnvormige bodemverstoringen voor het inrichten van de plantenstroken.

Figuur 6 Uitsnede uit het plan van de nieuwe toestand (bron: initiatiefnemer).

1.4. Werkwijze en strategie

1.4.1. Opgravingsmethode

Op basis van het bureauonderzoek werd in het programma van maatregelen van de nota over het grootste deel van het terrein in situ behoud vooropgesteld. Enkel ter hoogte van de geplande melkveestal was dit niet mogelijk. Er werd dan ook een opgraving geadviseerd over deze zone die een oppervlakte had van ca. 1.750m². Het onderzoek dient uitgevoerd te worden volgens de bepalingen in de Code van Goede Praktijk en de voorwaarden opgenomen in het programma van maatregelen horende bij de nota. De erkende archeoloog kan enkel mits gefundeerde motivatie afwijken van sommige van deze bepalingen en voorwaarden.

Het onderzoek werd uitgevoerd conform de Code van Goede Praktijk. De opmetingen gebeurden met een GPS-aangestuurd systeem met precisie van 1cm. De teelaarde, het aangelegde vlak, de sporen en de storten werden onderzocht met een metaaldetector van het type XP Deus, maar dit leverden geen relevante vondsten op. De opgravingszone werd aangelegd in één enkele werkput. Het archeologisch vlak werd opgeschoond. Alle sporen, 34 in totaal, kregen een uniek nummer, werden beschreven en geregistreerd via foto's en opmetingen. De grondsporen werden vervolgens gecoupeerd en onderzocht. De foto's werden genomen met een camera's van het type Nikon Coolpix W300 en RICOH WG-6. Het vondstmateriaal werd ingezameld en voorzien van een vondstkaartje. Na de opgraving werden de vondsten gewassen, gedroogd en geïnventariseerd. Verschillende sporen en structuren werden in het veld bemonsterd voor natuurwetenschappelijk onderzoek. Er werd een bodemprofiel geplaatst om de aardkundige opbouw te omschrijven.

Het archeologisch vlak werd aangelegd op één niveau, meer bepaald in de top van de C-horizont, op ca. 50 à 80cm onder het huidige maaiveldniveau.

1.4.2. Organisatie van de opgraving

Het onderzoek werd uitgevoerd van dinsdag 21 januari 2025 tot en met donderdag 23 januari 2025 in overwegend gunstige weersomstandigheden. Het kraanwerk werd uitgevoerd door Steven Antheunis (SA Grondwerken). Maarten Bracke trad op als erkend archeoloog, en Bert Acke, Paulien Fonteyn en Gwendy Wyns vulden het team van archeologen aan. Erkend metaaldetectorist Koen Meulewaeter voerde metaaldetectie uit op de site.

Op 6 februari 2025 werd het archeologierapport ingediend bij het Agentschap Onroerend Erfgoed. Het eindverslag werd conform de Code van Goede Praktijk versie 4.0 opgemaakt door erkend archeoloog en veldwerkleider Maarten Bracke, erkend archeoloog Paulien Fonteyn en archeologen Bert Acke en Gwendy Wyns. Na de afronding van de opgraving en de opmaak van het eindverslag zal het archeologisch ensemble overgedragen worden aan de initiatiefnemer.

1.4.3. Relevant gebruikt materiaal

Het vlak werd aangelegd met een 21-tons kraan met gladde, platte graafbak. Het vlak, de sporen, de hoogtes, ... werden ingemeten met een GPS-toestel van het merk Geomax. De foto's werden genomen met camera's van het merk Nikon Coolpix W300 en RICOH WG-6. Metaaldetectie werd uitgevoerd met een motion detector van het merk XP Deus met 21cm zoekschijf. Verder werd gebruik gemaakt van klein opgravingsmateriaal zoals schop, truweel, vouwmeters, schaallat, vondstzakken etc.

1.4.4. Afwijkingen strategie ten opzichte van programma van maatregelen

Er werd niet afgeweken van het programma van maatregelen bij de nota van het proefsleuvenonderzoek.

1.4.5. Selectiekeuze vondsten

Er werd geen selectie doorgevoerd. Alle aangetroffen vondsten werden ingezameld en voorzien van een vondstkaartje.

1.4.6. Selectiekeuze staalname

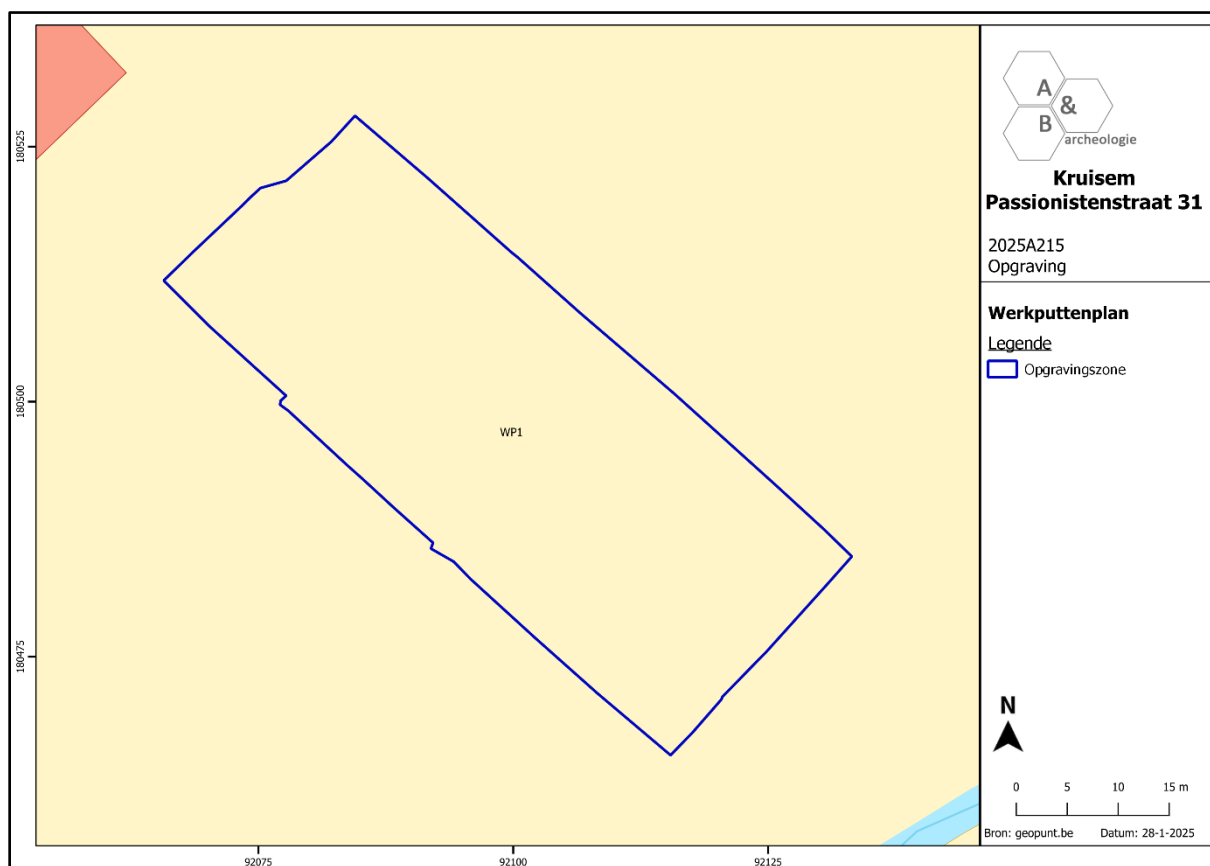
De staalname gebeurde om de vooropgestelde onderzoeksvragen te beantwoorden, maar was afhankelijk van de aangetroffen sporen en structuren en de mogelijkheid tot het nemen van een zinvol staal.

1.4.7. Inbreng specialisten

De ¹⁴C-dateringen werden uitgevoerd aan de Universiteit van Uppsala door Karl Håkansson en Daniel Primetzhofer.

1.4.8. Algemene wetenschappelijke advisering

Niet van toepassing.

Figuur 7 Werkputtenplan, geprojecteerd op het GRB (bron: geopunt.be).

Figuur 8 Aanleg en opschaven van het archeologisch vlak.

Figuur 9 Couperen, registreren van de coupes en metaaldetectie ter hoogte van de archeologische sporen.

Figuur 10 Inzamelen van stalen en vondstmateriaal.

2. Assessmentrapport

2.1. Gehanteerde methoden, technieken en criteria

Alle sporen, vondsten en stalen zijn beschreven en geregistreerd zoals omschreven in de Code van Goede Praktijk. Op basis hiervan werd een gedegen assessment van de vondsten, stalen, conservatie, sporen, spoorcombinaties, archeologische structuren en van de site in zijn geheel uitgevoerd door de erkend archeoloog, veldwerkleider, de assistent-archeologen en de natuurwetenschappers. De diverse methoden, technieken en criteria worden in onderhavige deelhoofdstukken verder omschreven.

2.2. Observaties en registraties

2.2.1. Assessment van de vondsten

In totaal werden tijdens de opgraving 17 inventarisnummers uitgedeeld aan vondstmateriaal (inv. 1 t.e.m. 17). Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden daarnaast reeds 2 vondstnummers (inv. PS1 en PS2) uitgedeeld. Het materiaal van de opgraving en het vooronderzoek wordt hier samen beschouwd. Vondst PS2 werd aangetroffen in een greppel die zich buiten de grenzen van de huidige opgravingszone bevond, maar wordt wel mee opgenomen in het assessment van de vondsten op de site. De volgende vondstcategorieën zijn vertegenwoordigd: aardewerk, bot, metaal en natuursteen.

Vondstcategorie	Aantal (n)	Gewicht (g)
Aardewerk	189	4.903
Huttenleem	1	5
Metaal	1	<1
Natuursteen	4	43.704
TOTAAL	195	48.612

Tabel 1 Overzicht van de vondstcategorieën in aantallen en gewicht.

2.2.2. Assessment van de stalen

Tijdens het onderzoek werden waar mogelijk stalen genomen uit de relevante contexten. Zo werden bij de opgraving 6 inventarisnummers uitgedeeld aan stalen (inv. 1 t.e.m. 6). Het gaat om stalen verbrand botmateriaal en houtskool voor ¹⁴C-datering (n=5) en om een grondstaal (n=1) dat genomen werd met het oog op vondst- en staalinzameling. Het grondstaal werd uitgezeefd. Hierbij kwam een beperkte hoeveelheid verbrand botmateriaal, houtskool, grind en ijzerconcreties aan het licht. Er werden geen geschikte contexten aangetroffen voor het nemen van paleo-ecologische stalen voor onder meer macrobotanisch of palynologisch onderzoek.

Categorie	Aantal (n)
Grondstalen	1
Houtskool/verbrand bot	5
TOTAAL	6

Tabel 2 Overzicht van de ingezamelde stalen.

Het uitgevoerde natuurwetenschappelijk onderzoek bestond uit twee ¹⁴C-dateringen, meer bepaald op vondstrijke kuil S27 en op een paalkuil (S28) van een van de aangetroffen spiekers (STR3).

Onderzoek	Waardering	Analyse
¹⁴ C-datering	2	2

Tabel 3 Overzicht van het voorgestelde natuurwetenschappelijk onderzoek.

2.2.3. Conservatie-assessment

Niet van toepassing. Het vondstmateriaal vereist geen specifieke conservatiemaatregelen. Het werd zorgvuldig verpakt om verdere degradatie en fysieke schade te voorkomen.

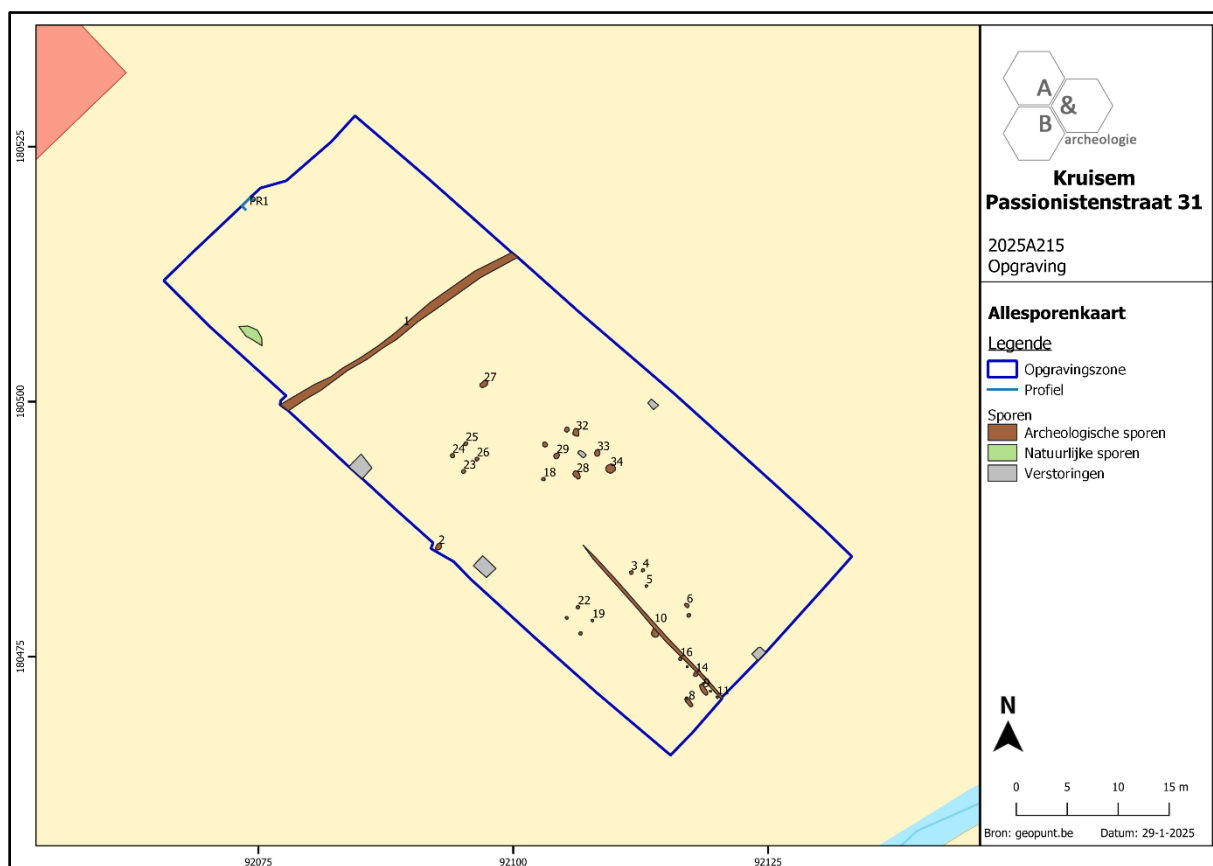
2.2.4. Assessment van sporen, spoorcombinaties en archeologische structuren

Tijdens het onderzoek werden 34 spoornummers uitgedeeld aan grondsporen. Recente verstoringen en natuurlijke sporen werden als dusdanig ingemeten en kregen geen afzonderlijk spoornummer. De archeologische sporen situeerden zich verspreid over de volledige opgravingszone. Het merendeel van de sporen dateert uit de late ijzertijd. Het gaat om een reeks kuilen en paalkuilen die wellicht behoren tot eenzelfde structuur, namelijk een woonerf uit deze periode. Minstens een kuil gaat verder terug in de tijd en dateert uit de late bronstijd. Mogelijk behoren ook nog enkele andere losse sporen tot deze periode. Een aantal sporen is van jongere datum. Zo dateren de aangetroffen greppels, alsook enkele paalkuilen en een kuil die ermee te associëren zijn, in de vroege middeleeuwen, meer bepaald in de Karolingische periode.

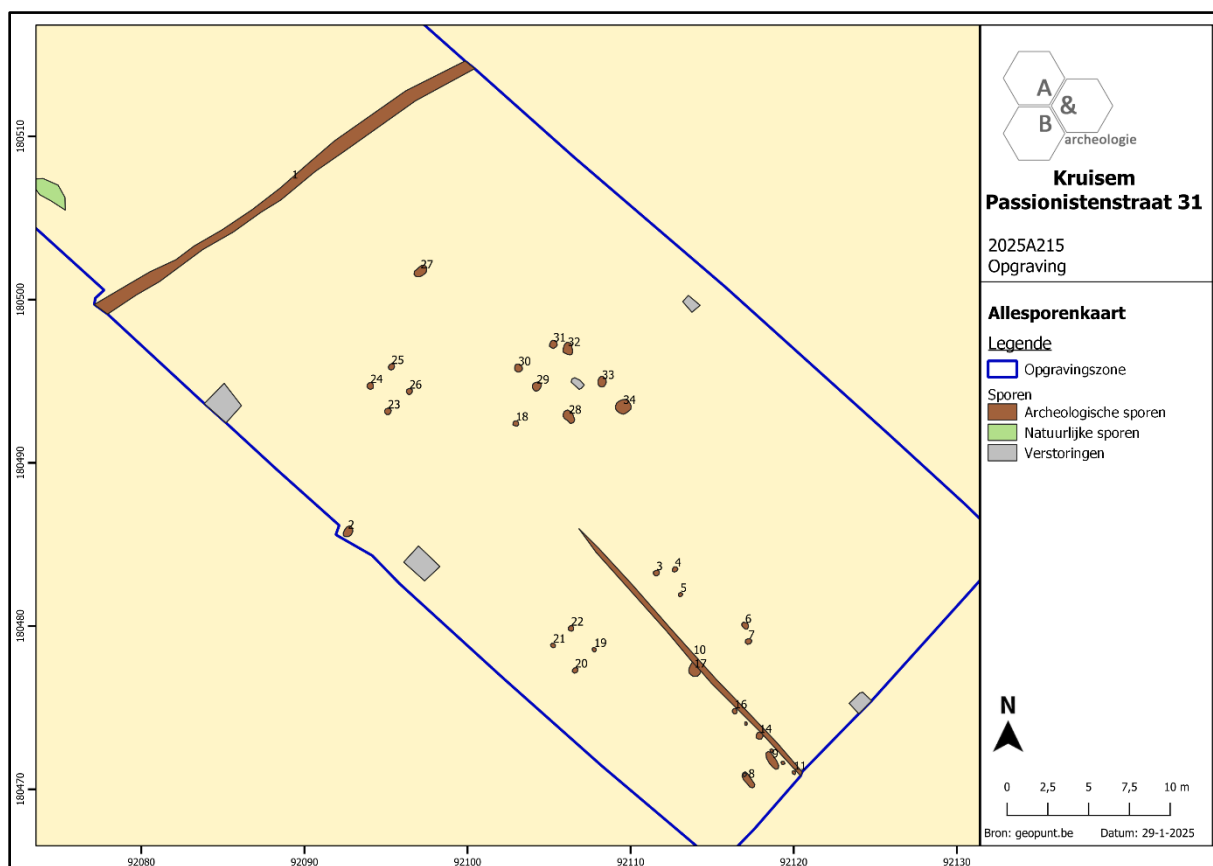
De aangetroffen sporen en structuren worden verder behandeld in hoofdstuk 3.3.

Categorie	Aantal
Paalkuil	29
Greppel	2
Kuil	3

Tabel 4 Overzicht van de spoorcategorieën.

Figuur 11 Allesporenkaart, geprojecteerd op het GRB (bron: geopunt.be).

Figuur 12 Detail van de allesporenkaart, geprojecteerd op het GRB (bron: geopunt.be).

2.2.5. Assessment van de archeologische site

Binnen het plangebied werden sporen aangetroffen van een bewoningssite uit de late ijzertijd (4de-3de eeuw v.C.). De site bestond uit een reeks kuilen en paalkuilen. Er konden drie, en mogelijk vier, vierpostenspiekers onderscheiden worden. Daarnaast werd een oudere kuil, te dateren in de late bronstijd (10de-9de eeuw v.C.), geregistreerd. Mogelijk behoren ook nog enkele andere losse sporen tot deze fase. Verder werden binnen de opgravingszone ook sporen van een (bewonings)site uit de vroege middeleeuwen gedocumenteerd. Het gaat om twee greppels, een aantal paalkuilen en een kuil.

2.3. Potentieel voor wetenschappelijk onderzoek

Het voorgestelde natuurwetenschappelijk onderzoek bestond uit twee ¹⁴C-dateringen op een vondstrijke kuil en op één van de aangetroffen spiekers. Er werden geen bruikbare stalen aangetroffen voor paleo-ecologisch onderzoek zoals macrobotanie of palynologie. Wel werd het vondstmateriaal meer in detail bestudeerd voor de opmaak van het eindverslag.

De onderzoeksresultaten kunnen gebruikt worden in synthetiserend onderzoek naar de ontwikkeling van de omgeving van het plangebied, die archeologisch reeds enigszins gekend is, en, ruimer gezien, naar bewoningssites uit de metaaltijden en vroege middeleeuwen in (Oost-)Vlaanderen.

2.4. Uit te voeren onderzoek

2.4.1. Te beantwoorden onderzoeksvragen

In het programma van maatregelen bij de nota⁷ waren volgende niet limitatieve vraagstellingen opgenomen:

- Wat is de aard, omvang, datering en conservatie van de aangetroffen archeologische resten?
- Welke spoorcategorieën zijn aanwezig? En tot welke functie behoren deze (bewoning, artisanaal, funerair,...)? Welke structuren kunnen onderscheiden worden (gebouwen, grachten, waterputten, kuilen,...)?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere periodes? Wat is de onderlinge samenhang/fasering?
- Zijn er aanwijzingen voor artisanale activiteiten?
- Waaruit bestaat de materiële cultuur en kan dit iets leren over het gebruik van de site en de bewoner(s)? tot welke groep, type, baksel, ... behoort het aardewerk?
- Lenen de vondsten zich tot conservatie? Wat is hun meerwaarde?
- Kunnen bepaalde sporen verder natuurwetenschappelijk onderzocht worden? Wat is hun meerwaarde? Welke vormen van natuurwetenschappelijk onderzoek zijn van toepassing (¹⁴C-datering, macrobotanisch onderzoek, pollenonderzoek, dendrochronologie, houtsoortbepaling, anthracologie, petrografie, archeozoölogie, ...)?

⁷ Acke, Bracke, Fonteyn 2024b, 5.

- Kan de site in een ruimer archeologisch kader geplaatst worden, hoe verhoudt de site zich tot de archeologische onderzoeken in de directe en ruime omgeving?
- Wat is de relatie tussen de mens en zijn omgeving?
- Kunnen eventuele patronen en/of sporen van lokale, regionale en transregionale economie onderscheiden worden?
- Zijn de grenzen van de archeologische site behaald binnen het plangebied of lopen de erven door buiten het terrein?

2.4.2. Strategie voor de verwerking

Alle gegevens van de opgraving werden opgelijst in de plannen-, tekeningen-, foto-, sporen-, vondsten- en stalenlijst. Het vondstmateriaal werd gewassen, gedroogd, gesplitst en ingevoerd, waarna een assessment en een voorstel tot verdere uitwerking werd gemaakt. Nadien werd het vondstmateriaal conform de Code van Goede Praktijk degelijk ingepakt. De geselecteerde stalen voor verder natuurwetenschappelijk onderzoek werden voorgelegd aan de betreffende specialisten. De resultaten werden samengevoegd om tot een synthese en uitwerking te komen. Hierin worden, indien nodig, voorstellen gedaan voor verder specialistisch onderzoek dat hier niet aan bod is gekomen.

2.4.3. Conservatiestrategie

Niet van toepassing. Het aangetroffen vondstmateriaal vereist geen specifieke conservatiemaatregelen voor een gedegen langdurige bewaring. Het werd zorgvuldig verpakt om verdere degradatie en fysische schade te voorkomen.

2.4.4. Onderzoeksvragen bij vervolgonderzoek

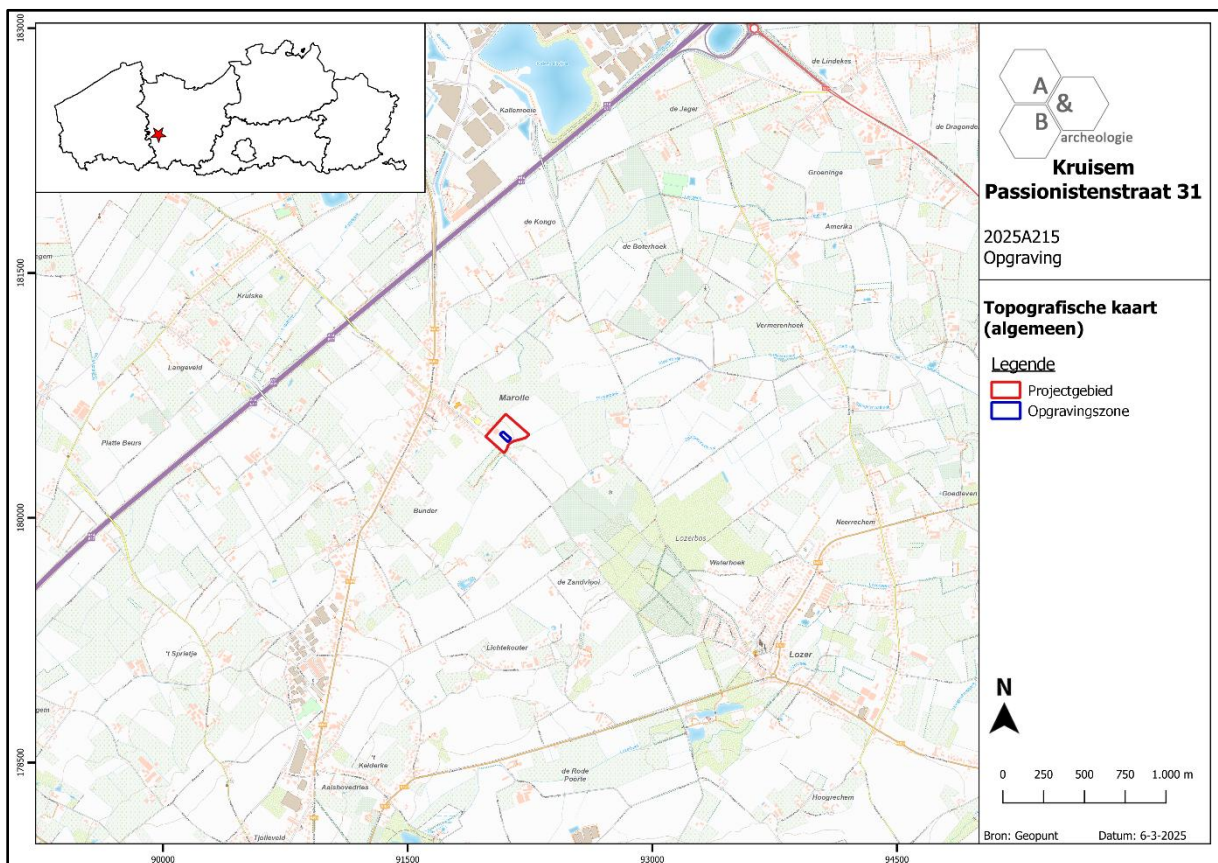
De onderzoeksvragen en -doelstellingen zoals geformuleerd in de nota ID 31911 en in hoofdstuk 1.3.1. en 2.4.1. volstonden voor de analyse van de archeologische vindplaats. Er dient geen vervolgonderzoek plaats te vinden op de resultaten van de opgraving. Wel kunnen de resultaten gebruikt worden voor uitdiepend en synthetiserend onderzoek.

3. Interpretatie van de archeologische site

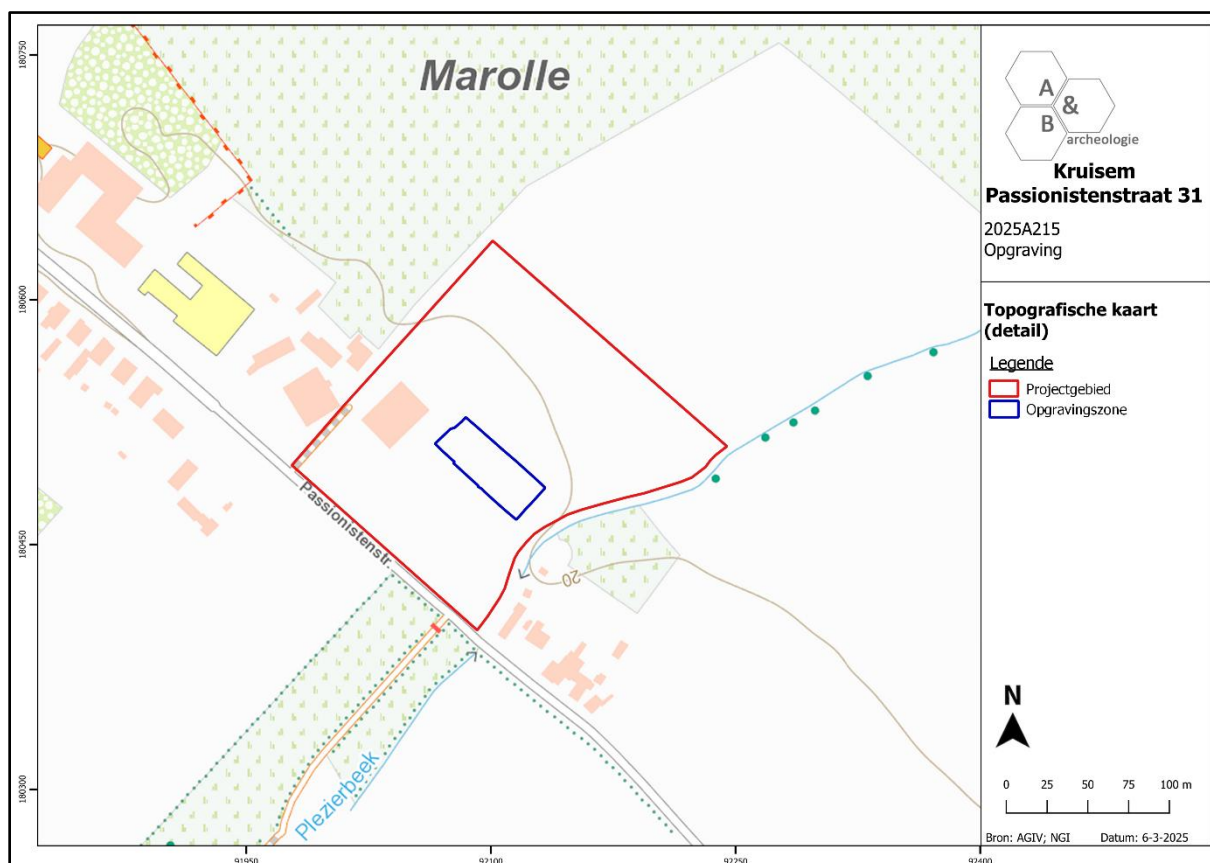
3.1. Landschappelijk, historisch en archeologisch kader

3.1.1. Landschappelijk kader

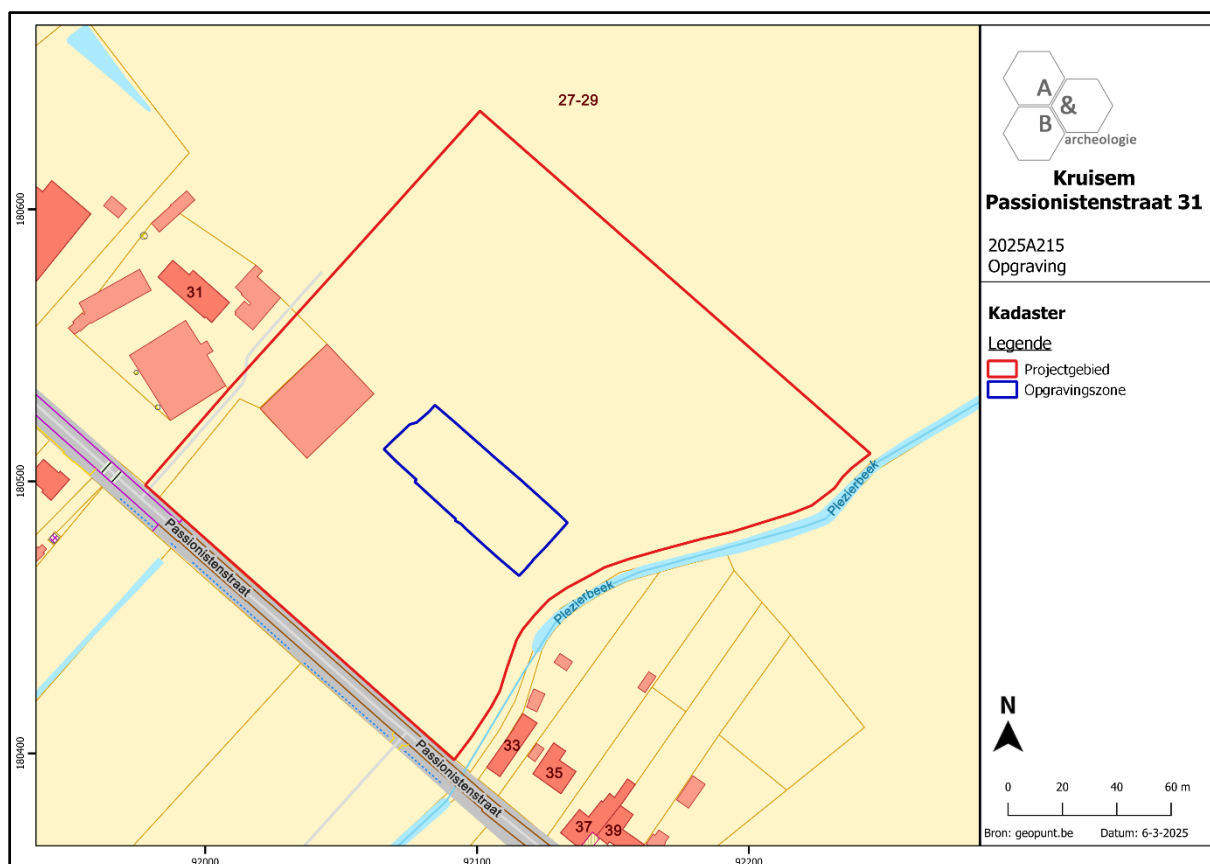
Kruisem is gelegen in het zuidwesten van de provincie Oost-Vlaanderen, nabij de grens met West-Vlaanderen. De fusiegemeente kwam in 2019 tot stand na de fusie van Kruishoutem met Zingem. Naast deze twee deelgemeenten maken ook de deelgemeenten Huise, Nokere, Ouwegem en Wannegem-Lede deel uit van Kruisem. Het plangebied bevindt zich in het noorden van het grondgebied van Kruisem en behoort tot Kruishoutem. Kruishoutem grenst in het noorden aan Petegem-aan-de-Leie (Deinze), in het noordoosten aan Nazareth, in het oosten aan Wannegem-Lede, in het zuiden aan Nokere, in het zuidwesten aan Waregem, in het westen aan Olsene (Zulte) en in het noordwesten aan Machelen (Zulte). Het grondgebied van Kruishoutem wordt nabij de westelijke grens doorsneden door de E17 Gent-Kortrijk, die van noordoost naar zuidwest door de deelgemeente loopt. Kruishoutem is een landelijke gemeente. Het plangebied is gesitueerd in een landelijke omgeving op meer dan 3km ten noorden van de dorpskern. Het bevindt zich aan de oostelijke rand van het gehucht Marolle, bestaande uit lintbebouwing ontstaan rond het kruispunt van de Deinsesteenweg en de Passionistenstraat/Duifhuisstraat. Op de bodemgebruikskaat van 2001 wordt het terrein aangeduid als 'akkerbouw' met een klein deel 'weiland'. Dit komt min of meer overeen met het voormalige gebruik.

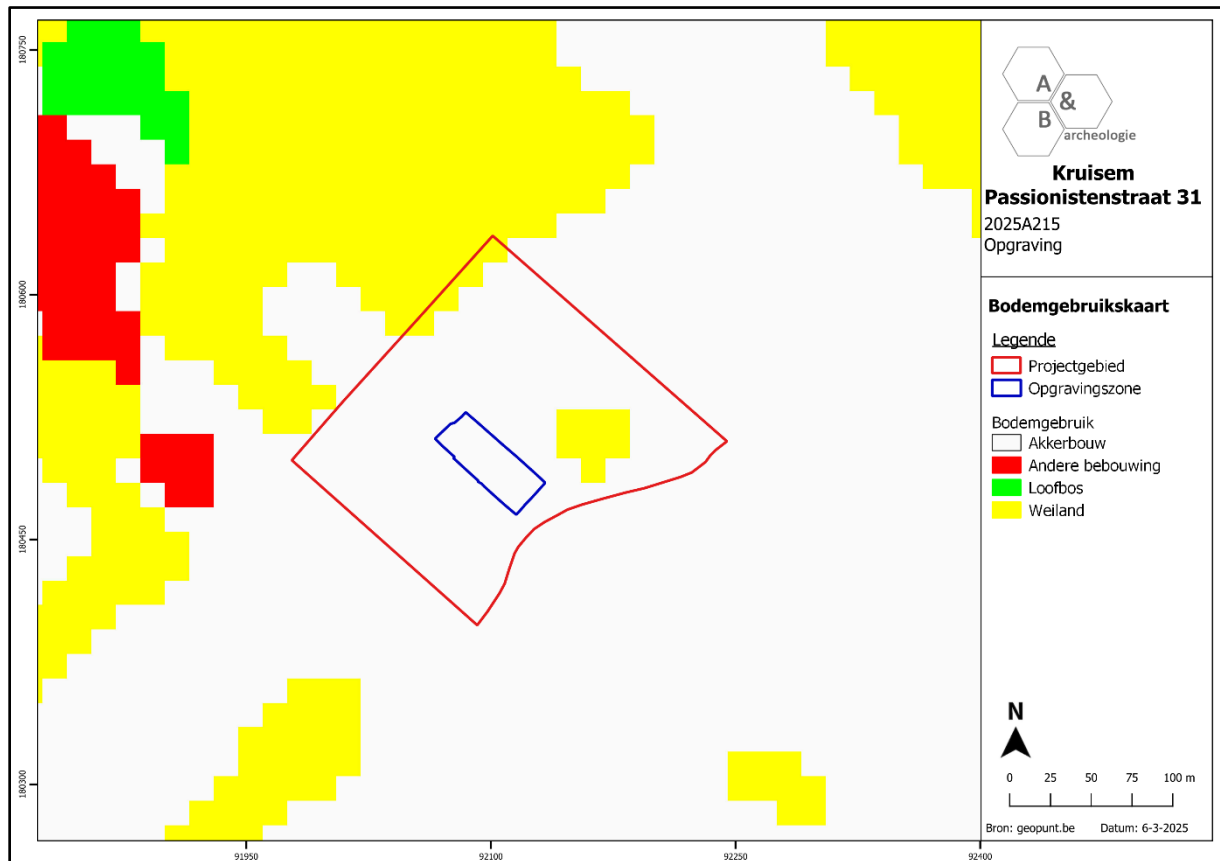
Figuur 13 Uitsnede van de topografische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: NGI).

Figuur 14 Detailuitsnede van de topografische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: NGI).

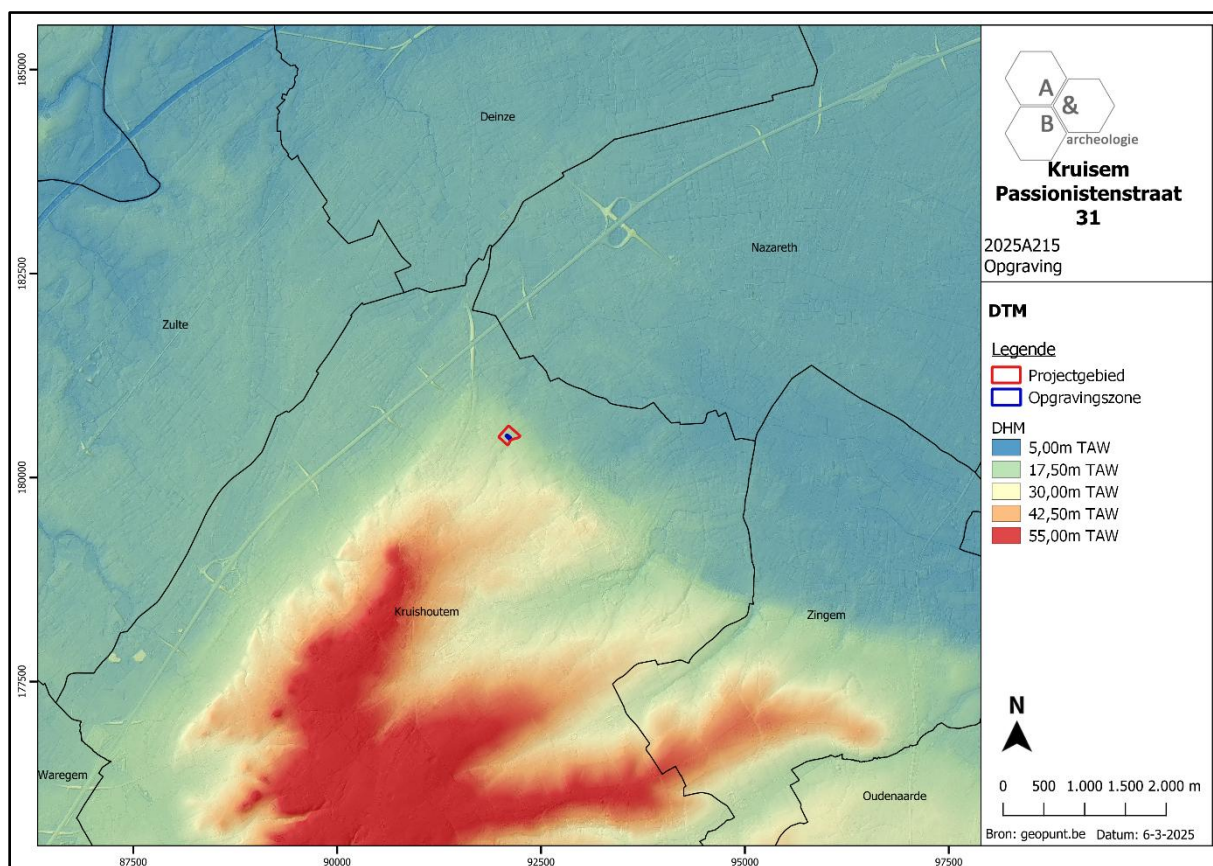

Figuur 15 Aanduiding van het plangebied op het kadaster (bron: geopunt.be).

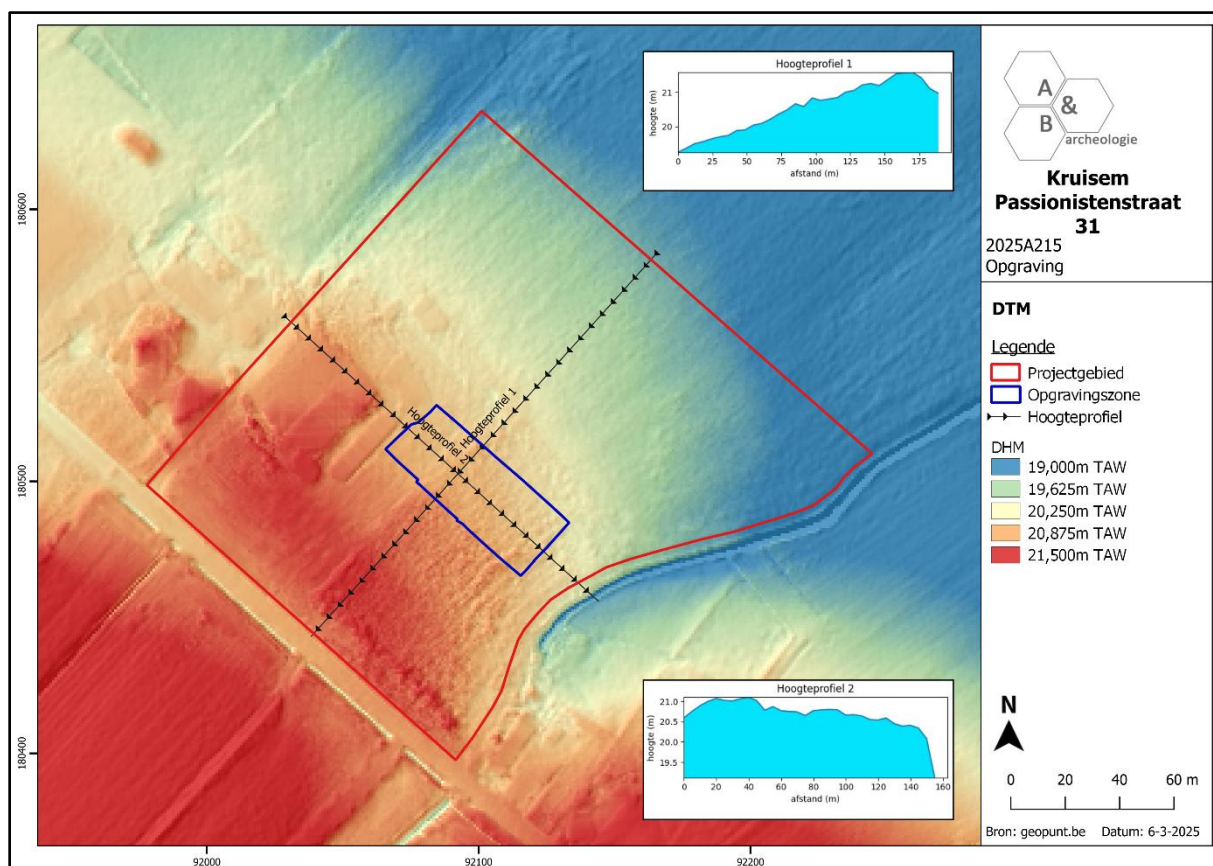

Figuur 16 Uitsnede uit de bodemgebruiksk kaart met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).

Landschappelijk gezien is het plangebied te situeren aan de voet van de noordelijke flank van een heuvelrug die uitkijkt over de vlakte tussen de Leie en de Schelde in het noorden. Vanop deze heuvelrug ontspringt de Plezierbeek, die net ten oosten van het plangebied stroomt en verder noordoostwaarts uitmondt in de Leebeek en zo verder naar de Schelde loopt. Het maaiveldniveau van het plangebied toont een geleidelijke daling van zuidwest (ca. +21,50m TAW) naar noordoost (ca. +19,60m TAW), met de laagste waarden in de noordoostelijke hoek (ca. +19,00m TAW). Op de potentiële bodemerosiekaart wordt aan het plangebied een verwaarloosbare tot zeer lage erosiegraad toegekend.

Figuur 17 Uitsnede van het digitaal hoogtemodel met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).

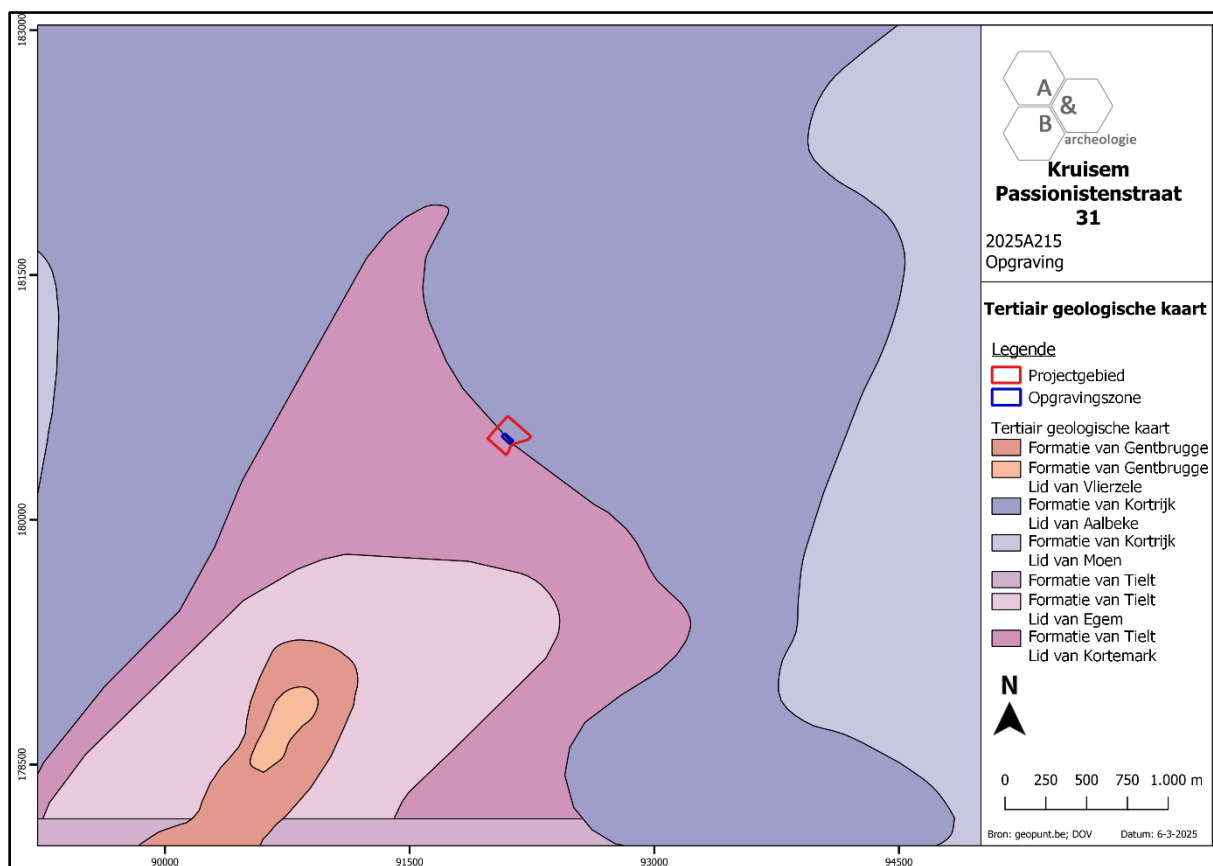

Figuur 18 Detailuitsnede van het digitaal hoogtemodel met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).

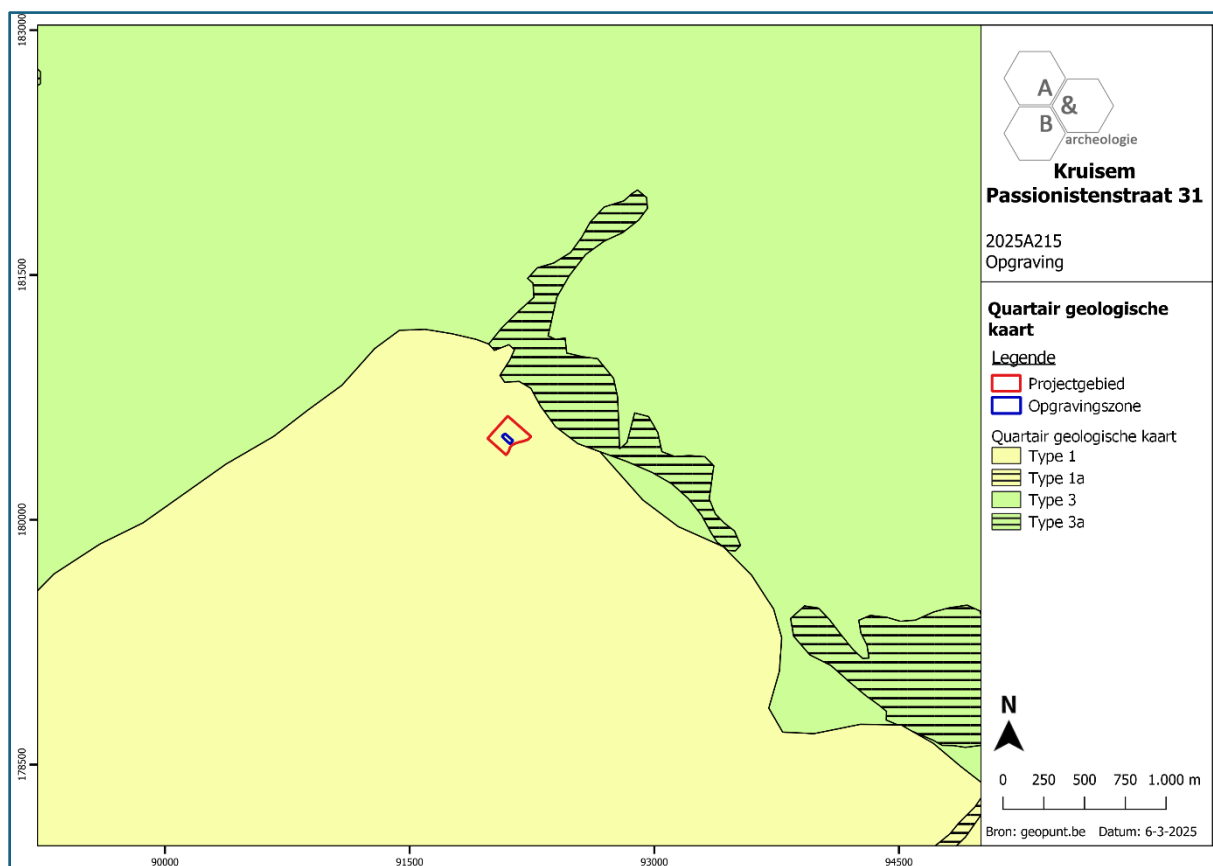

Figuur 19 Uitsnede van de potentiële bodemerosiekaart met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).

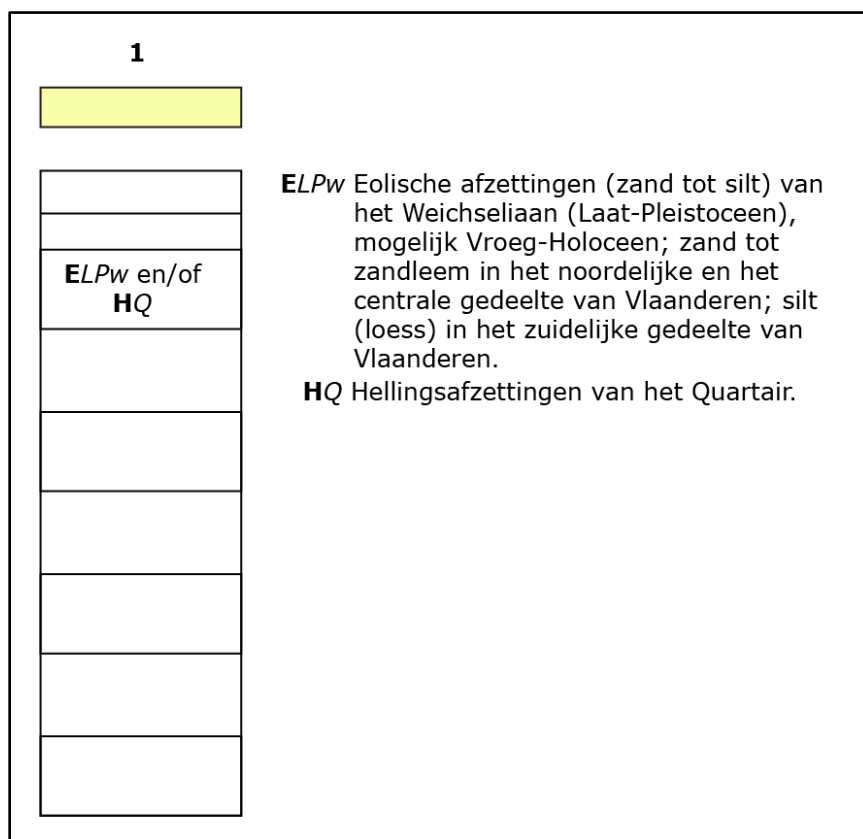
De tertiaire opbouw bestaat in het noordelijke deel van het plangebied uit de Formatie van Kortrijk, het Lid van Aalbeke. Deze eenheid kenmerkt zich als een donkergrijze tot blauwe klei die glimmers bevat. In het zuiden wordt daarnaast de Formatie van Tielt, het Lid van Kortemark aangeduid. Dit bestaat uit een grijze tot groengrijze klei tot silt waarbij dunne zand- en siltbanken voorkomen. De quartair geologische kaart geeft aan dat het plangebied gelegen is binnen het type 1: geen holocene en/of tardiglaciale afzettingen boven op de pleistocene sequentie (1). Deze sequentie bestaat uit eolische afzettingen uit het Weichseliaan (laat-pleistoceen) en/of hellingsafzettingen van het quartair.

Figuur 20 Uitsnede uit de tertiair geologische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).

Figuur 21 Uitsnede uit de quartair geologische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).

Figuur 22 Uitleg bij de quartair geologische kaart (type 1) (bron: geopunt.be).

3.1.2. Historisch kader

Kruishoutem⁸

De eerste vermelding van de ‘villa dominica hutheim’ dateert uit 847 en wordt aangetroffen in een charter van Karel de Kale. Het domein behoort in deze periode tot de bezittingen van de abt van de Sint-Amandsabdij van Elnone in Noord-Frankrijk. In een brief uit 1019 van de abt van de Gentse Sint-Baafsabdij, Othelboldus, aan de gravin van Vlaanderen, Otgiva, worden landbouwbedrijven ‘in uilla holthem’ opgesomd die door graaf Arnulf I van de abdij werden ontnomen en nu worden gerestitueerd.

Het toponiem ‘hulthem’ is een samenvoeging van het Germaanse ‘hulta’, wat ‘bos’ betekent, en ‘haima’, wat verwijst naar een ‘woning’. Het voorvoegsel ‘kruis’ komt voor het eerst voor in 1227, wanneer gesproken wordt over ‘Sancte Crucis Houthem’, en is wellicht te relateren aan de verwerving van het reliek van het Heilig Kruis tijdens de tweede kruistochten in het midden van de 12de eeuw. In 1817 wordt de naam Kruishoutem officieel ingevoerd. Andere Germaanse toponiemen, zoals Huttegem, Riemegem, Herlegem, Rekkem en Zijldegem verwijzen naar de aanwezigheid van vroegmiddeleeuwse kernen in het zuiden en westen van de gemeente. Vermoedelijk verplaatste de

⁸ Agentschap Onroerend Erfgoed 2025, *Kruishoutem*.

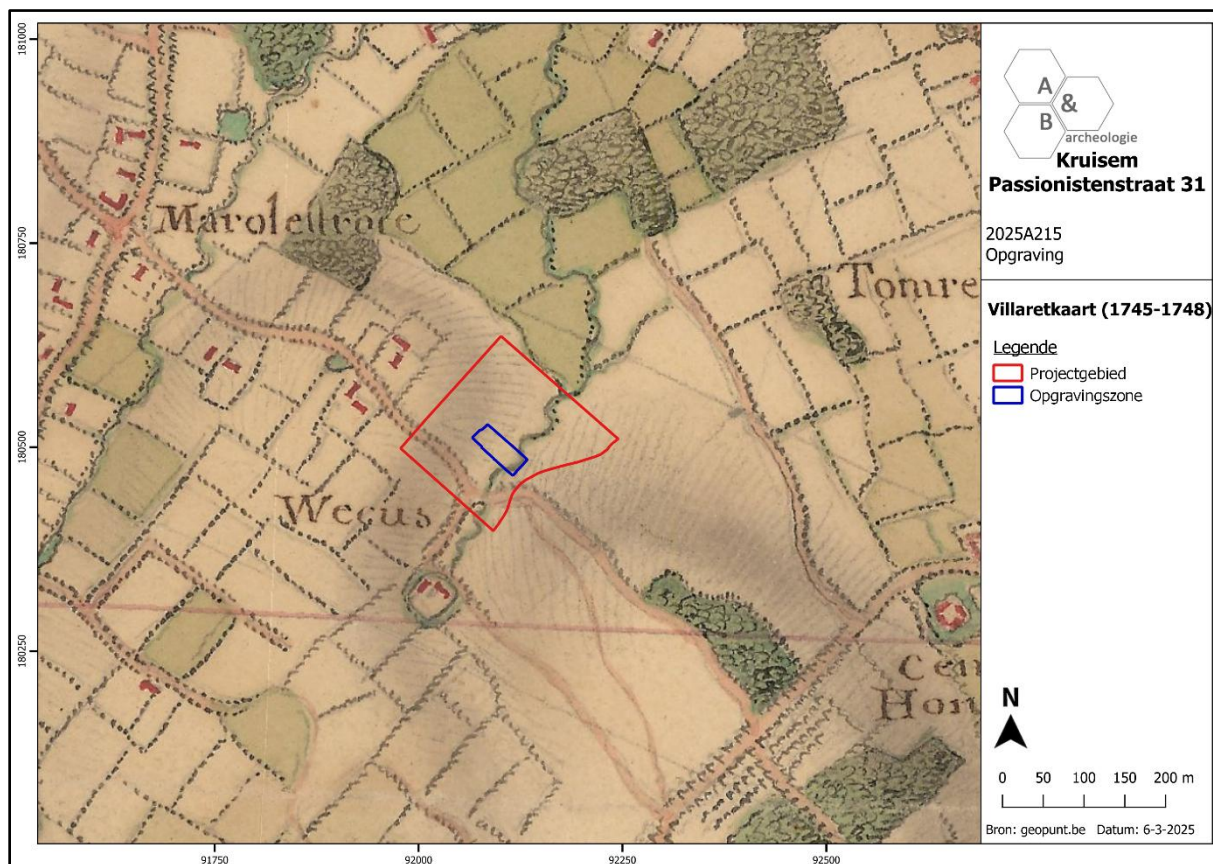
bewoningskern zich van de Kapellekouter naar de huidige dorpskom, met de Sint-Eligiuskerk ten noorden hiervan.

De belangrijkste heerlijkheid op het grondgebied van Kruishoutem betreft de heerlijkheid Ayshove, die zich ten noordoosten van de huidige dorpskom bevindt. De heerlijkheid klimt op tot de post-Karolingische periode en bezat een kenmerkende dries, zogenaamd Ayshovedries, een centraal akkercomplex, de Ayshovekouter, en een centrale hoeve, Ayshovehof. Dit hof groeide uit tot een burcht op de plaats van het huidige kasteel van Kruishoutem dat in het begin van de 17de eeuw door de familie de Jauche op de oudere funderingen gebouwd werd. De heerlijkheid had een 200-tal achterlenen en werd in 1645 tot baronie en in 1670 tot graafschap verheven. In 1670 werd ook toestemming verkregen voor het houden van een jaarmarkt.

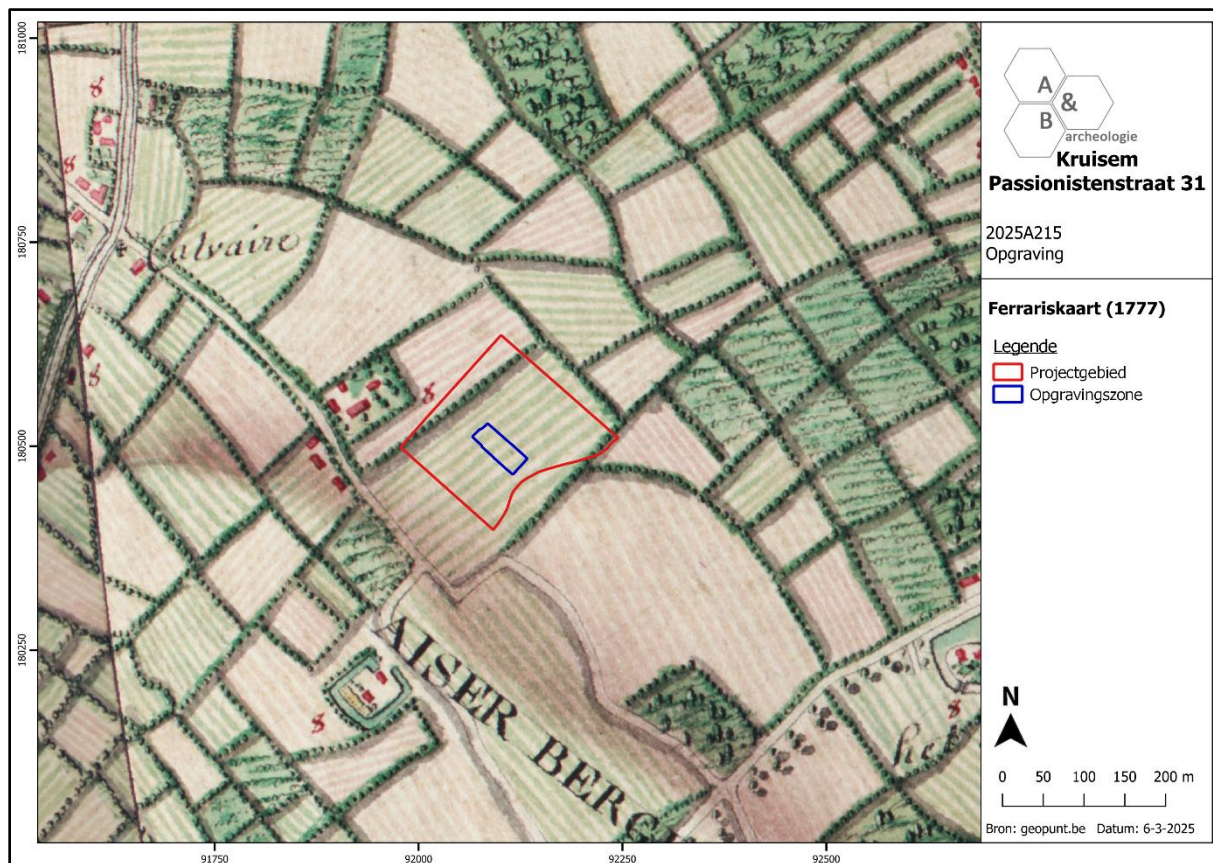
Op bestuurlijk en fiscaal vlak behoorde Kruishoutem tot de kasselrij van Oudenaarde, waarvan het de grootste gemeente was. Kerkelijk maakte het oorspronkelijk deel uit van het bisdom Doornik en sinds 1559 van het bisdom Gent. Kruishoutem is tot op heden een typisch agrarische gemeente met nog tientallen hoeven die teruggaan op middeleeuwse pachthoven. Verschillende straatnamen verwijzen naar vroegere windmolens, zoals de Hoogmolen, IJzerbergmolen, Kapellemolen en Langeveldmolen. In totaal zijn zeven historische molens gekend te Kruishoutem. Deze zijn op heden echter allemaal verdwenen. In de tweede helft van de 19de eeuw vonden verschillende grote werkzaamheden plaats. Zo werd een nieuwe neogotische kerk gebouwd, werd de Markt verruimd en werd een nieuw gemeentehuis opgericht. Ook werd de steenweg op Olsene aangelegd. De gemeente werd verder ontsloten door de aanleg van de E17 in het westen, waarrond een belangrijke industriezone ontstond vanaf 1981.

Plangebied

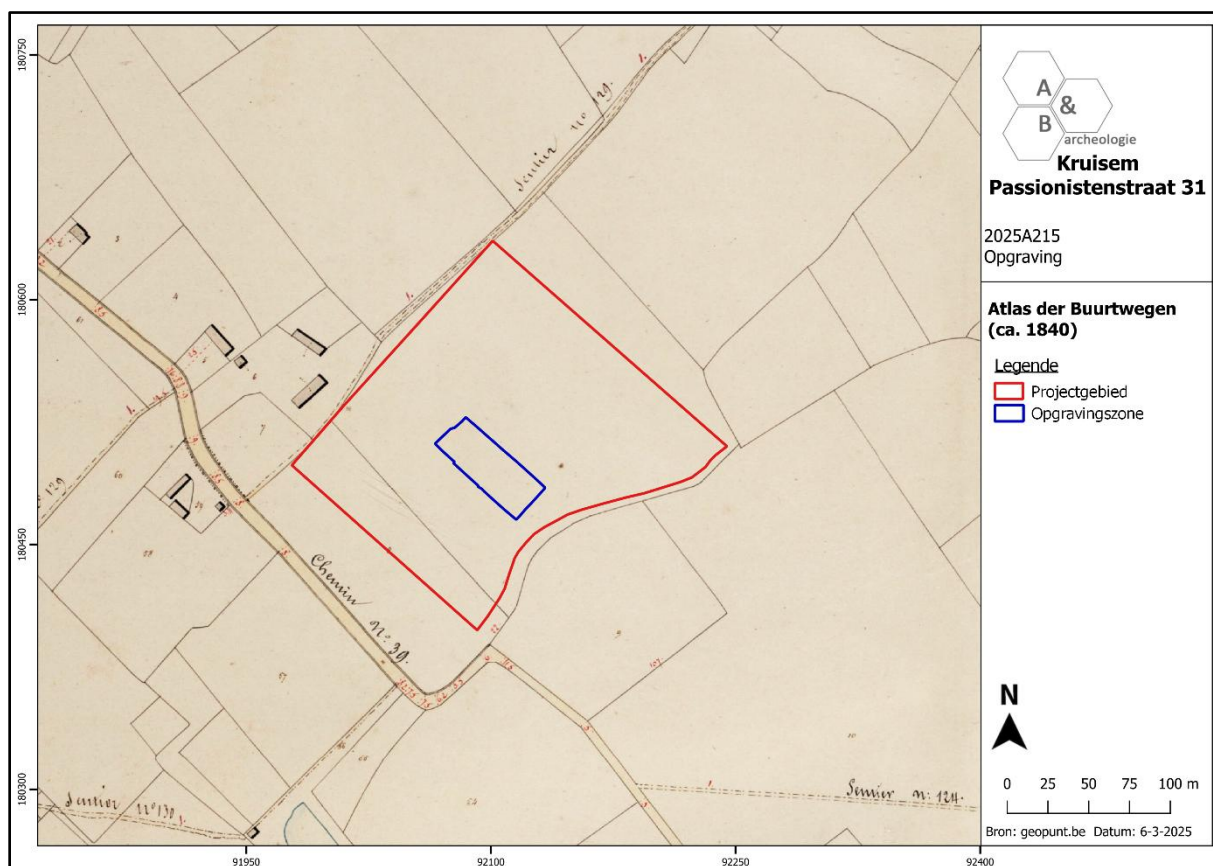
Concrete informatie voor het terrein kan afgeleid worden uit historische kaarten, die voor wat betreft het plangebied betrouwbaar zijn vanaf de Villaretkaart uit 1745-1748. De Passionistenstraat is op deze kaart reeds aanwezig. De vergelijking met de jongere kaarten en recente luchtfoto's geeft aan dat deze straat toen iets meer naar het zuidwesten gelegen was dan op heden het geval is. De huidige loop dateert van na 1971 en van voor 1990. Ook de hoeve ten westen en de Plezierbeek ten oosten zijn afgebeeld op de Villaretkaart. Het plangebied zelf is onbebouwd en in gebruik als landbouwgrond. Dit is ook het geval op de Ferrariskaart uit ca. 1777. Ook de 19de-eeuwse kaarten en de topografische kaart van 1911 tonen een onbebouwd terrein. Op de topografische kaart van 1966 wordt een voorloper van de huidige stal afgebeeld; deze is ook te zien op de luchtfoto's van 1971, 1979-1990 en 2000-2003. De rest van het terrein is in gebruik als landbouwgrond. Samen met het verleggen van de Passionistenstraat in de jaren 1970 of 1980 wordt de Plezierbeek net ten oosten van het terrein over een kleine afstand ingebuisd. Ca. 10 jaar geleden werd de oude stal vervangen door de huidige, iets grotere stal. Het terrein lijkt minstens sinds het midden van de 18de eeuw grotendeels in gebruik te zijn geweest als landbouwgrond. Ter hoogte van de bestaande stal kan enige bodemverstoring verwacht worden. Binnen het grootste deel van het plangebied lijken sinds de 18de eeuw echter geen grootschalige bodemingrepen plaatsgevonden te hebben.

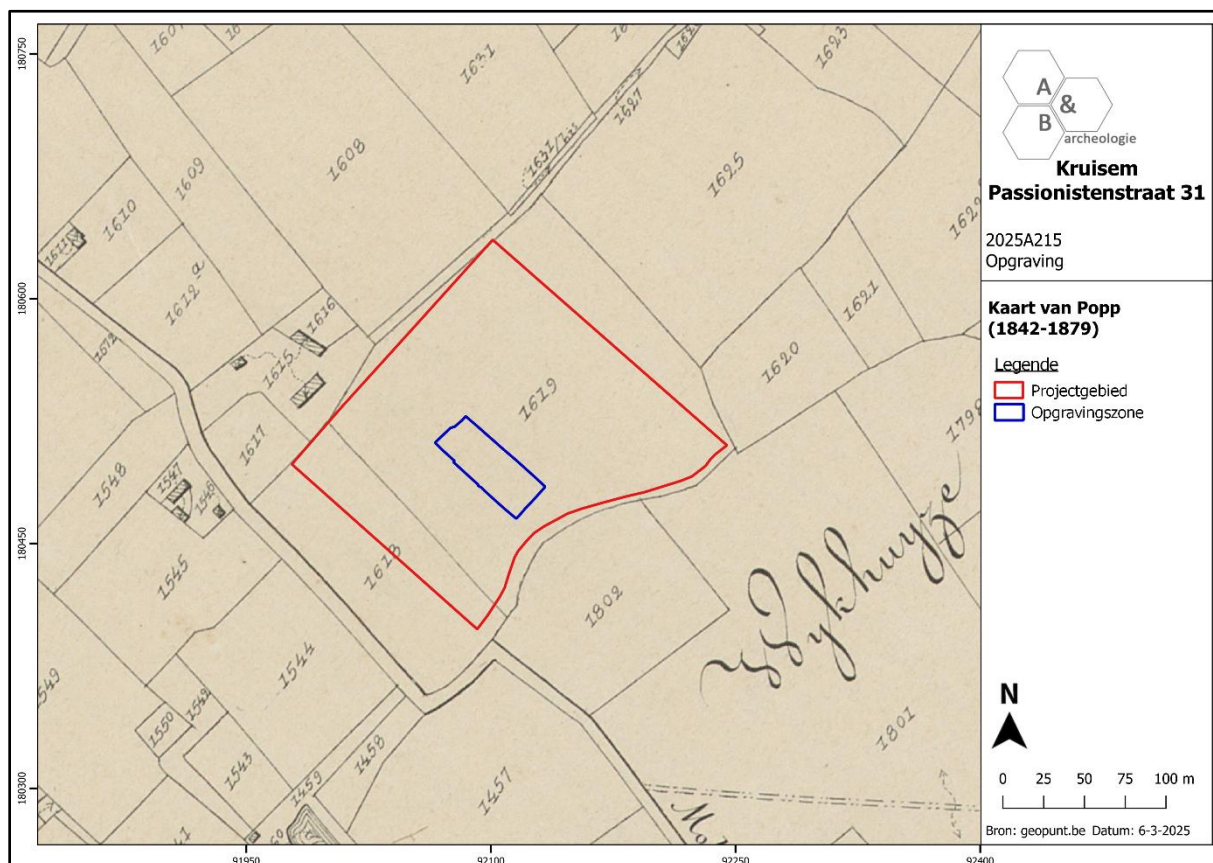
Figuur 23 Uitsnede uit de Villaretkaart met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).

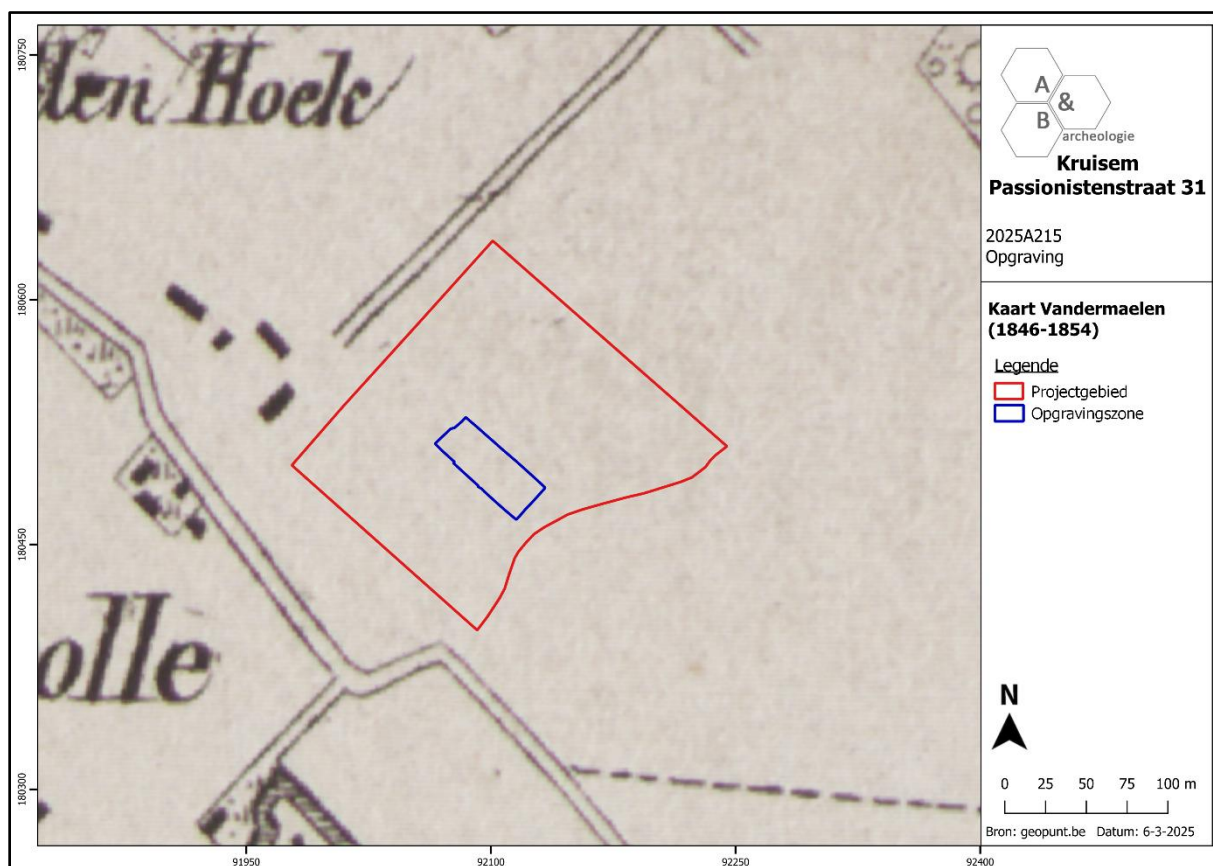
Figuur 24 Uitsnede uit de Ferrariskaart met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).

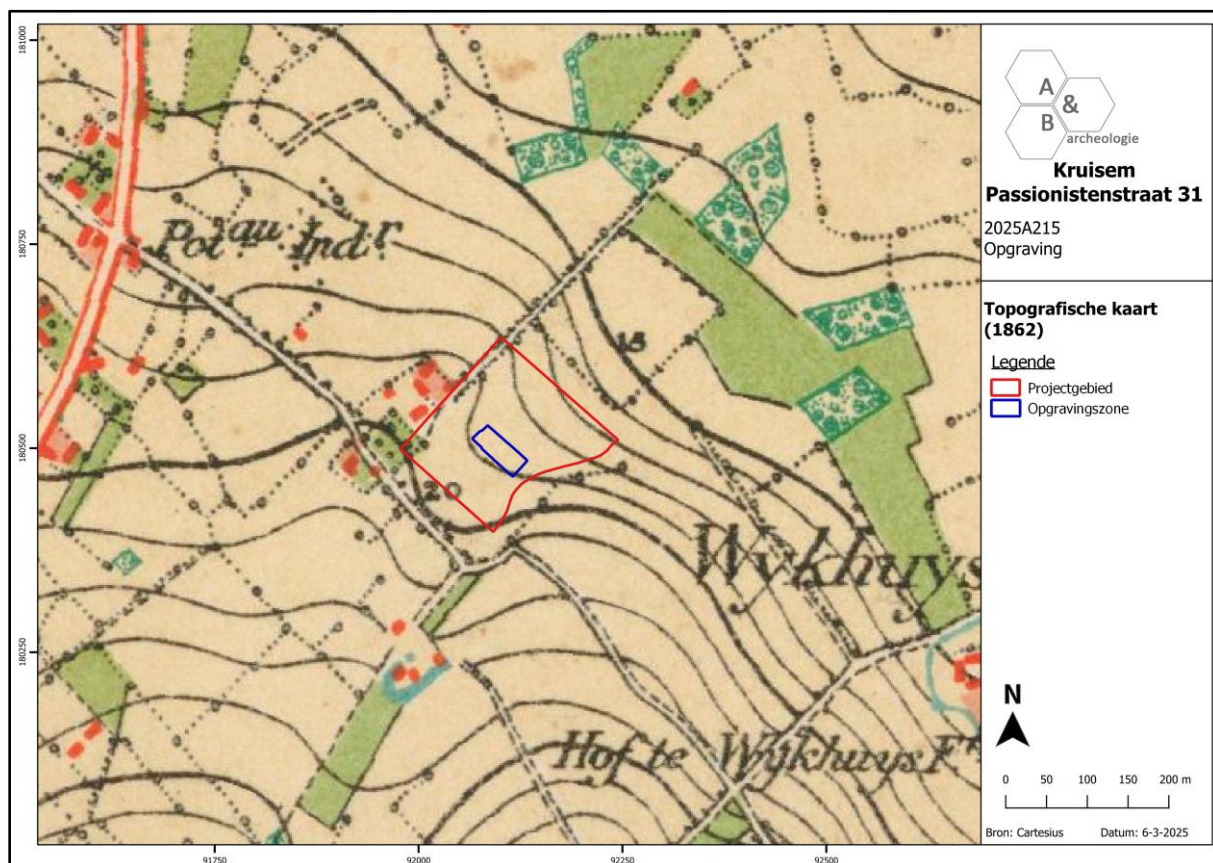
Figuur 25 Uitsnede uit de Atlas der Buurtwegen met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).

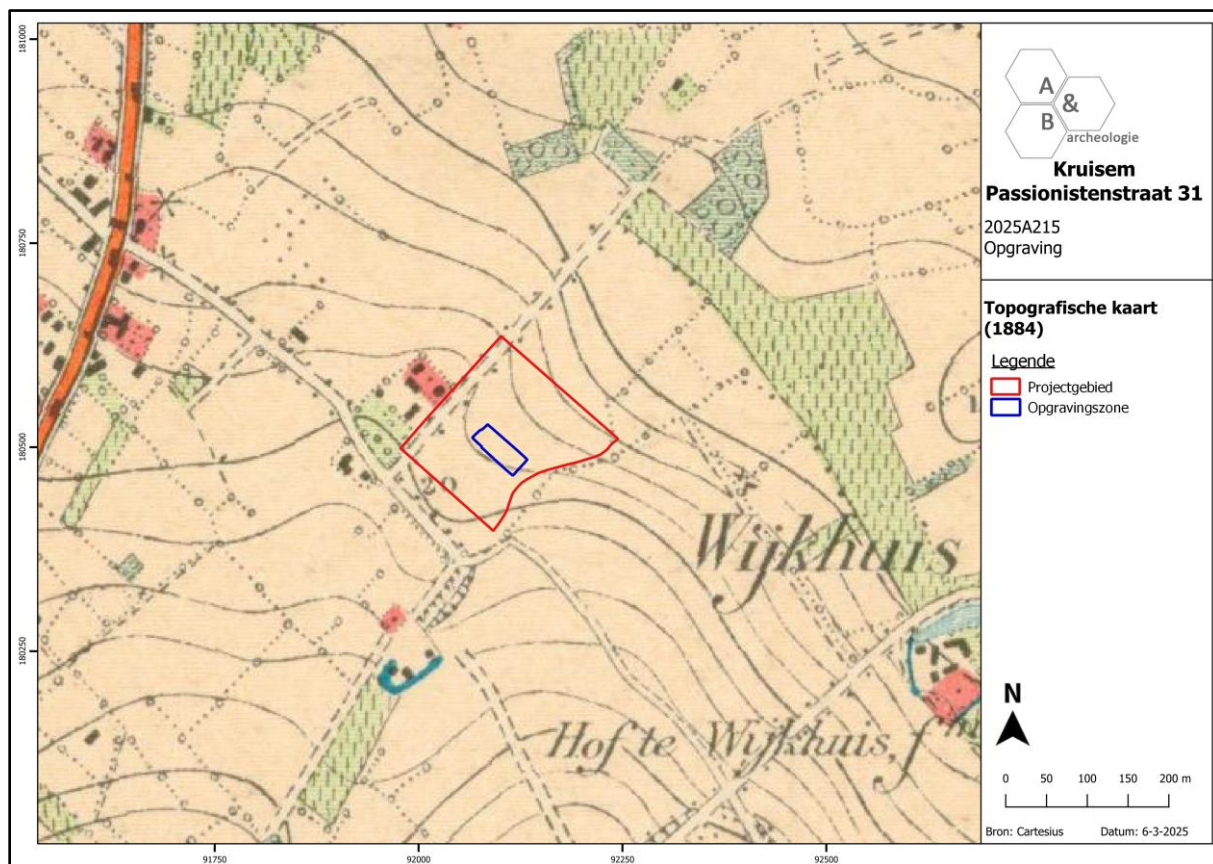
Figuur 26 Uitsnede uit de kaart van Popp met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).

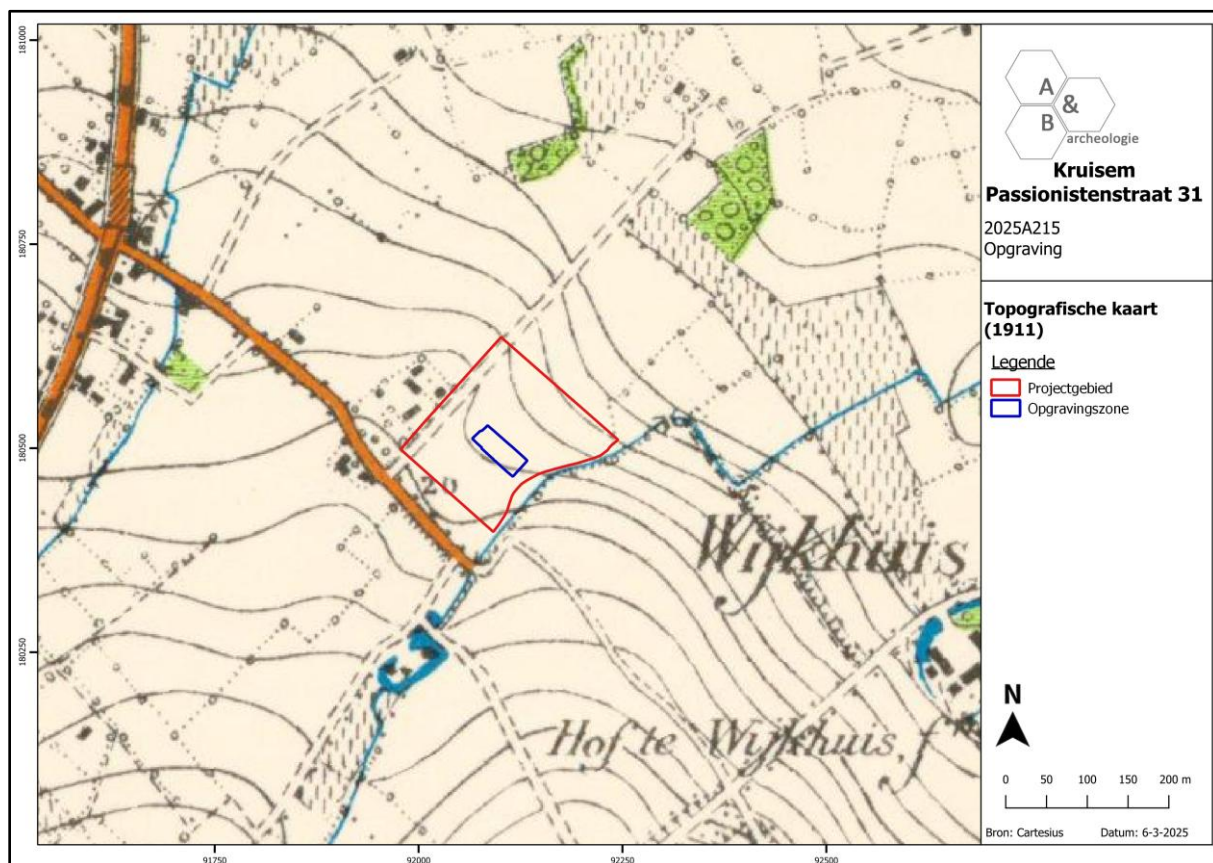
Figuur 27 Uitsnede uit de kaart van Vandermaelen met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).

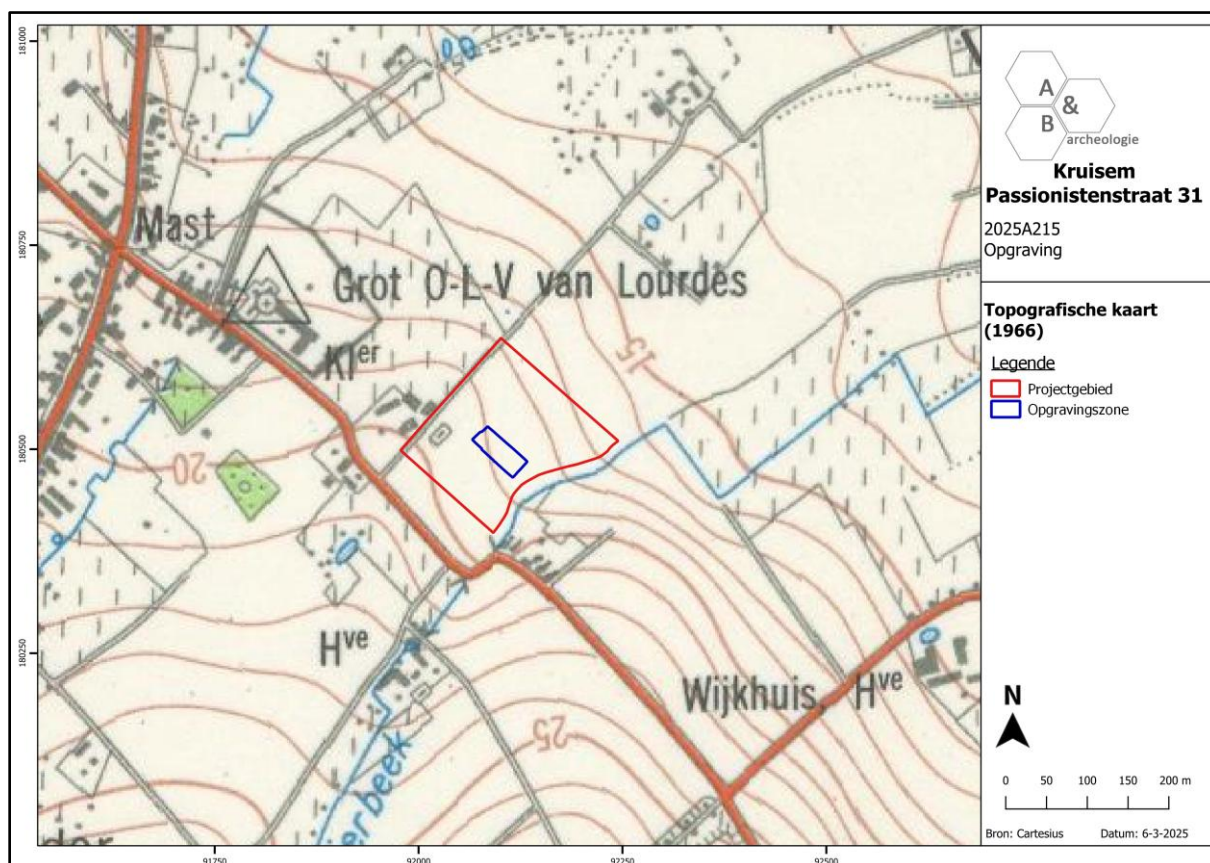
Figuur 28 Uitsnede uit de topografische kaart van 1862 met aanduiding van het plangebied (bron: Cartesius.be).

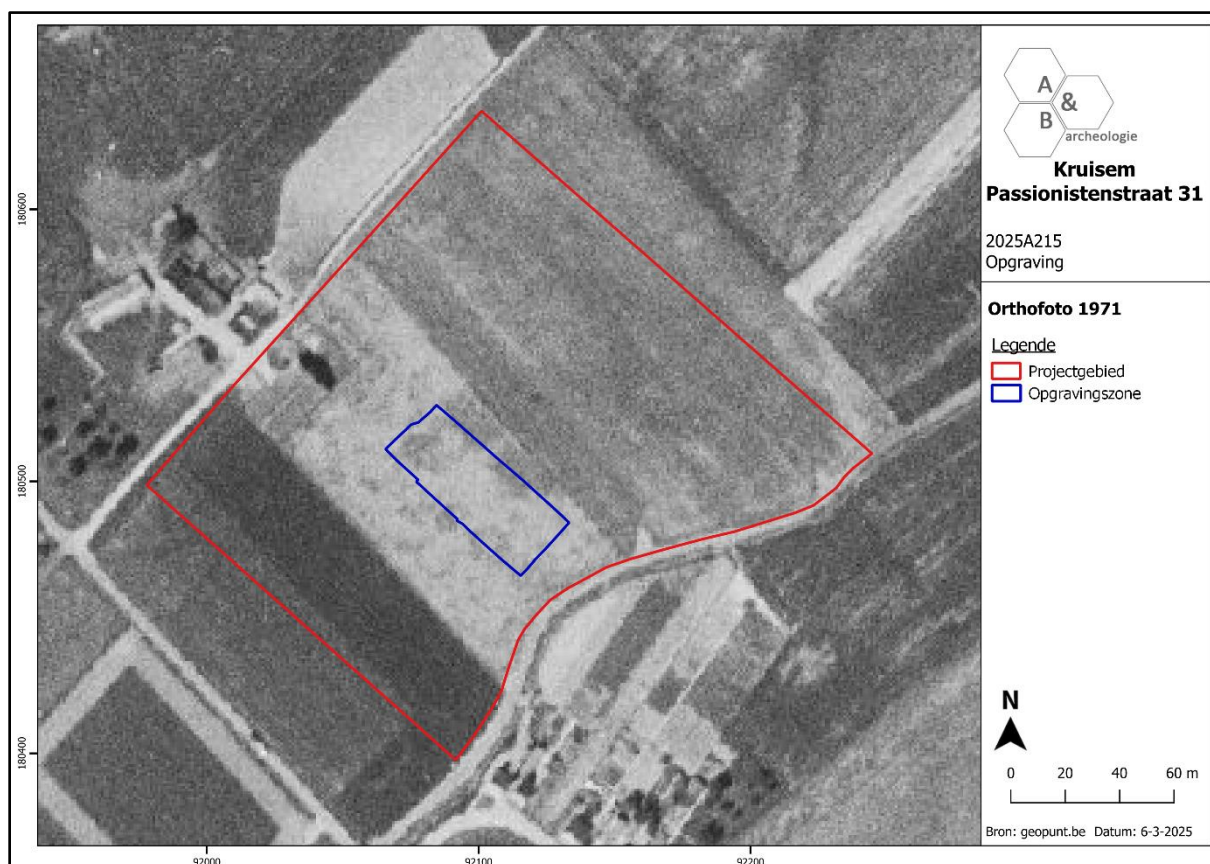
Figuur 29 Uitsnede uit de topografische kaart van 1884 met aanduiding van het plangebied (bron: Cartesius.be).

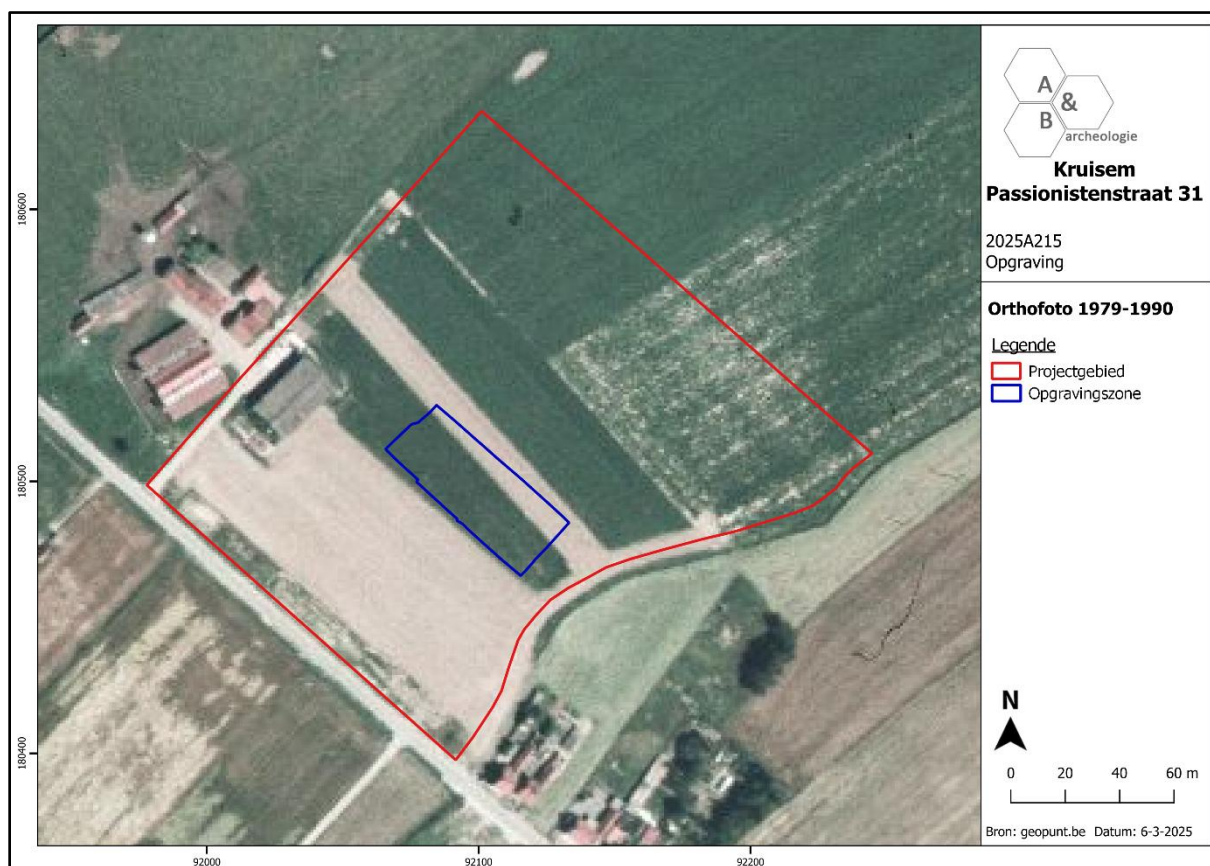
Figuur 30 Uitsnede uit de topografische kaart van 1911 met aanduiding van het plangebied (bron: Cartesius.be).

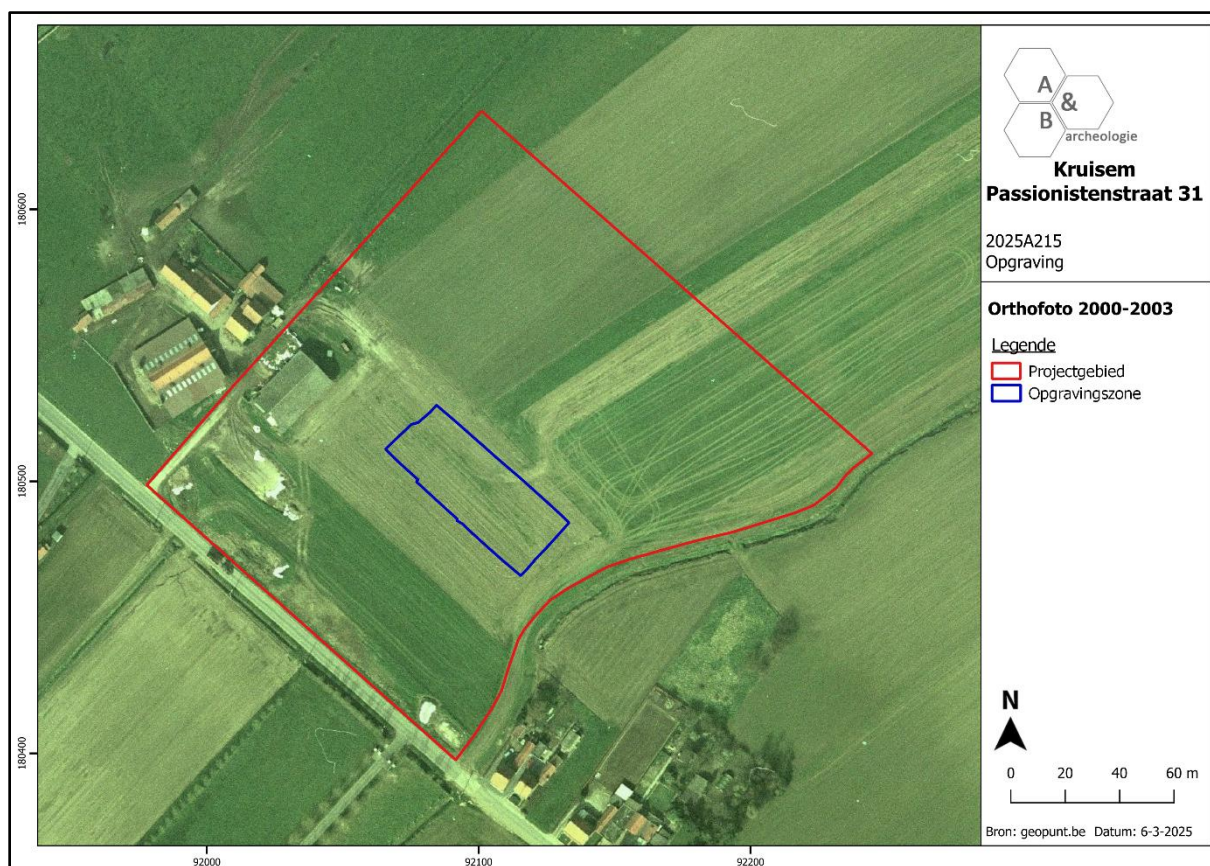
Figuur 31 Uitsnede uit de topografische kaart van 1966 met aanduiding van het plangebied (bron: Cartesius.be).

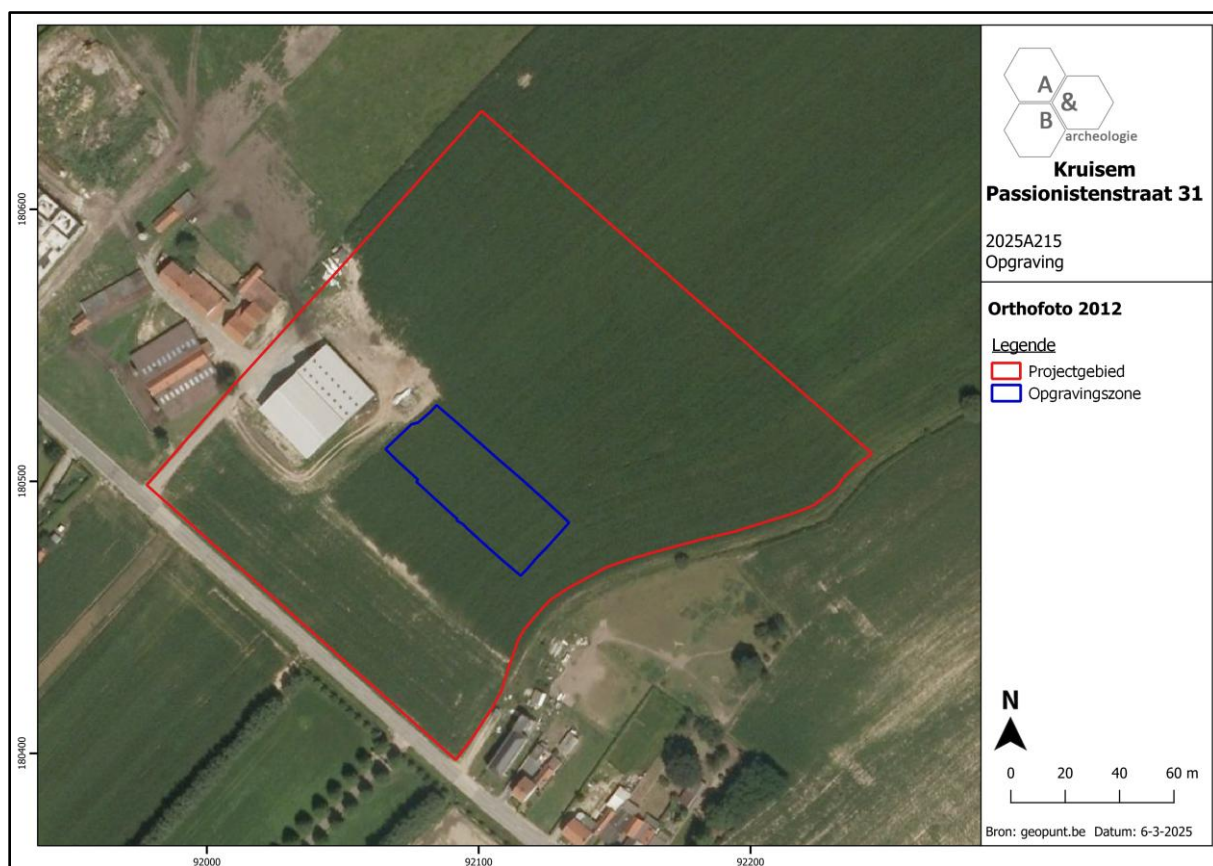
Figuur 32 Aanduiding van het plangebied op de orthofoto van 1971 (bron: geopunt.be).

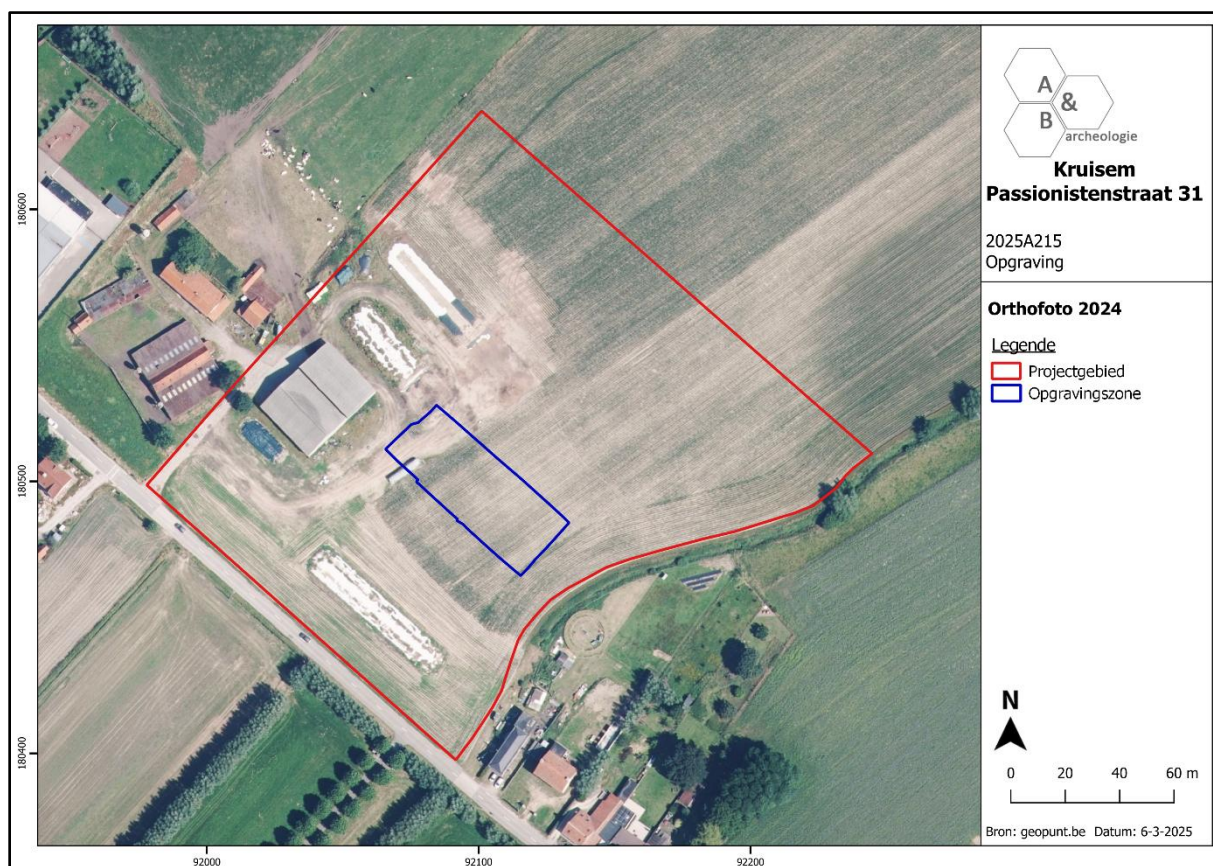
Figuur 33 Aanduiding van het plangebied op de orthofoto van 1979-1990 (bron: geopunt.be).

Figuur 34 Aanduiding van het plangebied op de orthofoto van 2000-2003 (bron: geopunt.be).

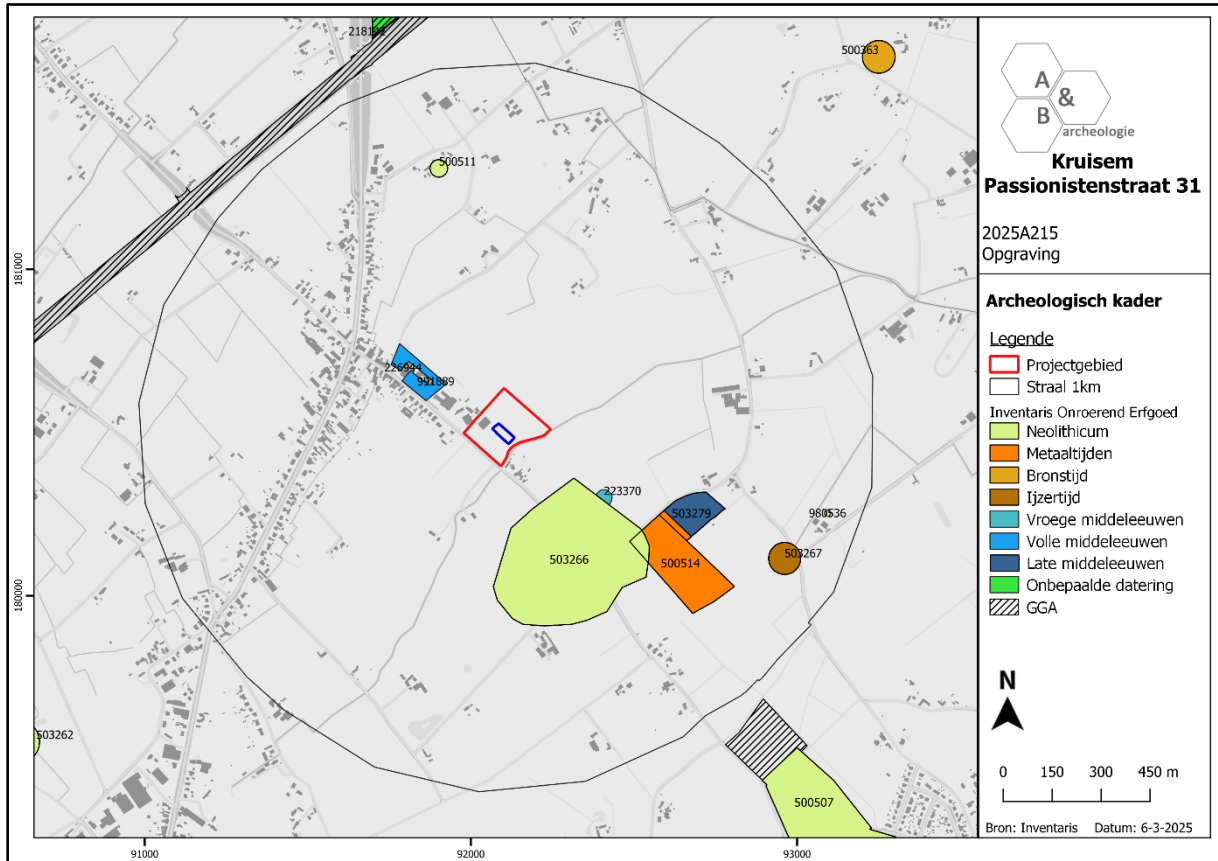
Figuur 35 Aanduiding van het plangebied op de orthofoto van 2012 (bron: geopunt.be).

Figuur 36 Aanduiding van het plangebied op de orthofoto van 2024 (bron: geopunt.be).

3.1.3. Archeologisch kader⁹

Op de Inventaris Onroerend Erfgoed worden binnen een straal van 1km rond het plangebied een aantal archeologische sites aangeduid. De gekende sites worden hieronder per tijdsvlak besproken.

Figuur 37 Uitsnede uit de Inventaris Onroerend Erfgoed ter hoogte van het plangebied, geprojecteerd op het GRB (bron: Agentschap Onroerend Erfgoed 2025, *Inventaris*; geopunt.be).

Aan de Passionistenstraat, iets ten noordwesten van het plangebied werden bij een proefsleuvenonderzoek rond de kerk in 2019 twee vermoedelijke gebouwplattegronden uit de volle middeleeuwen, drie waterputten, enkele greppels en losse paalkuilen aangetroffen (ID 226944¹⁰). De opgraving (ID 991889¹¹) toonde aan dat de sporen behoorden tot een gefaseerde site uit de volle tot late middeleeuwen die echter sterk verstoord was. Uit de eerste fase dateerden een greppel (ca. 1050 – 1225 n.C.) en een waterput (ca. 1100 – 1175 n.C.). Twee gebouwplattegronden van een hoofd- en bijgebouw (ca. 1125 – 1300 n.C.) behoorden samen met een bijhorende perceelsgreppel (ca. 1125 - 1300 n.C.) tot de tweede fase. De gebouwtypologie kon niet bepaald worden gezien de gebouwen slechts gedeeltelijk werden aangesneden. Er werd vermoed dat het om éénschepige structuren zou gaan. In de late middeleeuwen lijkt het erf anders ingericht te zijn geweest. Uit zowel fase 3 (ca. 1250 – 1300 n.C.) als 4 (ca. 1300 – 1400 n.C.) werd een waterkuil teruggevonden. De erven die bij deze waterkuilen hoorden, bevonden zich wellicht buiten de grenzen van de opgravingszone.

⁹ Agentschap Onroerend Erfgoed 2025, *Inventaris*.

¹⁰ Agentschap Onroerend Erfgoed 2025, *Passionistenstraat*.

¹¹ Agentschap Onroerend Erfgoed 2025, *Opgraving Passionistenstraat*.

Iets ten zuidoosten van het plangebied bevindt zich het zogenaamde Hof te Wijckhuyze. Bij veldkarteringen en opgravingen werden rondom deze site in de jaren 1960-1970 vondsten en sporen uit diverse periodes aangetroffen (ID 503266¹²). Zo werd materiaal in Wommersomkwartsiet en vuursteen uit het mesolithicum ingezameld. Een crematiegraf, waarin een omgekeerd gepositioneerde klok beker en een gevleugelde pijlpunt werden teruggevonden dateert uit het laat-neolithicum. Ook enkele losse vondsten, waaronder de hiel van een gepolijste bijl, een aardewerkfragment van de klokbeercultuur en een pijlpunt met schachtdoorn en weerhaken konden in het laat-neolithicum gedateerd worden. Uit de late bronstijd werden enkele paalgaten en paalkuilen van een standgreppel aangetroffen. Enkele fragmenten van geknikte schalen werden in de late ijzertijd gedateerd. Tot slot werd een Romeins brandrestengraf geregistreerd waarin verbrande en onverbrande aardewerkfragmenten, nagelfragmenten en gecremeerd botmateriaal werden teruggevonden. Ook enkele losse scherven dateerden uit de Romeinse periode. Ten zuidoosten van deze locatie werd in 1997 een vooronderzoek uitgevoerd (ID 500514¹³). Hierbij kwamen sporen en materiaal uit het mesolithicum, grondsporen uit de metaaltijden, oude ploeglagen en colluviale pakketten uit de middeleeuwen, volmiddeleeuws materiaal en volmiddeleeuwse sporen, waaronder enkele smalle greppels en kleine kuilen, een walgracht en enkele greppels van het laatmiddeleeuwse Hof te Wijckhuyze aan het licht. Net ten noorden van deze site vond in 2012 een opgraving plaats (ID 503279¹⁴). Hierbij werden de 13de tot 16de-eeuwse gracht van datzelfde hof, alsook enkele 19de-eeuwse sporen aangetroffen. Rondom het hof werd op locatie 223370¹⁵ een gelijkarmige fibula van het Noord-Frans type 292, te dateren vanaf het midden van de 7de eeuw tot in de Karolingische periode, teruggevonden bij metaaldetectie.

Op ca. 800m ten noorden van het plangebied werd verder een gepolijst artefact aangetroffen dat mogelijk te interpreteren is als een soort beitel en gedateerd kan worden tussen het midden-neolithicum en de vroege bronstijd (ID 500511¹⁶).

Bij terreinonderzoek uit 1973 werden op ca. 950m ten zuidoosten van het plangebied twee grachten en drie kuilen met materiaal uit de late ijzertijd geregistreerd (ID 503267¹⁷).

Veldkarteringen brachten in 2019 een snedefragment van een gepolijste bijl uit het neolithicum aan het licht op ca. 1km ten zuidoosten van het plangebied (ID 980536¹⁸).

¹² Agentschap Onroerend Erfgoed 2025, *Wijkhuis I*.

¹³ Agentschap Onroerend Erfgoed 2025, *Wijkhuizestraat I*.

¹⁴ Agentschap Onroerend Erfgoed 2025, *Hof te Wijckhuyze*.

¹⁵ Agentschap Onroerend Erfgoed 2025, *Wijkhuis III (Kruisem)*.

¹⁶ Agentschap Onroerend Erfgoed 2025, *Nazarethsestraat I*.

¹⁷ Agentschap Onroerend Erfgoed 2025, *Wijkhuis II / Spiegelstraat*.

¹⁸ Agentschap Onroerend Erfgoed 2025, *Spiegelstraat 1*.

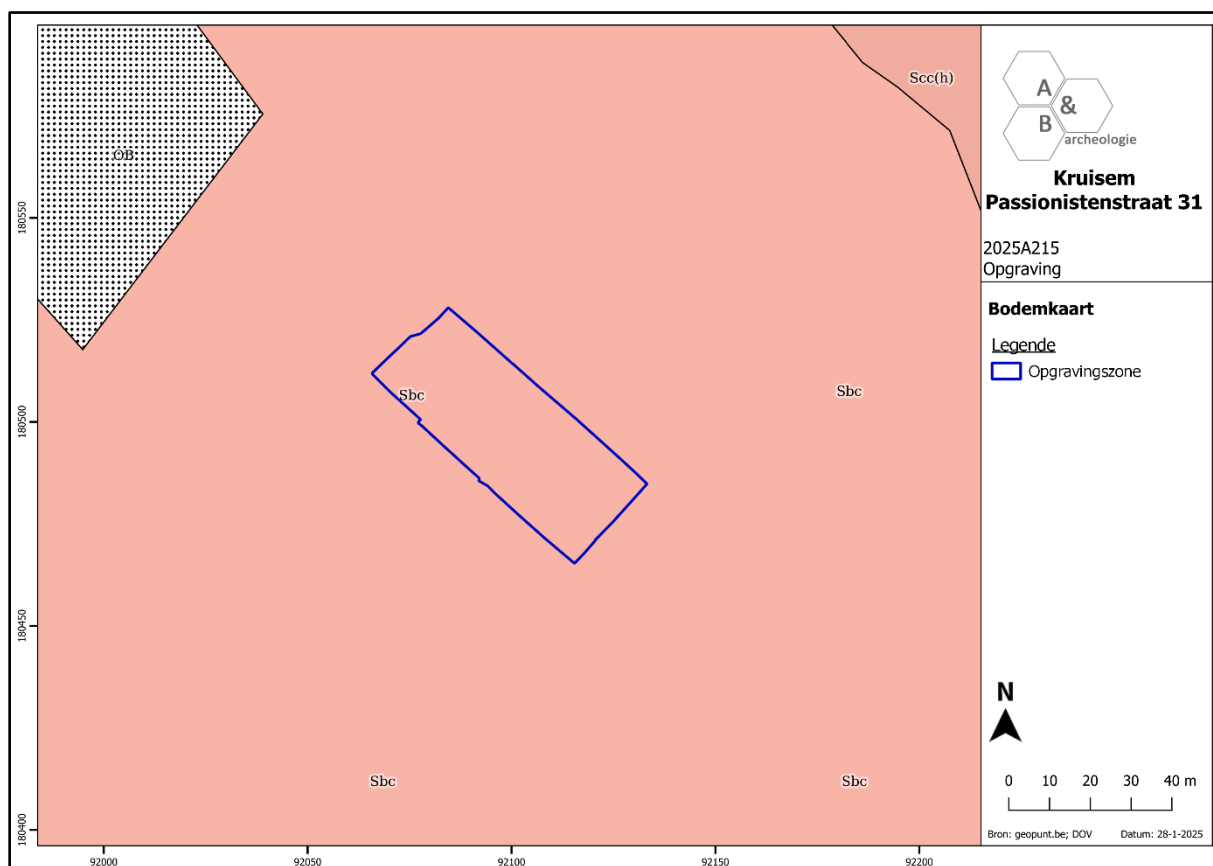
3.2. Stratigrafische opbouw

3.2.1. Bodemopbouw

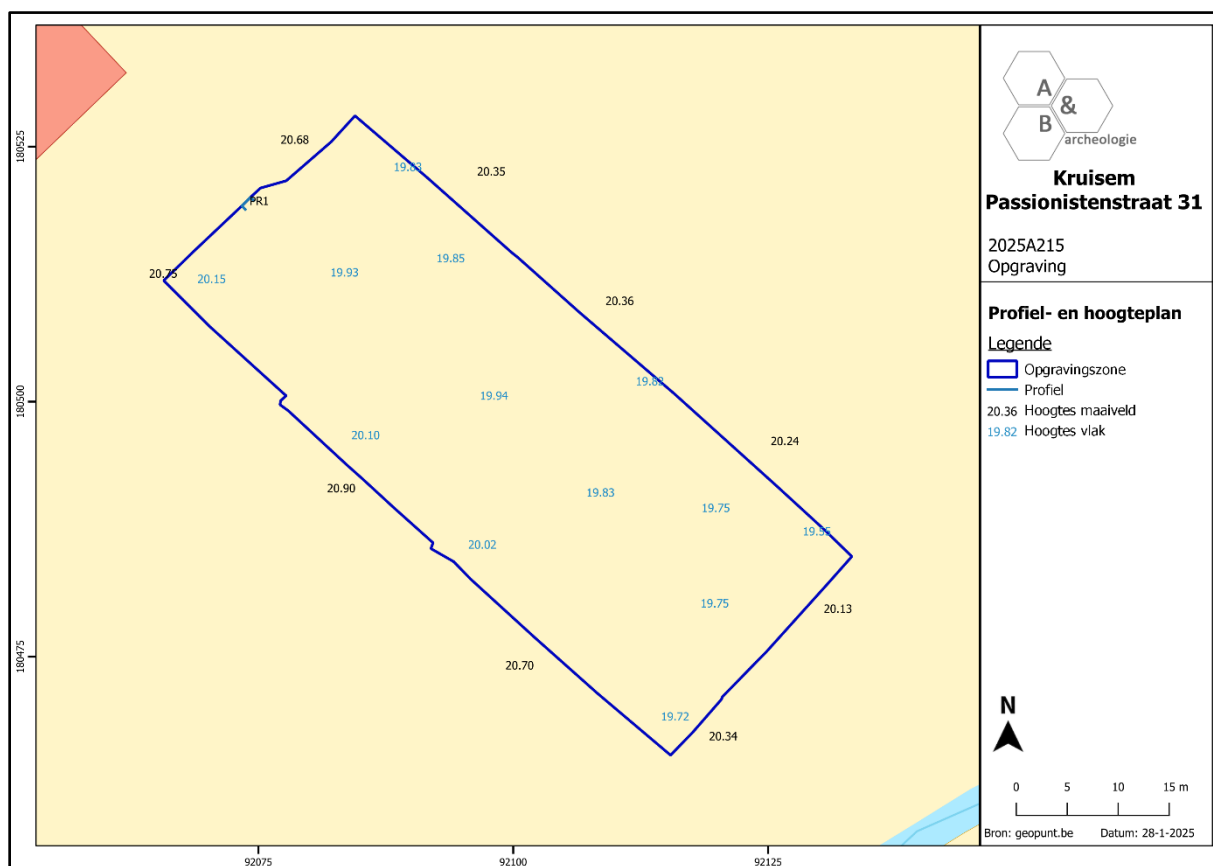
Op de bodemkaart worden binnen de opgravingszone droge lemige zandbodems met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B-horizont (type Sbc) aangegeven. De bouwvoor van deze bodems is ca. 25cm dik en donkergrijsbruin gekleurd. De textuur B-horizont is deels opgelost en veelal komen er ijzerconcreties voor (prepodzol). Roestverschijnselen beginnen tussen 90 en 120cm. Sbc-bodems zijn te droog in de zomer en gevoelig voor verstuiving.

De aardkundige opbouw van de opgravingszone werd tijdens de opgraving vastgesteld in 1 bodemprofiel, gesitueerd langs de noordwestelijke zijde van de opgravingsput. De opgravingszone kende een A-C profiel, waarbij de A-horizont bestond uit twee en plaatselijk drie opeenvolgende teelaardepakketten. Ter hoogte van profiel 1 is sprake van een donkergrijze Ap1-horizont die ca. 30cm dik is. De onderliggende Ap2-horizont heeft een grijze kleur en is ca. 15cm dik. Deze werd niet overal op het terrein waargenomen. De Ap3-horizont kent eveneens een dikte van ca. 15cm en heeft een bruine kleur. Bij de aanleg van het vlak werden in deze laag enkele fragmenten handgevormd aardewerk opgemerkt, op basis waarvan vermoed kan worden dat deze laag overeenkomt met een oude ploeglaag die gelijktijdig is met een deel van de aangetroffen sporen. Op een diepte van ca. 60cm werd in profiel 1 de C-horizont aangesneden. Deze bestond uit een beigekeurig, droog lemig zand.

Het archeologisch vlak werd aangelegd in de top van de C-horizont, op ca. 50 à 80cm onder het huidige maaiveldniveau, op ca. +19,55m TAW in het zuidoosten tot ca. +20,15m TAW in het noordwesten. Dit komt overeen met het microreliëf van het huidige maaiveldniveau, dat eveneens stijgt van zuidoost (ca. +20,13m TAW) naar (noord)west (ca. +20,90m TAW) en met de bredere landschappelijke context.

Figuur 38 Uitsnede uit de bodemkaart met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).

Figuur 39 Aanduiding van het profiel en de hoogtewaarden op het GRB (bron: geopunt.be).

Figuur 40 Zicht op profiel 1 in het noordwesten van de opgravingszone.

3.2.2. Bodembewaring en bewaring archeologische sites/artefacten

Er werden geen indicaties voor een complexe bodemontwikkeling vastgesteld. Wel bleef onder twee jongere teelaardepakketten mogelijk een deel van de oude ploeglaag bewaard. De archeologische sporen waren zichtbaar op het niveau van de C-horizont en kenden een relatief gunstige, zij het soms ondiepe, bewaring.

3.2.3. Referentiebodems op gekende archeologische sites

Bij de opgraving aan de Passionistenstraat uit 2019, iets ten noordwesten van het plangebied, werd eveneens een A-C profiel met droge zand tot zandleem textuur geattesteerd. De Ap-horizont bestond hier eveneens uit twee verschillende lagen waarvan de huidige ploeglaag (Ap1-horizont) donkerbruingrijs gekleurd was terwijl de oude ploeglaag (Ap2-horizont) een grijsbruine kleur had. Soms werd hieronder een AC-horizont aangetroffen die bestond uit een verploegde of gebioturbeerde C-horizont. De C-horizont was geel gevlekt en bevatte ijzerconcreties.

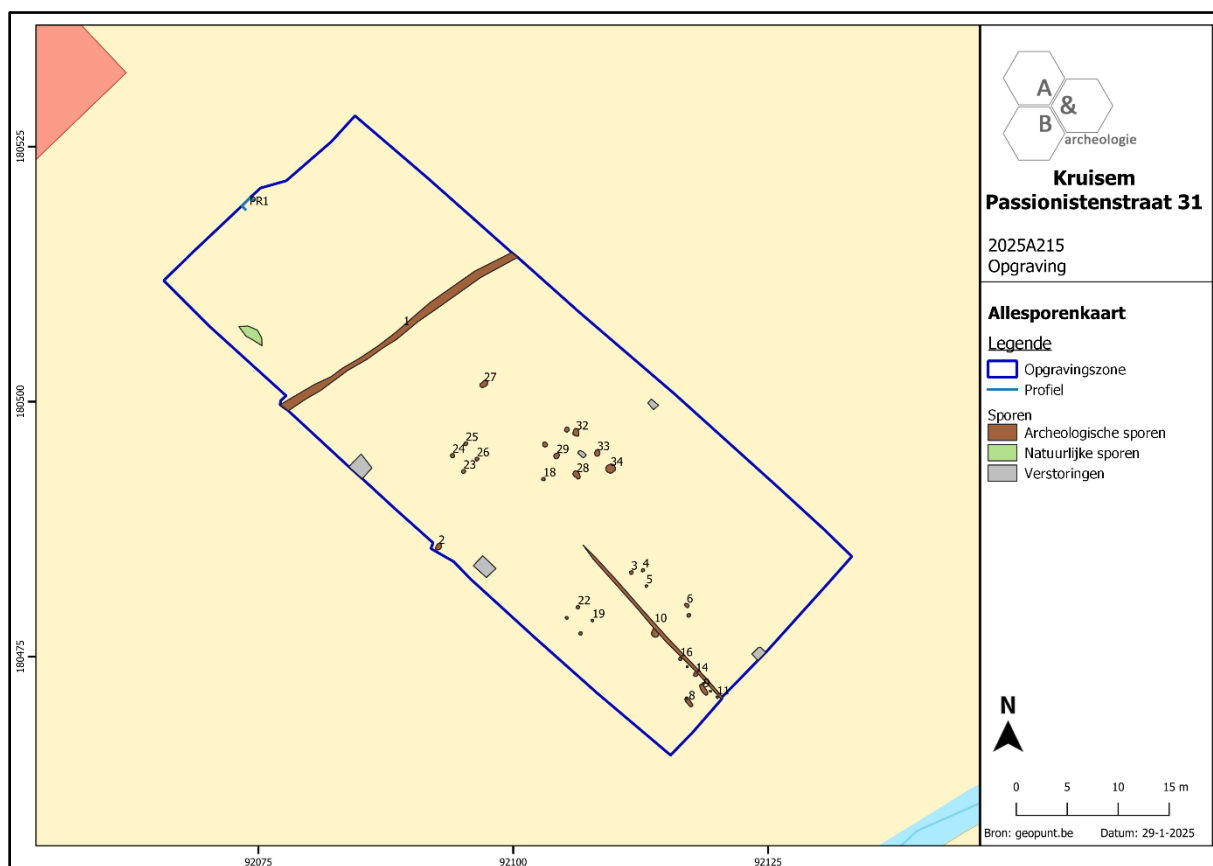
Figuur 41 Zicht op een bodemprofiel van de opgraving aan de Passionistenstraat uit 2019 (bron: Aluwe et al. 2024, 28, fig. 4.1)

3.3. Beschrijving van de archeologische site

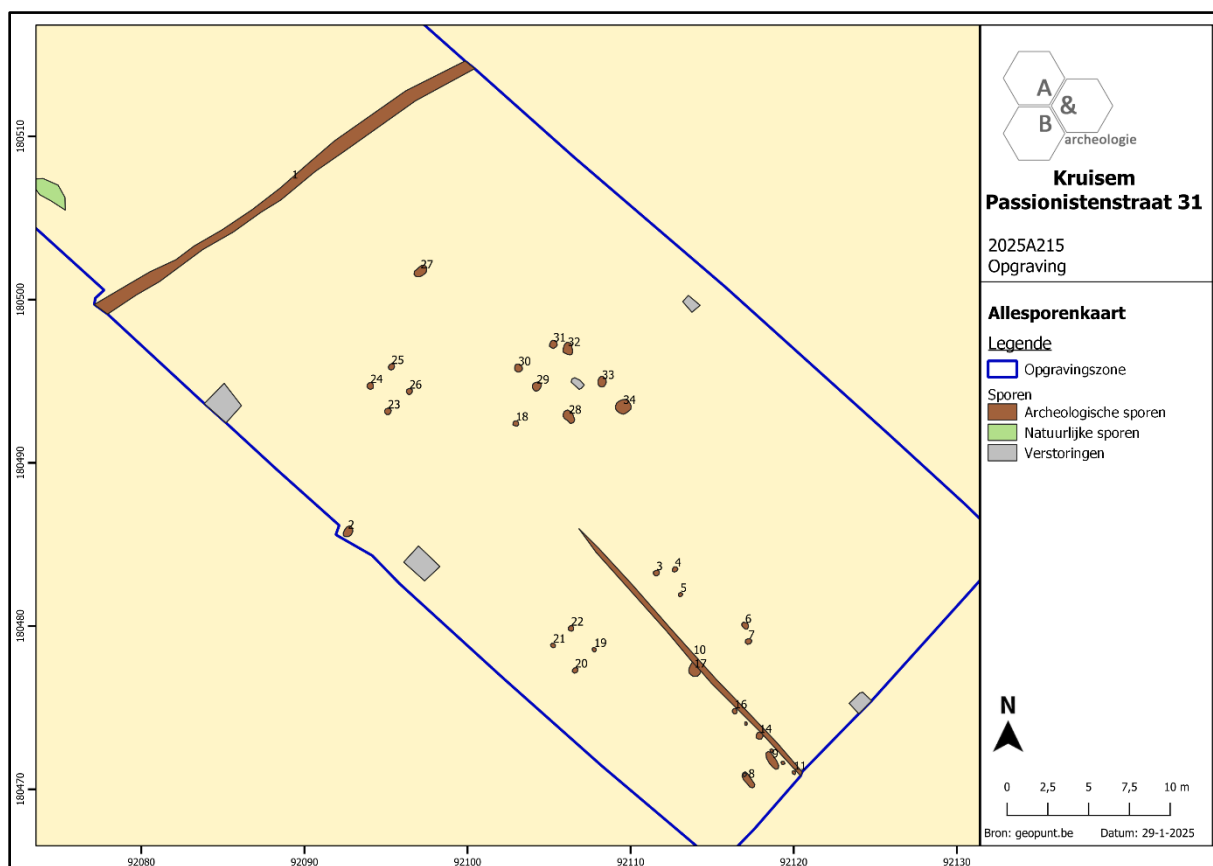
Tijdens het onderzoek werden 34 spoornummers uitgedeeld aan grondsporen. Recente verstoringen en natuurlijke sporen werden als dusdanig ingemeten en kregen geen afzonderlijk spoornummer.

De archeologische sporen situeren zich verspreid over de volledige opgravingszone. Het merendeel van de sporen dateert uit de late ijzertijd. Het gaat om een reeks kuilen en paalkuilen die wellicht behoren tot eenzelfde structuur, namelijk een woonerf uit deze periode. Minstens een kuil gaat verder terug in de tijd en dateert uit de late bronstijd. Mogelijk behoren ook nog enkele andere losse sporen tot deze periode. Een aantal sporen is van jongere datum. Zo dateren de aangetroffen greppels, alsook enkele paalkuilen en een kuil die ermee te associëren zijn, in de vroege middeleeuwen, meer bepaald in de Karolingische periode.

De voornaamste sporen en structuren worden hieronder besproken. Een gedetailleerd overzicht van de sporen kan verder geraadpleegd worden in de sporenlijst in bijlage bij dit eindverslag.

Figuur 42 Projectie van de allesporenkaart op het GRB (bron: geopunt.be).

Figuur 43 Detail van de allesporenkaart, geprojecteerd op het GRB (bron: geopunt.be).

3.3.1. Kuil uit de late bronstijd

In het centrale deel van de opgravingszone werd een ovale kuil (S27) aangesneden die zich vaag aflijnde in het archeologisch vlak en vooral nog herkend kon worden door de grote hoeveelheid aardewerk in de vulling. Het spoor was ca. 0,9m bij 0,5m groot en had een bruinigrijze vulling. In coupe werd een donkerbruine laag herkend waarin meer houtskool en een beperkte hoeveelheid verbrand botmateriaal aanwezig was. De precieze functie van de kuil is onduidelijk.

Het spoor bevatte in totaal 153 aardewerkfragmenten met een gewicht van meer dan 4,5kg (inv. 16). Het gaat om 139 wandfragmenten die voornamelijk verschaald zijn met potgruis en hoofdzakelijk een glad oppervlak kennen. Enkele fragmenten vertoonden naast potgruis ook een aantal relatief grote steenbrokjes in het baksel. Daarnaast werden 3 bodemfragmenten ingezameld waarvan één dikwandig fragment (ca. 2,5cm dik) met potgruisverschraling van het type van den Broeke A4: bodem met hoekige overgang van het standvlak naar de wand met markering van de bodemschijf, en twee fragmenten van dezelfde bodem (ca. 0,5cm dik) met potgruisverschraling van het type van den Broeke A3: bodem met hoekige overgang van het standvlak naar de wand zonder markering van de bodemschijf. De context bevatte verder 11 randfragmenten waarvan enkele gedecoreerd waren met vingertopindrukken op de rand. Het gaat voornamelijk om afgeronde tot spitse licht uitstaande randen, afkomstig van potten, onder meer een pot van het type van den Broeke 55, en schalen. Verschillende fragmenten uit de context vertonen sporen van secundaire verbranding.

Naast aardewerk werd een gebogen fragment in koperlegering aangetroffen in de kuil (inv. 1).

Uit de context werd een staal van verbrand botmateriaal en houtskool (inv. 1) genomen voor ¹⁴C-datering. Het verbrand bot was niet geschikt, maar het houtskoolstaal leverde wel een datering op, namelijk 2.780 ± 31 BP, wat na kalibratie overeenkomt met een datum tussen 1.006 en 889 v.C. (75,1% waarschijnlijkheid) of tussen 881 en 833 v.C. (20,3% waarschijnlijkheid). Op basis hiervan werd de kuil in de late bronstijd, meer bepaald in de 10de – 9de eeuw v.C., geplaatst. Hierbij dient echter wel rekening gehouden te worden met een mogelijke impact van het oud-houteffect.

Figuur 44 Vlakfoto van kuil S27.

Figuur 45 Coupe op kuil S27.

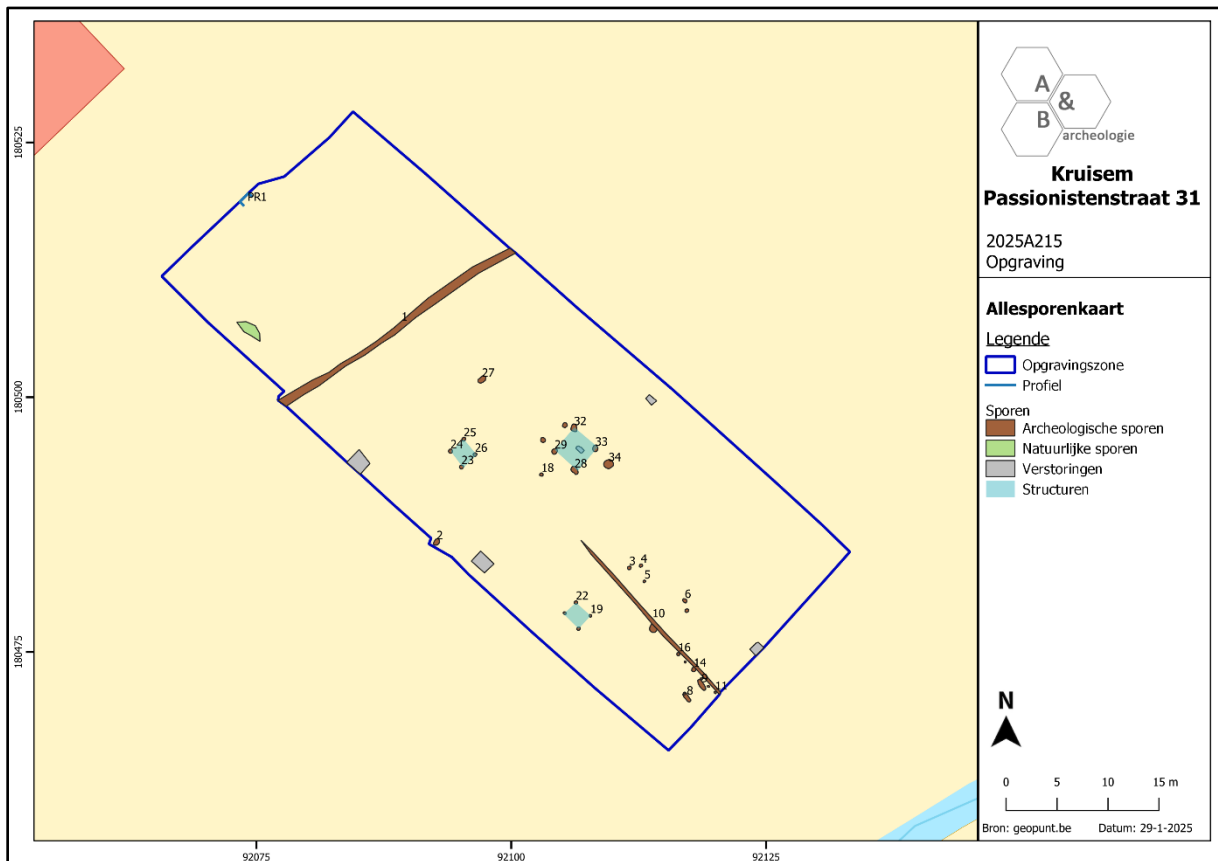
Figuur 46 Aardewerkfragmenten op de bodem van kuil S27 (inv. 16).

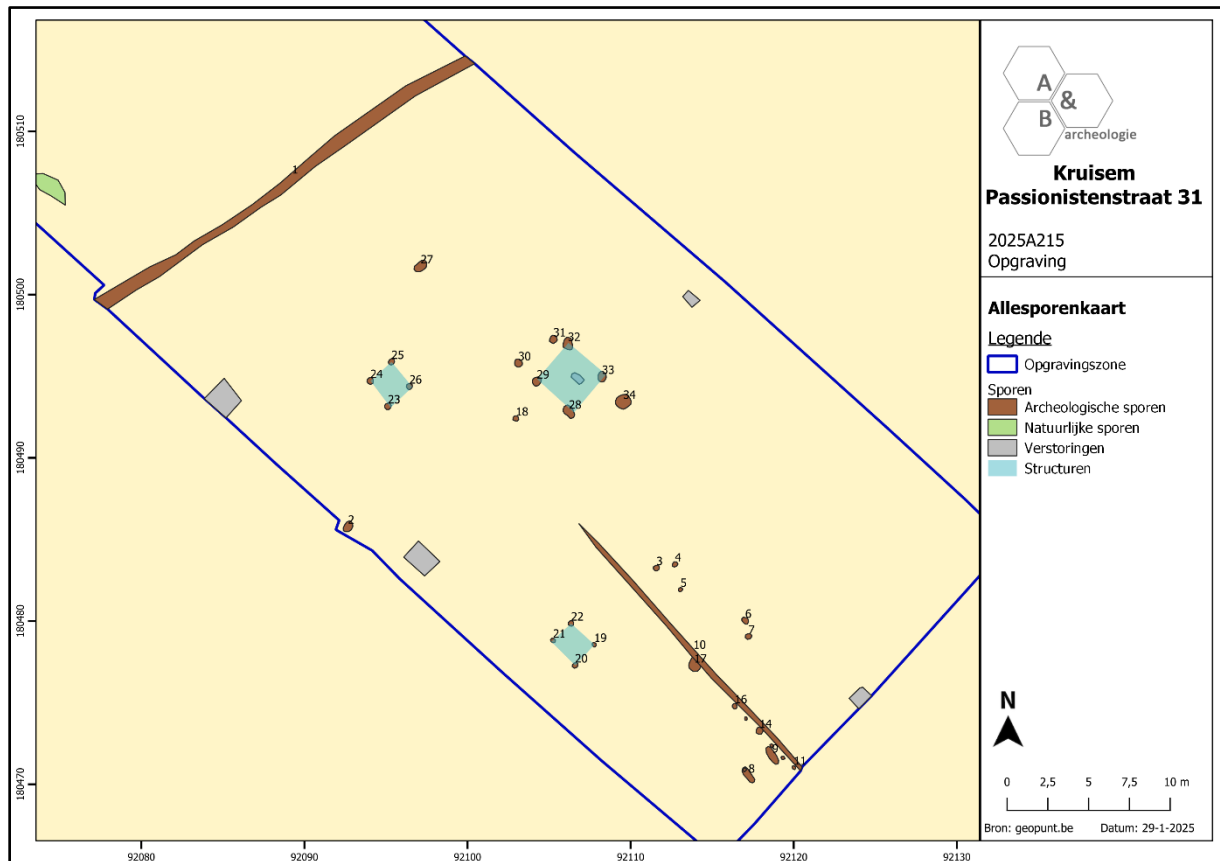
Figuur 47 Aardewerkfragmenten op de bodem van kuil S27 (inv. 16).

3.3.2. Deel van een woonerf uit de ijzertijd (4de – 3de eeuw v.C.)

Het merendeel van de aangetroffen kuilen en paalkuilen lijkt te dateren uit de late ijzertijd, meer bepaald uit de 4de-3de eeuw v.C. Ze behoren wellicht tot een ruimere bewoningssite waarvan ook buiten de grenzen van de opgravingszone sporen werden aangesneden tijdens het proefsleuvenonderzoek. Deze konden echter in situ behouden blijven. Binnen de huidige onderzoekszone werden minstens drie, en mogelijk vier, vierpostenspiekers, en enkele losse kuilen en paalkuilen onderscheiden.

Figuur 48 Algemeen sporenplan met aanduiding van de structuren, geprojecteerd op het GRB (bron: geopunt.be).

Figuur 49 Detail van het algemeen sporenplan met aanduiding van de structuren, geprojecteerd op het GRB (bron: geopunt.be).

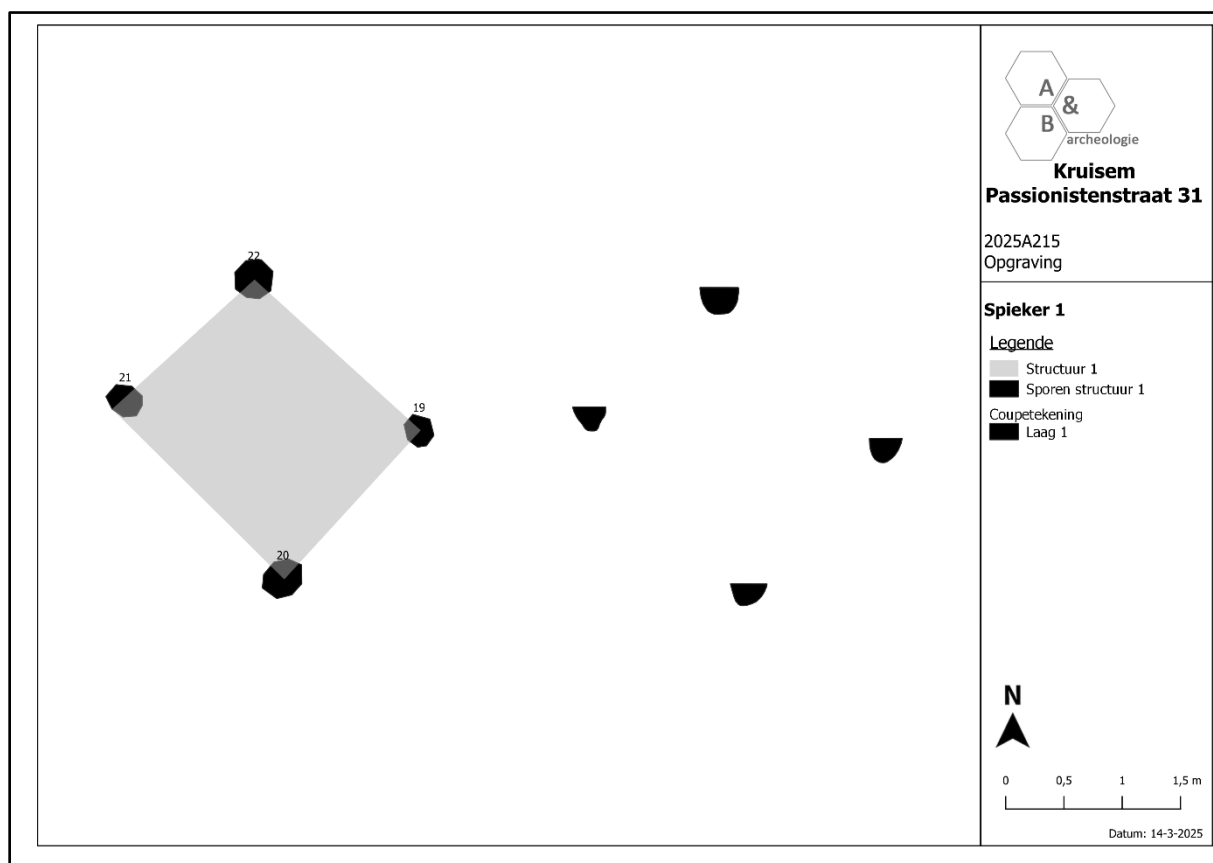
Spiekers

Tijdens de opgraving werden verschillende palenclusters aangesneden, waarbinnen drie vierpostenspiekers geïdentificeerd konden worden. De spiekers kenden een gelijkaardige noordoost-zuidwest oriëntatie. Mogelijk behoorden S3, S4 en S5 oorspronkelijk ook tot een spiekerstructuur, maar gezien de vierde paal ontbreekt, is dit niet meer met zekerheid vast te stellen. Ook kende deze mogelijke structuur een afwijkende, noord-zuid oriëntatie.

Spieker 1

Paalkuilen S19 t.e.m. S22 vormden een vierpalige structuur die ca. 2m bij 2m groot was. De plattegrond bevond zich in het zuidwestelijke deel van de opgravingszone, ten westen van greppel S10. Hij werd gevormd door vier ronde paalkuilen die eerder vaag waren afgelijnd in het archeologisch vlak en een bruine tot lichtgrijze gebioturbeerde vulling vertoonden waarin een zeer beperkte hoeveelheid houtskoolspikkels was opgenomen. De sporen waren komvormig uitgegraven tot een diepte van ca. 18cm (S20), 20cm (S19 en S21) en 23cm (S22).

Er werd geen vondstmateriaal aangetroffen in de paalkuilen van de spieker. Er was evenmin bruikbaar houtskool aanwezig voor een eventuele ¹⁴C-datering. Op basis van de oriëntatie en spoorvulling kan echter vermoed worden dat de spieker gelijktijdig is met de andere spiekers en dateert in de late ijzertijd (4de-3de eeuw v.C.).

Figuur 50 Grondplan en coupetekening van spieker 1.

Figuur 51 Overzichtsfoto van structuur 1 (S19 t.e.m. S22).

Figuur 52 Coupe op paalkuil S21 (structuur 1).

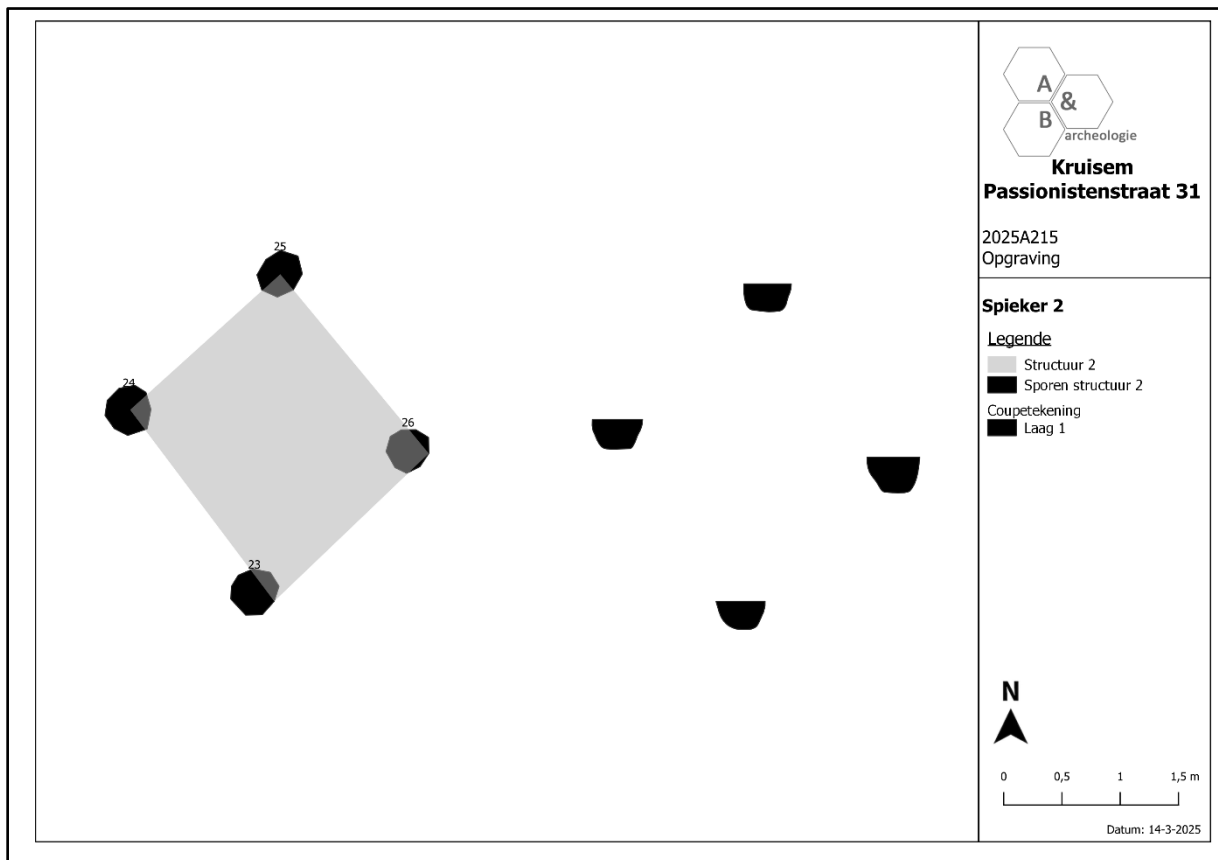

Figuur 53 Coupe op paalkuil S22 (structuur 1).

Spieker 2

Een tweede vierpostenspieker werd gevormd door paalkuilen S23 t.e.m. S26 en mat eveneens ca. 2m bij 2m. De paalkuilen waren vaag afgelijnd in het archeologisch vlak en vertoonden een circulaire vorm. Ze hadden een bruine tot lichtgrijze gebioturbeerde vulling waarin een beperkte hoeveelheid houtskoolspikkels bemerkt werd. In doorsnede waren ze komvormig uitgegraven tot een diepte van ca. 22cm (S23, S24 en S25) à 28cm (S26).

In paalkuilen S24 en S26 werd telkens een wandfragment handgevormd aardewerk met potgruisvershraling aangetroffen (inv. 9 en 10). Het fragment uit S24 vertoont een aanzet naar de bodem; het fragment uit S10 kent een besmeten wandoppervlak. In paalkuil S23 werd een brokje houtskool aangetroffen dat werd ingezameld voor eventuele ¹⁴C-datering (inv. 3).

Figuur 54 Grondplan en coupetekening van spieker 2.

Figuur 55 Overzichtsfoto van structuur 2 (S23 t.e.m. S26).

Figuur 56 Coupe op paalkuil S24 (structuur 2).

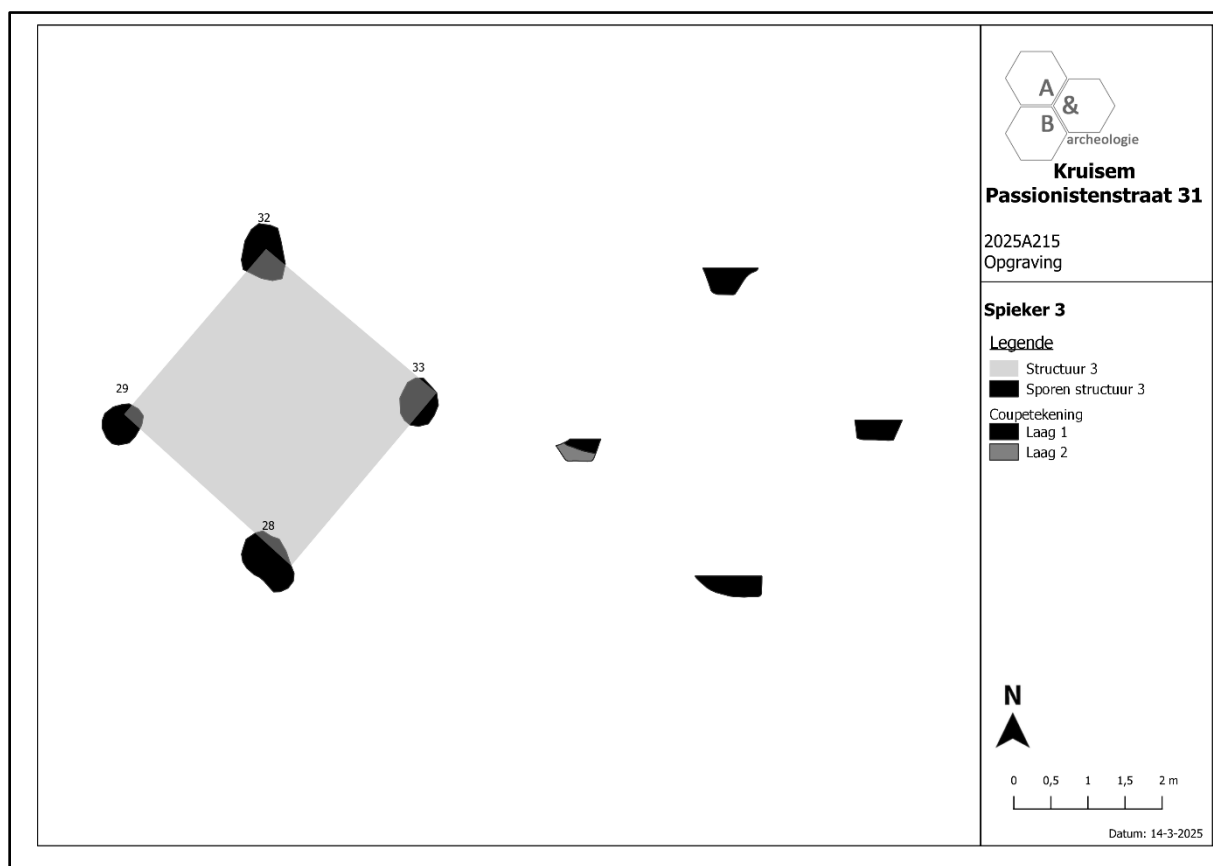

Figuur 57 Coupe op paalkuil S26 (structuur 2).

Spieker 3

Ten zuidoosten van structuur 2 bevond zich een derde spieker, die gevormd werd door paalkuilen S28, S29, S32 en S33. De structuur was ca. 3,3m bij 3,3m groot. De paalkuilen tekenden zich cirkelvormig tot ovaal af in het archeologisch vlak en waren vaag tot matig scherp afgeijnd. Ze vertoonden een heterogene donkerbruingrijze vulling met een beperkte tot aanzienlijke hoeveelheid houtskoolbrokjes. De paalkuilen bleven bewaard tot een diepte van ca. 26cm (S33) à 35cm (S32) onder het archeologisch vlak.

In paalkuil S28 werden twee wandfragmenten handgevormd aardewerk, waarvan één met kwartsvershraling en één met potgruisvershraling aangetroffen (inv. 2). Uit paalkuil S29 werd een klein randfragment handgevormd aardewerk met potgruisvershraling gerecupereerd. Paalkuil S28 leverde daarnaast een kleine hoeveelheid verbrand botmateriaal (inv. 2) en van S29 en S33 kon een houtskoolstaal genomen worden (inv. 4 en 5). Deze stalen kunnen aangewend worden voor ¹⁴C-datering. Het verbrand botmateriaal (inv. 2) werd geselecteerd voor ¹⁴C-datering en leverde een datum van 2.283 ± 33 BP. Na kalibratie komt deze datering overeen met 400 tot 350 v.C. (50,6% waarschijnlijkheid) of 294 tot 207 v.C. (43,7% waarschijnlijkheid). De structuur werd dan ook in de late ijzertijd, meer bepaald in de 4de tot 3de eeuw v.C. geplaatst.

Figuur 58 Grondplan en coupetekening van spieker 3.

Figuur 59 Overzichtsfoto van structuur 3 (S28, S29, S32 en S33) en paalkuilen S30 en S31 met centraal een recente verstoring.

Figuur 60 Coupe op paalkuil S28 (structuur 3).

Figuur 61 Coupe op paalkuil S32 (structuur 3).

Figuur 62 Coupe op paalkuil S33 (structuur 3).

Kuilen

In het zuidwestelijke deel van de opgravingszone werden twee gelijkaardige ovaalvormige kuilen (S8 en S9) aangesneden. De precieze functie van de sporen is niet duidelijk.

S8 was ca. 1,1m lang en ca. 0,4m breed en vertoonde in het noordelijke deel een zone met houtskoolrijk materiaal en aardewerkfragmenten (inv. 5 en 11). Het aardewerkensemble uit de kuil bestond uit drie fragmenten waaronder twee wandfragmenten, waarvan één een besmeten oppervlak vertoont, en een secundair verbrand brokstuk. Boven op het aardewerk werden eveneens enkele spikkels verbrand bot aangetroffen die als staal werden ingezameld (inv. 6). Het lijkt echter niet om een graf te gaan. Mogelijk is het bot van dierlijke origine of kwam het per toeval in de kuil terecht. Het spoor kende algemeen een bruingrijze vulling met weinig houtskool die reikte tot een diepte van maximaal ca. 18cm onder het archeologisch vlakniveau.

Figuur 63 Vlakfoto van kuil S8.

Figuur 64 Coupe op kuil S8.

Kuil S9 kende een gelijkaardige ovale vorm (ca. 1,2m bij 0,5m) en opbouw met in het noordelijke deel een ietwat meer houtskoolrijke zone. Ook deze kuil had een bruingrijze vulling en was ca. 20cm diep. Het spoor bevatte vier wandfragmenten handgevormd aardewerk, waarvan een besmeten fragment (inv. 13).

Figuur 65 Vlakfoto van kuil S9.

Figuur 66 Coupe op kuil S9.

Ten zuiden van structuur 3 werd een cirkelvormige kuil (S34) met diameter van ca. 90cm aangesneden. De kuil had een lichtgrijs-donkergrijs gevlekte vulling en was ca. 18cm diep. In de vulling werden houtskoolbrokjes en een zeer groot maalsteenfragment (inv. 17) aangetroffen.

Figuur 67 Vlakfoto van kuil S34.

Figuur 68 Coupe op kuil S34.

3.3.3. Greppels en palenrij uit de vroege middeleeuwen

Enkele sporen leken op basis van hun eerder bruinkleurige vulling en aflijning van iets jongere datum te zijn. Het gaat om twee greppels (S1 en S10) en om een palenrij en een kuil langsheen greppel S10 (S11 t.e.m. S17).

Greppel S1 was een noordoost-zuidwest georiënteerd lineair spoor dat over de gehele breedte van de opgravingszone gevolgd kon worden. De greppel was ca. 45cm à 85cm breed en ca. 34cm diep. In coupe kende het spoor een komvormige uitgraving met relatief vlakke bodem. Er konden twee lagen onderscheiden worden. De bovenste demping bestond uit een homogeen, bruinkleurig pakket met een minimale hoeveelheid houtskoolspikkels. De onderste laag had een meer heterogene samenstelling en was bruingrijs gevlekt. Ook deze laag bevatte een beperkte hoeveelheid houtskoolspikkels.

De greppel bevatte in totaal 10 aardewerkfragmenten, waarvan 7 handgevormde en 3 lokaal Karolingische. Op basis van deze laatste werd de greppel in de Karolingische periode (ca. 9de eeuw n.C.) gedateerd.

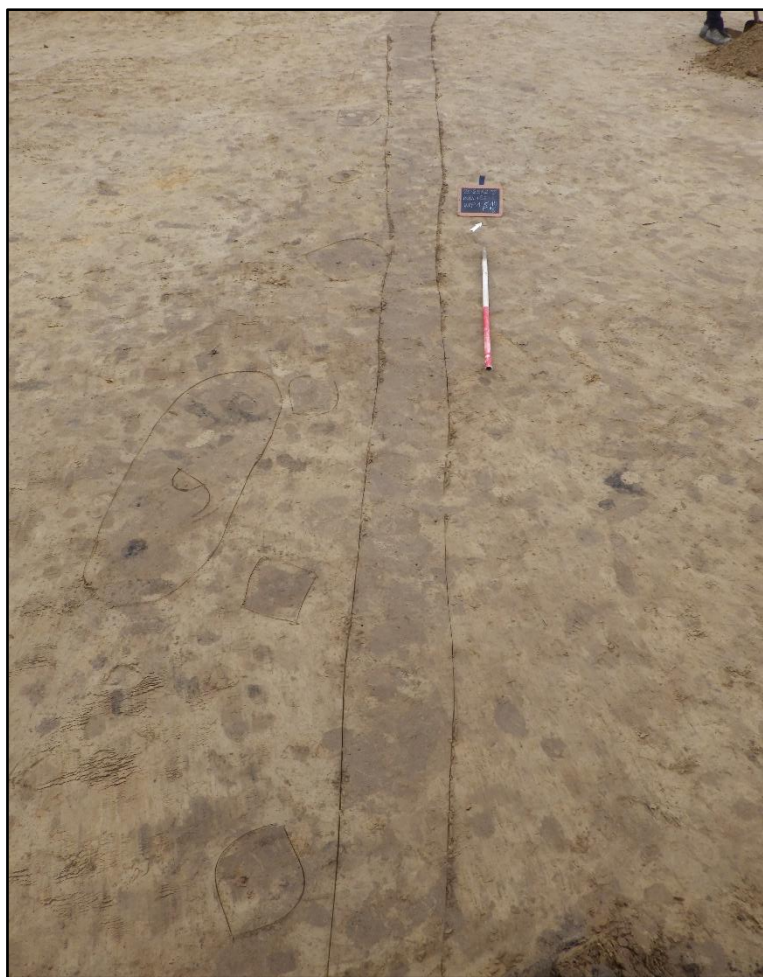
Figuur 69 Overzichtsfoto van greppel S1.

Figuur 70 Coupe op greppel S1.

Greppel S10 bevond zich in het zuidelijke deel van de opgravingszone en kon over een afstand van ca. 20m gevolgd worden vooraleer het spoor uitliep in het archeologisch vlak. Wellicht liep de greppel oorspronkelijk verder door, maar bleef deze hier niet bewaard. S10 stond min of meer haaks op S1 en kende een noordwest-zuidoost oriëntatie. Het spoor was ca. 30cm breed en ca. 7cm à 12cm diep. De vulling kenmerkte zich als een bruingrijze laag waarin houtskool- en aardewerkfragmenten aanwezig waren. Langsheen de zuidwestelijke zijde van de greppel bevonden zich in het zuidelijke deel van de opgravingszone zes paalkuilen (S11 t.e.m. S16) en een kuil. Paalkuilen S11 t.e.m. S16 bevonden zich op regelmatige afstand van elkaar (ca. 1m) en kenden een gelijkaardige bruingrijze vulling die overeenkwam met deze van de greppel. Enkele paalkuilen bevatten een beperkte hoeveelheid houtskoolspikkels. Ze waren uitgegraven tot een diepte van ca. 12cm (S12, S13 en S14) tot ca. 19cm (S15) onder het archeologisch vlak. Ook kuil S17 vertoonde een bruingrijze vulling met een beperkte hoeveelheid houtskool. De oversnijding met greppel S10 was niet geheel duidelijk op basis waarvan vermoed wordt dat beide gelijktijdig zijn. Kuil S17 was bewaard tot een diepte van ca. 12cm onder het archeologisch vlakniveau.

S10 leverde in totaal acht aardewerkfragmenten, waarvan een wand- en randfragment handgevormd aardewerk, en een randfragment van het type LKI en vijf wandfragmenten lokaal Karolingisch aardewerk (inv. 6). Op basis van de aanwezigheid van lokaal Karolingische waar wordt de context in de 9de eeuw n.C. gesitueerd.

Figuur 71 Overzichtsfoto van greppel S10 en palenrij S11 t.e.m. S16.

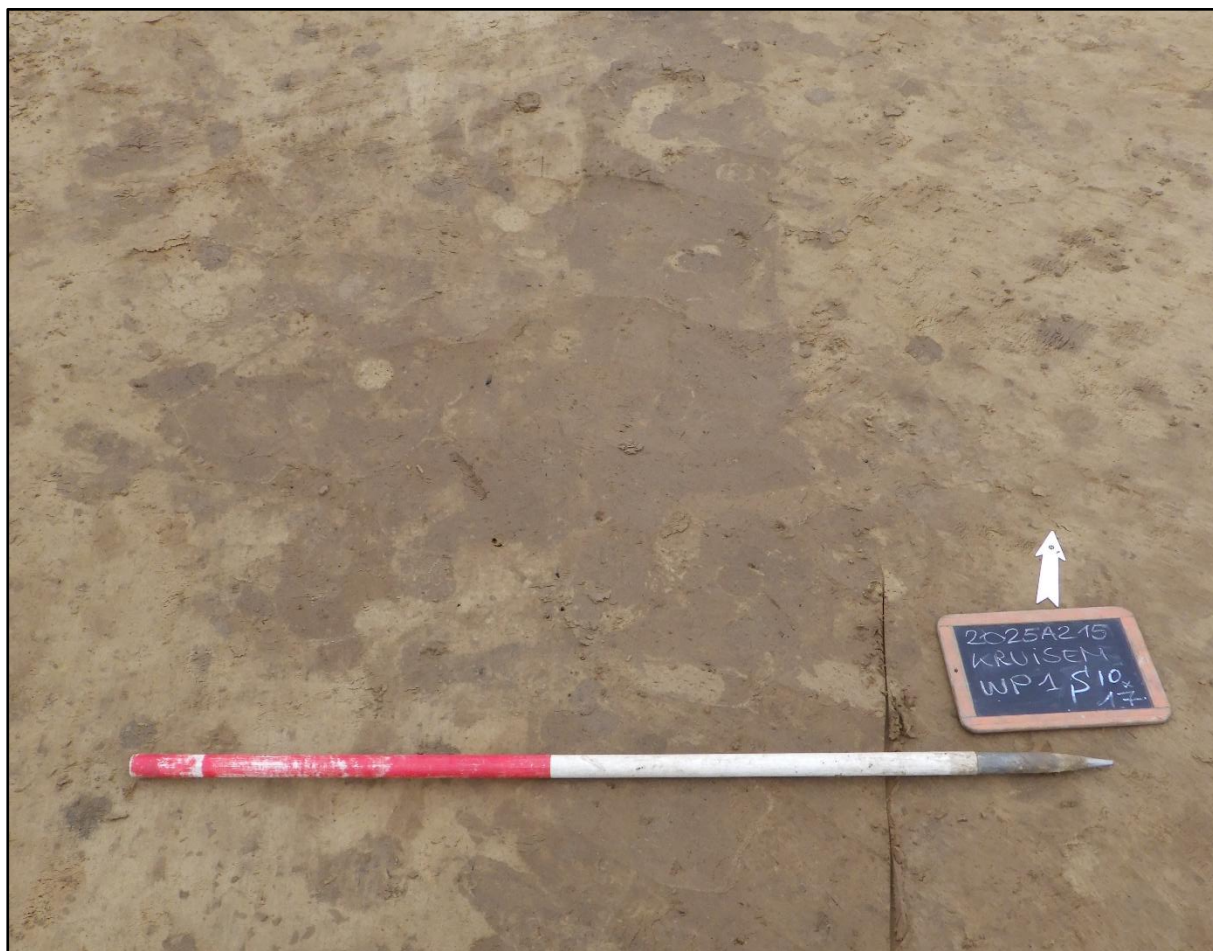
Figuur 72 Coupe op greppel S10.

Figuur 73 Coupe op paalkuil S12.

Figuur 74 Coupe op paalkuil S16.

Figuur 75 Vlakfoto van greppel S10 en kuil S17.

Figuur 76 Coupe op kuil S17 en greppel S10.

3.4. Culturele en natuurwetenschappelijke vondsten

In totaal werden tijdens de opgraving 17 inventarisnummers uitgedeeld aan vondstmateriaal (inv. 1 t.e.m. 17). Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden daarnaast reeds 2 vondstnummers (inv. PS1 en PS2) uitgedeeld. Het materiaal van de opgraving en het vooronderzoek wordt hier samen beschouwd. Vondst PS2 werd aangetroffen in een greppel die zich buiten de grenzen van de huidige opgravingszone bevond, maar wordt wel mee opgenomen in het assessment van de vondsten op de site. De volgende vondstcategorieën zijn vertegenwoordigd: aardewerk, bot, metaal en natuursteen.

De vondsten worden in onderhavige hoofdstukken (3.4.1. t.e.m. 3.4.4) besproken per vondstcategorie. Een gedetailleerd overzicht van het vondstmateriaal is daarnaast terug te vinden in de vondstenlijst in bijlage.

Vondstcategorie	Aantal (n)	Gewicht (g)
Aardewerk	189	4.903
Huttenleem	1	5
Metaal	1	<1
Natuursteen	4	43.704
TOTAAL	195	48.612

Tabel 5 Overzicht van de vondstcategorieën in aantallen en gewicht.

Tijdens het onderzoek werden waar mogelijk stalen genomen uit de relevante contexten. Zo werden bij de opgraving 6 inventarisnummers uitgedeeld aan stalen (inv. 1 t.e.m. 6). Het gaat om stalen verbrand botmateriaal en houtskool voor ¹⁴C-datering (n=5) en om een grondstaal (n=1) dat genomen werd met het oog op vondst- en staalinzameling. Het grondstaal werd uitgezeefd. Hierbij kwam een beperkte hoeveelheid verbrand botmateriaal, houtskool, grind en ijzerconcreties aan het licht. Er werden geen geschikte contexten aangetroffen voor het nemen van paleo-ecologische stalen voor onder meer macrobotanisch of palynologisch onderzoek.

Het uitgevoerde natuurwetenschappelijk onderzoek bestond uit twee ¹⁴C-dateringen, meer bepaald op vondstrijke kuil S27 en op een paalkuil (S28) van een van de aangetroffen spiekers (STR3).

De resultaten van het uitgevoerde natuurwetenschappelijk onderzoek worden besproken in onderhavig deelhoofdstuk 3.4.5. Een gedetailleerd overzicht van de stalen kan geraadpleegd worden in de stalenlijst in bijlage.

Categorie	Aantal (n)
Grondstalen	1
Houtskool/verbrand bot	5
TOTAAL	6

Tabel 6 Overzicht van de ingezamelde stalen.

Onderzoek	Waardering	Analyse
¹⁴ C-datering	2	2

Tabel 7 Overzicht van het voorgestelde natuurwetenschappelijk onderzoek.

3.4.1. Aardewerk

In totaal werden 189 aardewerkfragmenten met een totaalgewicht van 4.903g ingezameld tijdens het onderzoek. Het aardewerk kan ingedeeld worden in volgende categorieën: handgevormd aardewerk uit de metaaltijden en lokaal Karolingisch aardewerk uit de vroege middeleeuwen. Een overzicht van het aandeel van de verschillende aardewerksoorten (in aantallen en gewicht) wordt gegeven in onderstaande tabel. De verschillende aardewerkgroepen worden hieronder verder behandeld.

Aardewerksoort	Aantal (n)	Percentage aantal	Gewicht (g)	Percentage gewicht
Handgevormd aardewerk	180	95,2%	4.865	99,2%
Lokaal Karolingisch aardewerk	9	4,8%	38	0,8%
TOTAAL	189	100%	4.903	100%

Tabel 8 Overzicht van het aangetroffen aardewerk per soort in aantallen, gewichten en percentages.

Handgevormd aardewerk

Het overgrote merendeel van het aardewerk is handgevormd en kan in de brons- en ijzertijd gedateerd worden. In totaal werden zo 180 fragmenten met een gewicht van 4.865g aangetroffen. Het overgrote deel (85%) van de fragmenten handgevormd aardewerk is afkomstig uit kuil S27 (n=153; 4.573g), die dateert uit de late bronstijd. De overige contexten leverden slechts 1 tot maximaal 7 scherven, voornamelijk weinig diagnostische wandfragmenten. Het ensemble bestaat voornamelijk uit gladde of gegladde wandfragmenten met potgruisverschraling. Enkele fragmenten vertonen echter een besmeten wandoppervlak. Een fragment vertoont kwartsverschraling (inv. 2) en een aantal is gemagerd met potgruis en grove natuursteeninclusies (inv. 16). Binnen het ensemble komen verder ook een aantal secundair verbrande fragmenten voor. Versiering komt slechts bij twee individuen uit S27 voor in de vorm van vingertopindrukken op de rand (inv. 16). In totaal werden 13 randen teruggevonden, waarvan 11 in S27. Het betreffen hoofdzakelijk afgeronde tot spitse licht uitstaande randen (inv. 4, 6 en 16) die afkomstig zijn van potten, onder meer van het type van den Broeke 55, en schalen. Kuil S27 bevatte ook drie bodemfragmenten, waarvan twee tot hetzelfde individu behoren (inv. 16). Één dikwandig (ca. 2,5cm) fragment is afkomstig van een vorm met hoekige overgang van het standvlak naar de wand met markering van de bodemschijf (van den Broeke type A4). De overige fragmenten zijn dunner (ca. 0,5cm) en kennen een hoekige overgang van het standvlak naar de wand zonder markering van de bodemschijf (van den Broeke type A3).

Figuur 77 Randfragment handgevormd aardewerk uit kuil S27 (inv. 16).

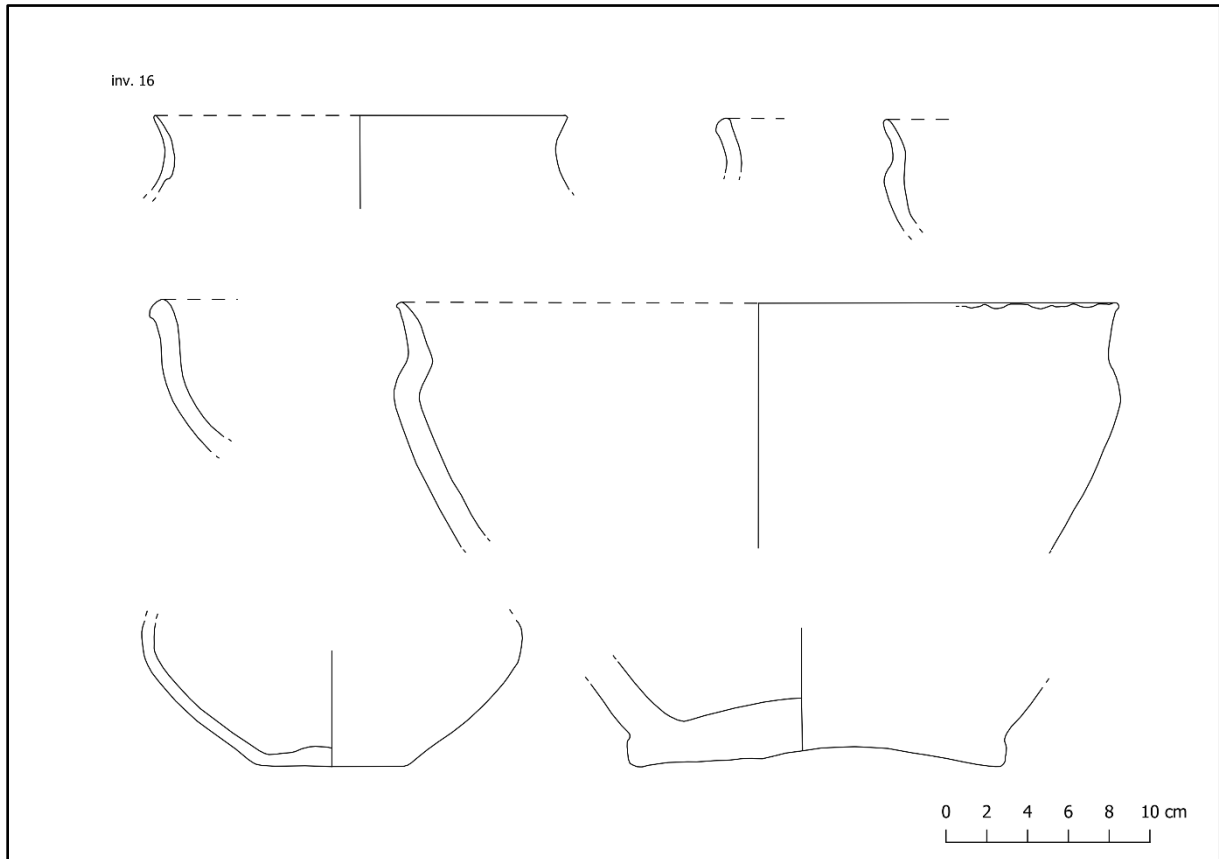
Figuur 78 Randfragmenten handgevormd aardewerk uit kuil S27 (inv. 16).

Figuur 79 Bodemfragment (type A3) handgevormd aardewerk uit kuil S27 (inv. 16).

Figuur 80 Bodemfragment (type A4) handgevormd aardewerk uit kuil S27 (inv. 16).

Figuur 81 Grafische weergave van enkele rand- en bodemfragmenten uit kuil S27 (inv. 16).

Lokaal Karolingisch aardewerk

Het onderzoek leverde 9 fragmenten lokaal Karolingisch aardewerk. 6 fragmenten zijn afkomstig uit greppel S10 (inv. 6); 3 uit greppel S1 (inv. 7). In S10 werd 1 extern geschraapt randfragment van het type De Groote LK1 teruggevonden. Deze behoort tot een kook- of voorraadpot en dateert in de 9de tot het begin van de 10de eeuw n.C.

Figuur 82 Selectie lokaal Karolingisch aardewerk uit greppel S10 (inv. 6).

3.4.2. Huttenleem

In de vulling van (paal)kuil S7 werd een fragment verbrande huttenleem (ca. 5g) aangetroffen (inv. 12).

3.4.3. Metaal

Het enige metalen object dat bij het onderzoek werd aangetroffen betreft een gebogen fragment in koperlegering, aangetroffen in kuil S27 (inv. 1). Het fragment is zeer broos en licht (<1g) en kan niet verder gedetermineerd worden.

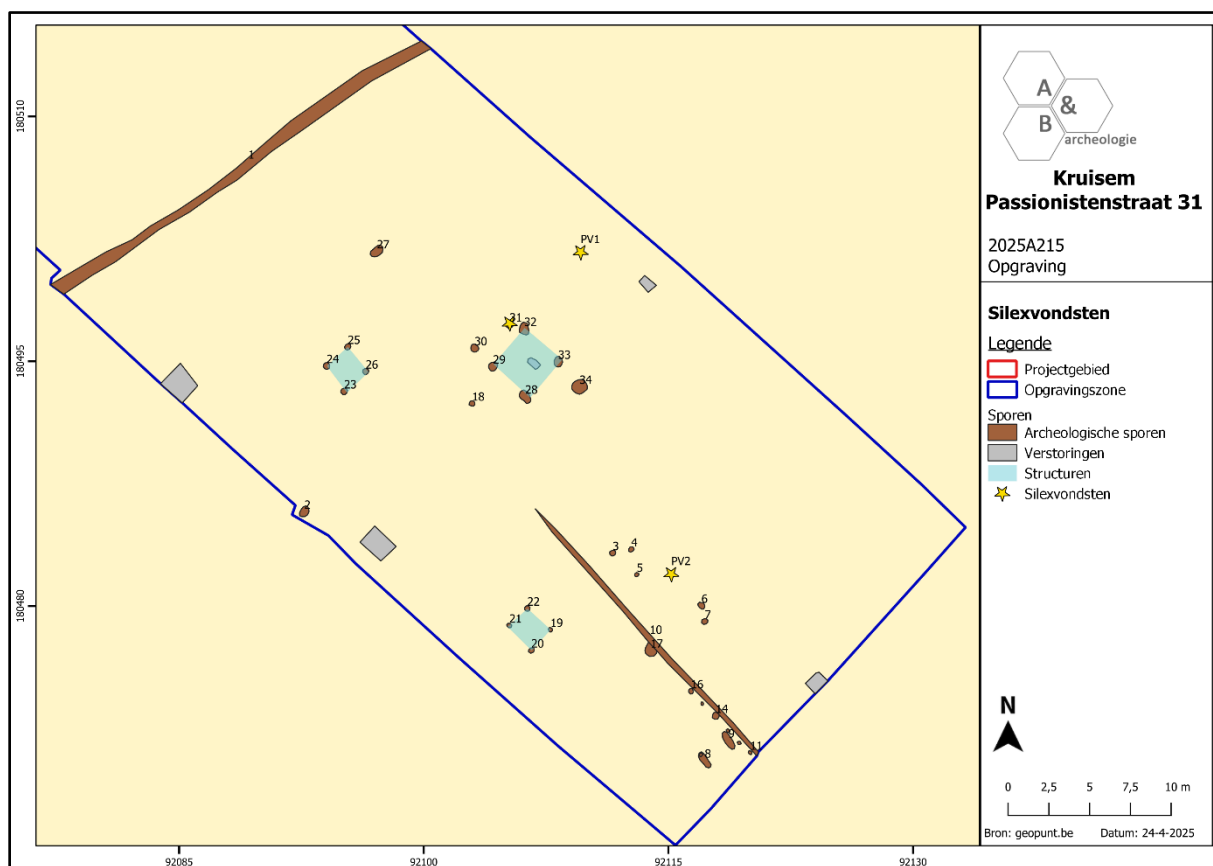

Figuur 83 Metaalfragment uit kuil S27 (inv. 1).

3.4.4. Natuursteen

De opgraving leverde 3 silexfragmenten. 2 ervan werden ingezameld als losse vondst bij de aanleg van het archeologisch vlak. Puntvondst (PV) 1 betreft een fragment van een gepolijste bijl en kan mogelijk gedateerd worden in het neolithicum of de bronstijd (inv. 14); PV2 is een proximale kling, vervaardigd uit een translucente, donkergrijze silex (inv. 15). Deze vondst kan mogelijk eerder in het mesolithicum geplaatst worden. In de vulling van paalkuil S31 werd verder een corticale afslag uit lichtgrijze silex aangetroffen (inv. 3). De vondsten bevinden zich allemaal in secundaire context, maar wijzen wel op menselijke aanwezigheid in de buurt van het plangebied gedurende de steentijd.

Daarnaast werd nog een groot natuursteenfragment (ca. 43,7kg) aangetroffen in de vulling van kuil S34 (inv. 17). Het betreft een bewerkt steenfragment dat dienst deed als ligger van een maalsteenkoppel. Het is wellicht gerelateerd aan de site uit de late ijzertijd.

Figuur 84 Detail van de allesporenkaart met aanduiding van de locatie van de silexvondsten (bron: geopunt.be).

Figuur 85 Silexfragmenten aangetroffen bij de aanleg van het vlak (links: inv. 14 en centraal: inv. 15) en in de vulling van S31 (inv. 3).

Figuur 86 Maalsteenfragment uit kuil S34 (inv. 17).

3.4.5. Natuurwetenschappelijk onderzoek

Het uitgevoerde natuurwetenschappelijk onderzoek bestond uit twee ^{14}C -dateringen, meer bepaald op vondstrijke kuil S27 en op een paalkuil van een van de aangetroffen spiekers (STR3).

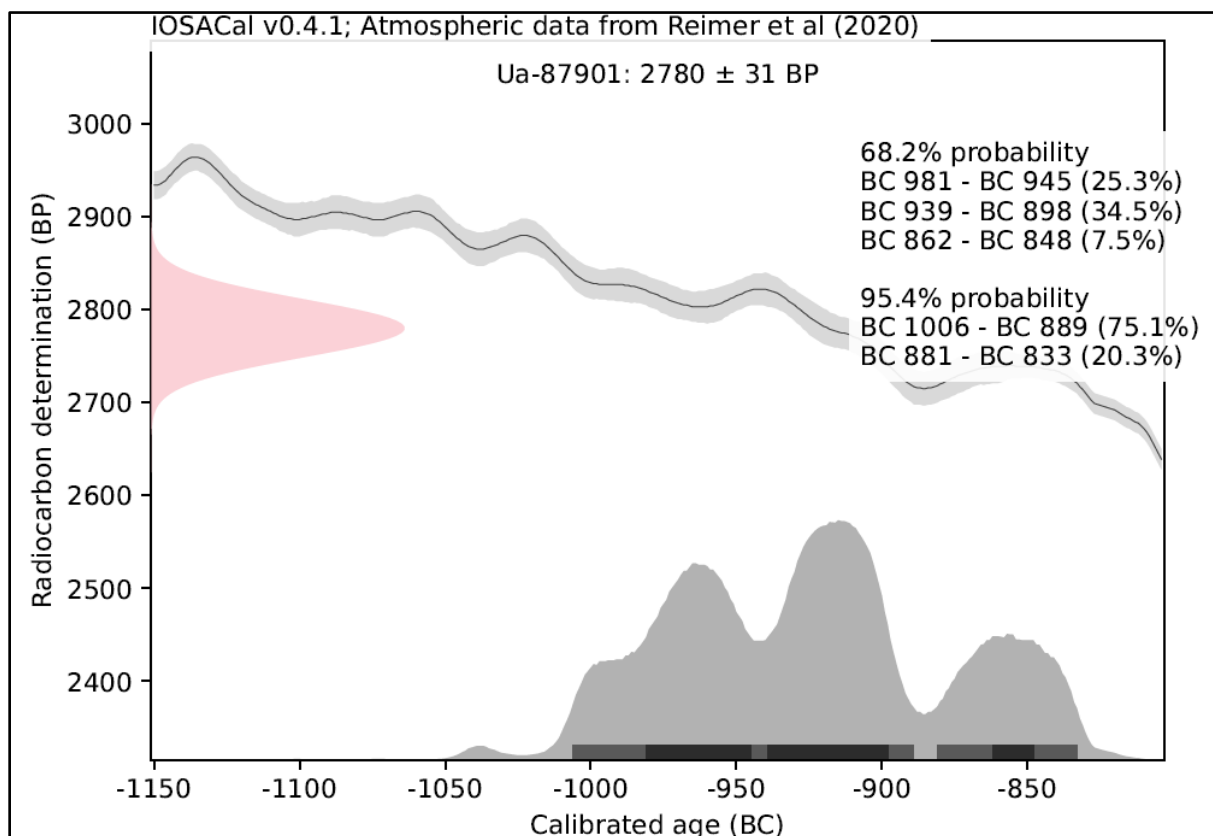
De rapporten van het natuurwetenschappelijk onderzoek worden integraal opgenomen als bijlage bij dit eindverslag. Hieronder wordt een korte samenvatting van de resultaten gegeven.

^{14}C -datering¹⁹

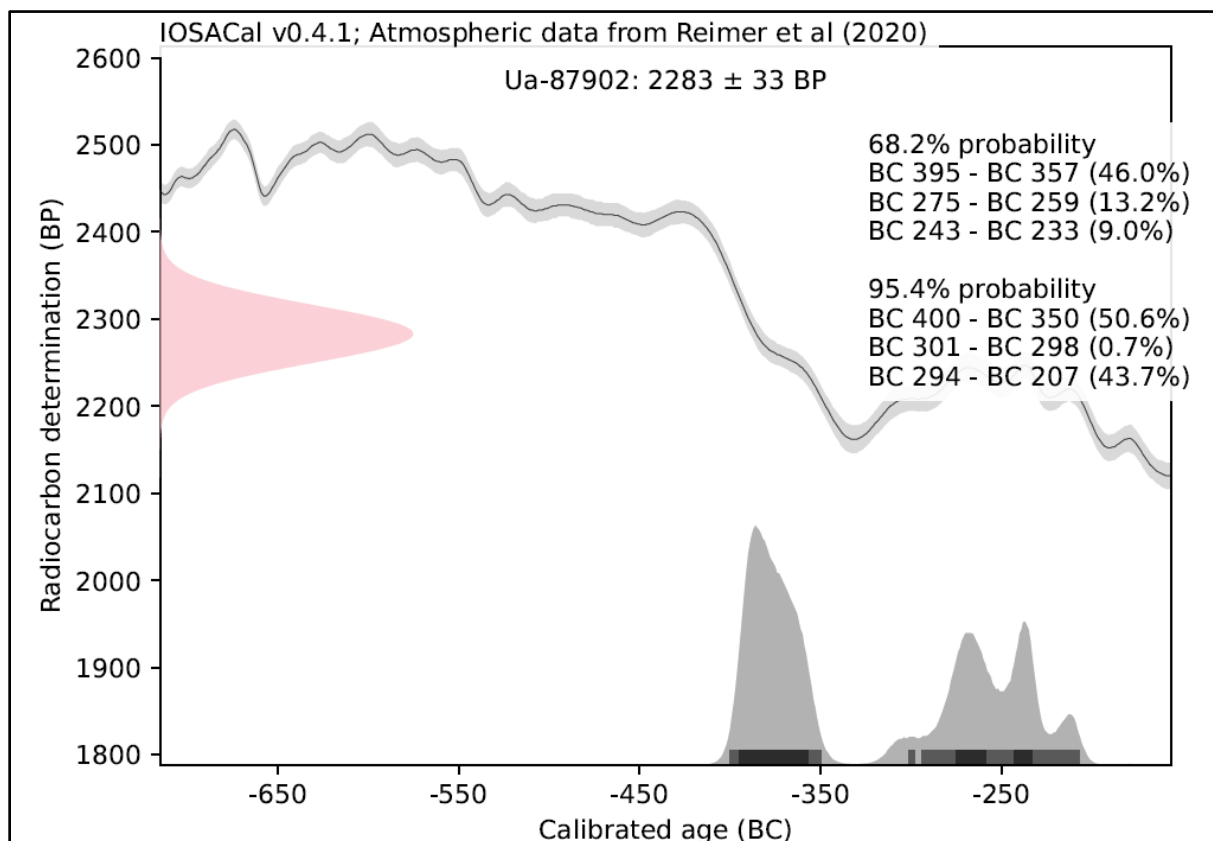
Een houtskoolstaal uit kuil S27 kon onderworpen worden aan een ^{14}C -datering. Dit leverde een datum van 2.780 ± 31 BP. Na kalibratie komt dit overeen met 95,4% waarschijnlijkheid overeen met een datering tussen 1.006 en 889 v.C. (75,1%) of tussen 881 en 833 v.C. (20,3%). De betreffende kuil kan aldus in de late bronstijd, meer bepaald in de 10de of 9de eeuw v.C. geplaatst worden. Hierbij dient wel rekening gehouden te worden met mogelijke impact van het oud-houteffect.

Een monster verbrand botmateriaal uit paalkuil S28 van spieker STR3 werd eveneens geselecteerd voor ^{14}C -datering. Dit leverde een datum van 2.283 ± 33 BP, wat na kalibratie overeenkomt met twee mogelijke intervallen, namelijk 400 tot 350 v.C. (50,6% waarschijnlijkheid) en 294 tot 207 v.C. (43,7% waarschijnlijkheid). De spieker kan op basis hiervan aldus in de late ijzertijd, meer bepaald in de 4de tot 3de eeuw v.C. gesitueerd worden.

¹⁹ Håkansson, Primetzhofer 2025.

Figuur 87 Kalibratiecurve van de ^{14}C -datering op houtskool uit kuil S27 (bron: Håkansson, Primetzhofer 2025, 2).

Figuur 88 Kalibratiecurve van de ^{14}C -datering op een stukje verbrand botmateriaal uit paalkuil S28 van spieker STR3 (bron: Håkansson, Primetzhofer 2025, 3).

3.5. Datering en interpretatie van de archeologische site

3.5.1. Relatieve datering aan de hand van sporen en vondsten

Op basis van het vondstmateriaal werd vermoed dat de meeste aangetroffen sporen en structuren uit de metaaltijden, meer bepaald de late bronstijd/vroege ijzertijd en de late ijzertijd, dateerden. Daarnaast werden enkele typisch Karolingische scherven aangetroffen ter hoogte van de greppels.

3.5.2. Absolute datering aan de hand van natuurwetenschappelijke dateringstechnieken

Twee structuren werden gedateerd via ^{14}C -datering.

Kuil S27 behoort tot de oudste sporen op de site en kon in de late bronstijd (10de-9de eeuw) gesitueerd worden. De ^{14}C -datering leverde voor deze kuil een datum van 2.780 ± 31 BP, hetgeen na kalibratie met 95,4% waarschijnlijkheid overeenkomt met een datering tussen 1.006 en 889 v.C. (75,1%) of tussen 881 en 833 v.C. (20,3%). Hierbij dient wel rekening gehouden te worden met mogelijke impact van het oud-houteffect.

Een monster verbrand botmateriaal uit paalkuil S28 van spieker STR3 werd eveneens geselecteerd voor ^{14}C -datering. Dit leverde een datum van 2.283 ± 33 BP, wat na kalibratie overeenkomt met twee mogelijke intervallen, namelijk 400 tot 350 v.C. (50,6% waarschijnlijkheid) en 294 tot 207 v.C. (43,7% waarschijnlijkheid). De spieker kan op basis hiervan aldus in de late ijzertijd, meer bepaald in de 4de tot 3de eeuw v.C. gesitueerd worden.

3.5.3. Absolute datering aan de hand van historische bronnen

Niet van toepassing. Voor de site bestaan geen historische bronnen die teruggaan tot voor de tweede helft van de 18de eeuw.

3.5.4. Tafonomische opbouw en formatie

De oudste vondsten op de site gaan wellicht terug tot in de steentijden. Het gaat om enkele lithische artefacten, waaronder een afslag, een kling en een fragment van een gepolijste bijl, die werden aangetroffen in secundaire context, bij de aanleg van het archeologisch vlak. Hierdoor kunnen ze niet met zekerheid aan een bepaalde site toegeschreven worden. Wel geven ze aan dat de omgeving van het plangebied bewoond en bezocht werd gedurende de steentijden. Het is niet uitgesloten dat enkele artefacten jonger zijn en bijvoorbeeld nog in de bronstijd dateren.

De oudste sporen van de vindplaats gaan terug tot in de late bronstijd, meer bepaald tot in de 10de tot 9de eeuw v.C. Het gaat minstens om een kuil die op basis van het aardewerk en een ^{14}C -datering in deze periode geplaatst kon worden. Mogelijk behoren ook nog enkele andere sporen tot de late bronstijdfase. Gedurende de late ijzertijd (4de – 3de eeuw v.C.) maakte het plangebied wellicht deel uit van een ruimere bewoningssite. Hiervan werden op het terrein drie, mogelijk vier, spiekers, en enkele

losse kuilen en paalkuilen aangesneden. Ook buiten de grenzen van de opgravingszone werden bij het proefsleuvenonderzoek sporen geattesteerd die wellicht tot deze site behoren. Deze konden echter in situ behouden blijven. Na de late ijzertijd lijkt de site enige tijd verlaten geweest te zijn. Een volgende fase speelt zich af in de Karolingische periode (ca. 9de – begin 10de eeuw n.C.), wanneer binnen de opgravingszone enkele greppels gegraven worden. Langs een van deze greppels wordt ook een palenrij ingeplant. De vroegmiddeleeuwse site loopt eveneens verder buiten de grenzen van het plangebied. In de hierop volgende eeuwen lijkt het plangebied steeds in gebruik geweest te zijn als landbouwgrond. Door de eeuwenlange bewerking van het land werden mogelijke oude bodemhorizonten gehomogeniseerd in de teellaag en raakten de sporen mogelijk enigszins afgetopt. Enkele recente verstoringen doorsneden het archeologisch vlak. Deze hadden echter een beperkte oppervlakte en dus een geringe impact op de archeologische zichtbaarheid.

3.6. Synthese

3.6.1. Interpretatie van de archeologische site

Het archeologisch onderzoek aan de Passionistenstraat te Kruisem bracht sporen en vondsten uit verschillende periodes aan het licht. De oudste vondsten zijn enkele silexfragmenten die werden aangetroffen in secundaire context. Ze getuigen ervan dat de omgeving van het plangebied reeds bewoond en bezocht werd in de steentijd, mogelijk in het meso- en neolithicum. Het is echter niet uit te sluiten dat de lithische artefacten iets later dateren.

De oudste sporen gaan terug tot in de late bronstijd, meer bepaald tot in de 10de – 9de eeuw v.C. Minstens één kuil kon op basis van het aardewerk en een ¹⁴C-datering aan deze fase toegeschreven worden.

Het merendeel van de sporen lijkt echter te behoren tot een bewoningssite uit de late ijzertijd (4de- 3de eeuw v.C.), die verder doorloopt buiten de grenzen van de opgravingszone. Tijdens de opgraving werden drie, mogelijk vier, vierpostenspiekers, enkele losse kuilen en paalkuilen aangetroffen die tot deze site gerekend kunnen worden. De kern van de bewoning situeert zich buiten de huidige opgravingszone. Er werden geen hoofdgebouwen of waterhoudende structuren geattesteerd.

Een volgende fase situeert zich in de 9de – begin 10de eeuw n.C. Enkele kenmerkende aardewerkfragmenten wijzen er immers op dat twee greppels en een palenrij langs een van deze greppels in de Karolingische tijd dateren. Mogelijk behoren ook deze sporen tot een grotere bewoningssite, waarvan de kern zich buiten de opgravingszone bevindt. Er werden geen gebouwplattegronden uit de vroege middeleeuwen aangesneden.

Met uitzondering van enkele recente verstoringen werden geen jongere sporen aangetroffen.

3.6.2. Belang en betekenis van de archeologische site

De aangetroffen vondsten en sporen kaderen in een ruimer landschap van menselijke aanwezigheid in de steentijden, late bronstijd, late ijzertijd en (vroeg) middeleeuwen. Zo werden in de directe omgeving al op verschillende plaatsen lithische artefacten uit de steentijden ingezameld, onder meer ter hoogte van het Hof te Wijckhuyze²⁰, de Nazarethstraat²¹ en de Spiegelstraat²². Aan het Hof te Wijckhuyze werden daarnaast enkele paalsporen en een standgreppel uit de late bronstijd aangesneden. Mogelijk houdt de aangetroffen kuil verband met deze bewoningssite. Ook werd op deze site enkele een aantal fragmenten van geknikte schalen uit de late ijzertijd gerecupereerd. Ter hoogte van het kruispunt van de Lozerstraat met de Spiegelstraat²³ werden verder een tweetal grachten en drie kuilen, die op basis van het vondstmateriaal in de late ijzertijd gedateerd konden worden, geattesteerd. Uit de vroege middeleeuwen dateert de vondst van een gelijkarmige fibula die werd teruggevonden bij metaaldetectie ter hoogte van het Hof van Wijckhuyze²⁴. De fibula werd gedateerd vanaf het midden van de 7de eeuw tot in de Karolingische periode. Ook werden ter hoogte van het Hof verschillende sporen uit de (volle) middeleeuwen, waaronder enkele grachten, greppels, kuilen, en een walgracht gedocumenteerd²⁵. Ook net ten noordwesten van het plangebied werden rond de kerk al middeleeuwse sporen aangetoond²⁶. Het ging om sporen van een gefaseerde site uit de volle tot late middeleeuwen, opgebouwd uit greppels, waterputten en waterkuilen en gebouwplattegronden.

²⁰ Agentschap Onroerend Erfgoed 2025, *Wijkhuis I; Wijkhuizestraat I*.

²¹ Agentschap Onroerend Erfgoed 2025, *Nazarethsestraat I*.

²² Agentschap Onroerend Erfgoed 2025, *Spiegelstraat 1*.

²³ Agentschap Onroerend Erfgoed 2025, *Wijkhuis II / Spiegelstraat*.

²⁴ Agentschap Onroerend Erfgoed 2025, *Wijkhuis III (Kruisem)*.

²⁵ Agentschap Onroerend Erfgoed 2025, *Hof te Wijckhuyze; Wijkhuizestraat I*.

²⁶ Agentschap Onroerend Erfgoed 2025, *Opgraving Passionistenstraat; Passionistenstraat*.

3.7. Beantwoording onderzoeksvragen en -doelen

In het programma van maatregelen bij de nota²⁷ waren volgende niet limitatieve vraagstellingen opgenomen:

- Wat is de aard, omvang, datering en conservatie van de aangetroffen archeologische resten?

Binnen het plangebied werden zowel antropogene als natuurlijke sporen aangetroffen. Bij de antropogene sporen waren enkele recente verstoringen op te merken. De overige sporen dateren tussen de late bronstijd en de vroege middeleeuwen. De sporen kennen een variabele omvang en matige conservering.

- Welke spoorcategorieën zijn aanwezig? En tot welke functie behoren deze (bewoning, artisaanaal, funerair,...)? Welke structuren kunnen onderscheiden worden (gebouwen, grachten, waterputten, kuilen,...)?

In totaal werden 34 archeologische sporen aangesneden. Het gaat om paalkuilen, kuilen en greppels. De sporen behoren tot verschillende (bewonings)sites, te dateren in de late bronstijd, late ijzertijd en Karolingische periode. Een kuil dateert uit de late bronstijd. Binnen de palenclusters uit de late ijzertijd konden drie (mogelijk vier) vierpostenspiekers en enkele losse paalkuilen en kuilen onderscheiden worden. Twee greppels, waarvan een geflankeerd door een palenrij en een kuil, dateren verder in de vroege middeleeuwen.

- Maken de sporen deel uit van één of meerdere periodes? Wat is de onderlinge samenhang/fasering?

De sporen behoren tot drie verschillende periodes. Minstens een kuil dateert uit de late bronstijd. Daarnaast werden verschillende paalkuilen en kuilen uit de late ijzertijd aangesneden. Binnen deze sporencluster konden drie (mogelijk vier) vierpostenspiekers herkend worden. De sporen maken deel uit van een woonerf uit de late ijzertijd, waarvan de kern zich wellicht buiten de grenzen van de opgravingszone bevindt. Er werden immers geen hoofdgebouwen, waterhoudende structuren en erfgreppels aangesneden. Twee aangetroffen greppels, en een palenrij langs een ervan, behoren tot een site uit de vroege middeleeuwen, waarvan de kern eveneens buiten de opgravingszone te zoeken is.

- Zijn er aanwijzingen voor artisanale activiteiten?

Er werd een groot maalsteenfragment aangetroffen in een van de kuilen. Dit wijst op het bewerken van cultuurgewassen, zoals granen, op de site. Verder werden geen duidelijke sporen van artisanale activiteiten gedocumenteerd.

²⁷ Acke, Bracke, Fonteyn 2024b, 5.

- Waaruit bestaat de materiële cultuur en kan dit iets leren over het gebruik van de site en de bewoner(s)? tot welke groep, type, baksel, ... behoort het aardewerk?

Het vondstenensemble bestaat hoofdzakelijk uit aardewerk, meer bepaald handgevormd aardewerk en lokaal Karolingisch aardewerk. Het handgevormd aardewerk vormt het leeuwendeel van het ensemble (180 fragmenten, 4.865g) en kan gedateerd worden in de late bronstijd en late ijzertijd. Vooral kuil S27, die dateert uit de late bronstijd, bevatte veel aardewerkfragmenten (153 fragmenten, 4.573g). De overige contexten leverden slechts 1 tot maximaal 7 scherven, voornamelijk weinig diagnostische wandfragmenten. Het materiaal is wellicht van lokale oorsprong en diende voor dagelijks gebruik. Naast handgevormd aardewerk werden 9 fragmenten lokaal Karolingisch aardewerk teruggevonden, waaronder een rand van een kook- of voorraadpot van het type De Groote LK1. Ook deze behoren tot een lokale productie en kaderen in het dagelijkse gebruik.

Verder werd een fragment verbrande huttenleem aangetroffen in de vulling van (paal)kuil S7. Kuil S27 bevatte een gebogen fragment in koperlegering, waarvan de functie onduidelijk is. Ook werden enkele natuursteenfragmenten aangetroffen, waaronder drie losse silexvondsten en een groot maalsteenfragment. De silexfragmenten wijzen erop dat de omgeving van het plangebied werd bezocht en bewoond door de mens in de steentijden. Het maalsteenfragment toont aan dat op de site gewassen bewerkt werden, bijvoorbeeld het malen van granen voor consumptie.

- Lenen de vondsten zich tot conservatie? Wat is hun meerwaarde?

De vondsten vereisen geen actieve conservatie voor een gedegen en langdurige bewaring.

- Kunnen bepaalde sporen verder natuurwetenschappelijk onderzocht worden? Wat is hun meerwaarde? Welke vormen van natuurwetenschappelijk onderzoek zijn van toepassing (¹⁴C-datering, macrobotanisch onderzoek, pollenonderzoek, dendrochronologie, houtsoortbepaling, anthracologie, petrografie, archeozoölogie, ...)?

Er werden twee ¹⁴C-dateringen uitgevoerd om een beter inzicht te verkrijgen in de datering en fasering van de site.

Een houtskoolstaal uit kuil S27 kon onderworpen worden aan een ¹⁴C-datering. Dit leverde een datum van 2.780 ± 31 BP. Na kalibratie komt dit overeen met 95,4% waarschijnlijkheid overeen met een datering tussen 1.006 en 889 v.C. (75,1%) of tussen 881 en 833 v.C. (20,3%). De betreffende kuil kan aldus in de late bronstijd, meer bepaald in de 10de of 9de eeuw v.C. geplaatst worden. Hierbij dient wel rekening gehouden te worden met mogelijke impact van het oud-houteffect.

Een monster verbrand botmateriaal uit paalkuil S28 van spieker STR3 werd eveneens geselecteerd voor ¹⁴C-datering. Dit leverde een datum van 2.283 ± 33 BP, wat na kalibratie overeenkomt met twee mogelijke intervallen, namelijk 400 tot 350 v.C. (50,6% waarschijnlijkheid) en 294 tot 207 v.C. (43,7% waarschijnlijkheid). De spieker kan op basis hiervan aldus in de late ijzertijd, meer bepaald in de 4de tot 3de eeuw v.C. gesitueerd worden.

- Kan de site in een ruimer archeologisch kader geplaatst worden, hoe verhoudt de site zich tot de archeologische onderzoeken in de directe en ruime omgeving?

De aangetroffen vondsten en sporen kaderen in een ruimer landschap van menselijke aanwezigheid in de steentijden, late bronstijd, late ijzertijd en (vroeg) middeleeuwen. Zo werden in de directe omgeving al op verschillende plaatsen lithische artefacten uit de steentijden ingezameld, onder meer ter hoogte van het Hof te Wijckhuyze²⁸, de Nazarethstraat²⁹ en de Spiegelstraat³⁰. Aan het Hof te Wijckhuyze werden daarnaast enkele paalsporen en een standgreppel uit de late bronstijd aangesneden. Mogelijk houdt de aangetroffen kuil verband met deze bewoningssite. Ook werd op deze site enkele een aantal fragmenten van geknikte schalen uit de late ijzertijd gerecupereerd. Ter hoogte van het kruispunt van de Lozerstraat met de Spiegelstraat³¹ werden verder een tweetal grachten en drie kuilen, die op basis van het vondstmateriaal in de late ijzertijd gedateerd konden worden, geattesteerd. Uit de vroege middeleeuwen dateert de vondst van een gelijkarmige fibula die werd teruggevonden bij metaaldetectie ter hoogte van het Hof van Wijckhuyze³². De fibula werd gedateerd vanaf het midden van de 7de eeuw tot in de Karolingische periode. Ook werden ter hoogte van het Hof verschillende sporen uit de (volle) middeleeuwen, waaronder enkele grachten, greppels, kuilen, en een walgracht gedocumenteerd³³. Ook net ten noordwesten van het plangebied werden rond de kerk al middeleeuwse sporen aangetoond³⁴. Het ging om sporen van een gefaseerde site uit de volle tot late middeleeuwen, opgebouwd uit greppels, waterputten en waterkuilen en gebouwplattegronden.

- Wat is de relatie tussen de mens en zijn omgeving?

De site is doorheen de geschiedenis een interessante plaats geweest voor de mens om zich te vestigen. Er komen sporen voor uit verschillende periodes, meer bepaald de late bronstijd, late ijzertijd en vroege middeleeuwen. De aangetroffen sporen maken deel uit van een ruimer landschap van bewoning in de betreffende periodes.

- Kunnen eventuele patronen en/of sporen van lokale, regionale en transregionale economie onderscheiden worden?

Het vondstenensemble geeft voornamelijk aanwijzingen voor een economie die gericht is op lokale productie.

- Zijn de grenzen van de archeologische site behaald binnen het plangebied of lopen de erven door buiten het terrein?

Neen. De aangetroffen sites lopen verder door buiten de grenzen van de opgravingszone.

²⁸ Agentschap Onroerend Erfgoed 2025, *Wijkhuis I; Wijkhuizestraat I*.

²⁹ Agentschap Onroerend Erfgoed 2025, *Nazarethstraat I*.

³⁰ Agentschap Onroerend Erfgoed 2025, *Spiegelstraat 1*.

³¹ Agentschap Onroerend Erfgoed 2025, *Wijkhuis II / Spiegelstraat*.

³² Agentschap Onroerend Erfgoed 2025, *Wijkhuis III (Kruisem)*.

³³ Agentschap Onroerend Erfgoed 2025, *Hof te Wijckhuyze; Wijkhuizestraat I*.

³⁴ Agentschap Onroerend Erfgoed 2025, *Opgaving Passionistenstraat; Passionistenstraat*.

3.8. Samenvatting gespecialiseerd publiek

Het plangebied situeert zich ten noordoosten van de Passionistenstraat te Kruisem (provincie Oost-Vlaanderen) en ten noordwesten van de Plezierbeek. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor het verkrijgen van een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van stedenbouwkundige handelingen werd een archeologienota³⁵ opgemaakt. Hierin werd aan het plangebied een eerder hoge archeologische verwachting toegekend, zowel voor in situ bewaarde steentijd artefactensites als voor sites met grondsporen. Er werd dan ook een verder vooronderzoek geadviseerd in de vorm van een landschappelijk bodemonderzoek enerzijds, eventueel gevolgd door een archeologisch booronderzoek en/of proefputtenonderzoek in functie van steentijd artefactensites, en een proefsleuvenonderzoek anderzijds. Bij dit verder vooronderzoek³⁶ werd een lage trefkans voor in situ bewaarde steentijd artefactensites aangetoond. Wel werden bij het proefsleuvenonderzoek archeologisch relevante grondsporen, die wellicht in de ijzertijd tot Romeinse periode gedateerd konden worden, aangesneden. Over het grootste deel van het plangebied konden deze sporen in situ behouden blijven, maar over een oppervlakte van ca. 1.750m² was een opgraving vereist. In dit eindverslag worden de resultaten van de opgraving beschreven.

Het archeologisch onderzoek aan de Passionistenstraat te Kruisem bracht sporen en vondsten uit verschillende periodes aan het licht. De oudste vondsten zijn enkele silexfragmenten die werden aangetroffen in secundaire context. Ze getuigen ervan dat de omgeving van het plangebied reeds bewoond en bezocht werd in de steentijd, mogelijk in het meso- en neolithicum. Het is echter niet uit te sluiten dat de lithische artefacten iets later dateren. De oudste sporen gaan terug tot in de late bronstijd, meer bepaald tot in de 10de – 9de eeuw v.C. Minstens één kuil kon op basis van het aardewerk en een ¹⁴C-datering aan deze fase toegeschreven worden. Het merendeel van de sporen lijkt echter te behoren tot een bewoningssite uit de late ijzertijd (4de– 3de eeuw v.C.), die verder doorloopt buiten de grenzen van de opgravingszone. Tijdens de opgraving werden drie, mogelijk vier, vierpostenspiekers, enkele losse kuilen en paalkuilen aangetroffen die tot deze site gerekend kunnen worden. De kern van de bewoning situeert zich buiten de huidige opgravingszone. Er werden geen hoofdgebouwen of waterhoudende structuren geattesteerd. Een volgende fase situeert zich in de 9de – begin 10de eeuw n.C. Enkele kenmerkende aardewerkfragmenten wijzen er immers op dat twee greppels en een palenrij langs een van deze greppels in de Karolingische tijd dateren. Mogelijk behoren ook deze sporen tot een grotere bewoningssite, waarvan de kern zich buiten de opgravingszone bevindt. Er werden geen gebouwplattegronden uit de vroege middeleeuwen aangesneden. Met uitzondering van enkele recente verstoringen werden geen jongere sporen aangetroffen.

De aangetroffen vondsten en sporen kaderen in een ruimer landschap van menselijke aanwezigheid in de steentijden, late bronstijd, late ijzertijd en (vroege) middeleeuwen. Zo werden in de directe omgeving al op verschillende plaatsen lithische artefacten uit de steentijden ingezameld, onder meer ter hoogte van het Hof te Wijckhuyze³⁷, de Nazarethstraat³⁸ en de Spiegelstraat³⁹. Aan het Hof te

³⁵ Acek, Bracke 2023; Acek, Bracke, Wyns 2023.

³⁶ Acek, Bracke, Fonteyn 2024a; 2024b.

³⁷ Agentschap Onroerend Erfgoed 2025, *Wijckhuis I; Wijckhuizestraat I*.

³⁸ Agentschap Onroerend Erfgoed 2025, *Nazarethstraat I*.

³⁹ Agentschap Onroerend Erfgoed 2025, *Spiegelstraat 1*.

Wijckhuyze werden daarnaast enkele paalsporen en een standgreppel uit de late bronstijd aangesneden. Mogelijk houdt de aangetroffen kuil verband met deze bewoningssite. Ook werd op deze site enkele een aantal fragmenten van geknikte schalen uit de late ijzertijd gerecupereerd. Ter hoogte van het kruispunt van de Lozerstraat met de Spiegelstraat⁴⁰ werden verder een tweetal grachten en drie kuilen, die op basis van het vondstmateriaal in de late ijzertijd gedateerd konden worden, geattesteerd. Uit de vroege middeleeuwen dateert de vondst van een gelijkarmige fibula die werd teruggevonden bij metaaldetectie ter hoogte van het Hof van Wijckhuyze⁴¹. De fibula werd gedateerd vanaf het midden van de 7de eeuw tot in de Karolingische periode. Ook werden ter hoogte van het Hof verschillende sporen uit de (volle) middeleeuwen, waaronder enkele grachten, greppels, kuilen, en een walgracht gedocumenteerd⁴². Ook net ten noordwesten van het plangebied werden rond de kerk al middeleeuwse sporen aangetoond⁴³. Het ging om sporen van een gefaseerde site uit de volle tot late middeleeuwen, opgebouwd uit greppels, waterputten en waterkuilen en gebouwplattegronden.

⁴⁰ Agentschap Onroerend Erfgoed 2025, *Wijkhuis II / Spiegelstraat*.

⁴¹ Agentschap Onroerend Erfgoed 2025, *Wijkhuis III (Kruisem)*.

⁴² Agentschap Onroerend Erfgoed 2025, *Hof te Wijckhuyze; Wijkhuizestraat I*.

⁴³ Agentschap Onroerend Erfgoed 2025, *Opgraving Passionistenstraat; Passionistenstraat*.

3.9. Samenvatting niet-gespecialiseerd publiek

Voorafgaand aan de uitbreiding van een landbouwbedrijf ter hoogte van de Passionistenstraat 31 te Kruisem werd in januari 2025 een archeologische opgraving uitgevoerd.

Het archeologisch onderzoek aan de Passionistenstraat te Kruisem bracht sporen en vondsten uit verschillende periodes aan het licht. De oudste vondsten zijn enkele silexfragmenten die werden aangetroffen in secundaire context. Ze getuigen ervan dat de omgeving van het plangebied reeds bewoond en bezocht werd in de steentijd, mogelijk in het meso- en neolithicum. Het is echter niet uit te sluiten dat de lithische artefacten iets later dateren. De oudste sporen gaan terug tot in de late bronstijd, meer bepaald tot in de 10de – 9de eeuw v.C. Minstens één kuil kon op basis van het aardewerk en een ¹⁴C-datering aan deze fase toegeschreven worden. Het merendeel van de sporen lijkt echter te behoren tot een bewoningssite uit de late ijzertijd (4de– 3de eeuw v.C.), die verder doorloopt buiten de grenzen van de opgravingszone. Tijdens de opgraving werden drie, mogelijk vier, vierpostenspiekers, enkele losse kuilen en paalkuilen aangetroffen die tot deze site gerekend kunnen worden. De kern van de bewoning situeert zich buiten de huidige opgravingszone. Er werden geen hoofdgebouwen of waterhoudende structuren geattesteerd. Een volgende fase situeert zich in de 9de – begin 10de eeuw n.C. Enkele kenmerkende aardewerkfragmenten wijzen er immers op dat twee greppels en een palenrij langs een van deze greppels in de Karolingische tijd dateren. Mogelijk behoren ook deze sporen tot een grotere bewoningssite, waarvan de kern zich buiten de opgravingszone bevindt. Er werden geen gebouwplattegronden uit de vroege middeleeuwen aangesneden. Met uitzondering van enkele recente verstoringen werden geen jongere sporen aangetroffen.

De aangetroffen vondsten en sporen kaderen in een ruimer landschap van menselijke aanwezigheid in de steentijden, late bronstijd, late ijzertijd en (vroege) middeleeuwen. Zo werden in de directe omgeving al op verschillende plaatsen lithische artefacten uit de steentijden ingezameld, onder meer ter hoogte van het Hof te Wijckhuyze⁴⁴, de Nazarethstraat⁴⁵ en de Spiegelstraat⁴⁶. Aan het Hof te Wijckhuyze werden daarnaast enkele paalsporen en een standgreppel uit de late bronstijd aangesneden. Mogelijk houdt de aangetroffen kuil verband met deze bewoningssite. Ook werd op deze site enkele een aantal fragmenten van geknikte schalen uit de late ijzertijd gerecupereerd. Ter hoogte van het kruispunt van de Lozerstraat met de Spiegelstraat⁴⁷ werden verder een tweetal grachten en drie kuilen, die op basis van het vondstmateriaal in de late ijzertijd gedateerd konden worden, geattesteerd. Uit de vroege middeleeuwen dateert de vondst van een gelijkarmige fibula die werd teruggevonden bij metaaldetectie ter hoogte van het Hof van Wijckhuyze⁴⁸. De fibula werd gedateerd vanaf het midden van de 7de eeuw tot in de Karolingische periode. Ook werden ter hoogte van het Hof verschillende sporen uit de (volle) middeleeuwen, waaronder enkele grachten, greppels, kuilen, en een walgracht gedocumenteerd⁴⁹. Ook net ten noordwesten van het plangebied werden

⁴⁴ Agentschap Onroerend Erfgoed 2025, *Wijkhuis I; Wijkhuizestraat I*.

⁴⁵ Agentschap Onroerend Erfgoed 2025, *Nazarethsestraat I*.

⁴⁶ Agentschap Onroerend Erfgoed 2025, *Spiegelstraat 1*.

⁴⁷ Agentschap Onroerend Erfgoed 2025, *Wijkhuis II / Spiegelstraat*.

⁴⁸ Agentschap Onroerend Erfgoed 2025, *Wijkhuis III (Kruisem)*.

⁴⁹ Agentschap Onroerend Erfgoed 2025, *Hof te Wijckhuyze; Wijkhuizestraat I*.

rond de kerk al middeleeuwse sporen aangetoond⁵⁰. Het ging om sporen van een gefaseerde site uit de volle tot late middeleeuwen, opgebouwd uit greppels, waterputten en waterkuilen en gebouwplattegronden.

⁵⁰ Agentschap Onroerend Erfgoed 2025, *Opgraving Passionistenstraat; Passionistenstraat*.

4. Verwijzingen

4.1. Bibliografie

Acke B., Bracke M., 2023. *Archeologienota Kruisem Passionistenstraat 31. Programma van Maatregelen*, Moerbeke-Waas: Acke & Bracke bv.

Acke B., Bracke M., Fonteyn P., 2024a. *Nota Kruisem Passionistenstraat 31. Verslag van Resultaten*, Moerbeke-Waas: Acke & Bracke bv.

Acke B., Bracke M., Fonteyn P., 2024b. *Nota Kruisem Passionistenstraat 31. Programma van Maatregelen*, Moerbeke-Waas: Acke & Bracke bv.

Acke B., Bracke M., Wyns G., 2023. *Archeologienota Kruisem Passionistenstraat 31. Verslag van Resultaten*, Moerbeke-Waas: Acke & Bracke bv.

Agentschap Onroerend Erfgoed 2025, *Hof te Wijckhuyze*, geraadpleegd op 7 maart 2025 op <https://inventaris.onroenderfgoed.be/waarnemingsobjecten/503279>.

Agentschap Onroerend Erfgoed 2025, *Inventaris*, geraadpleegd op 6 maart 2025 op <https://inventaris.onroenderfgoed.be/>.

Agentschap Onroerend Erfgoed 2025, *Kruishoutem*, geraadpleegd op 6 maart 2025 op <https://inventaris.onroenderfgoed.be/themas/14357>.

Agentschap Onroerend Erfgoed 2025, *Nazarethsestraat 1*, geraadpleegd op 7 maart 2025 op <https://inventaris.onroenderfgoed.be/waarnemingsobjecten/500511>.

Agentschap Onroerend Erfgoed 2025, *Opgraving Passionistenstraat*, geraadpleegd op 7 maart 2025 op <https://inventaris.onroenderfgoed.be/waarnemingsobjecten/991889>.

Agentschap Onroerend Erfgoed 2025, *Passionistenstraat*, geraadpleegd op 7 maart 2025 op <https://inventaris.onroenderfgoed.be/waarnemingsobjecten/226944>.

Agentschap Onroerend Erfgoed 2025, *Spiegelstraat 1*, geraadpleegd op 7 maart 2025 op <https://inventaris.onroenderfgoed.be/waarnemingsobjecten/980536>.

Agentschap Onroerend Erfgoed 2025, *Wijkhuis I*, geraadpleegd op 7 maart 2025 op <https://inventaris.onroenderfgoed.be/waarnemingsobjecten/503266>.

Agentschap Onroerend Erfgoed 2025, *Wijkhuis II / Spiegelstraat*, geraadpleegd op 7 maart 2025 op <https://inventaris.onroenderfgoed.be/waarnemingsobjecten/503267>.

Agentschap Onroerend Erfgoed 2025, *Wijkhuis III (Kruisem)*, geraadpleegd op 7 maart 2025 op <https://inventaris.onroenderfgoed.be/waarnemingsobjecten/223370>.

Agentschap Onroerend Erfgoed 2025, *Wijkhuizestraat I*, geraadpleegd op 7 maart 2025 op <https://inventaris.onroenderfgoed.be/waarnemingsobjecten/500514>.

Aluwe K., Belis B., Dijkshoorn M., Melkert M.J.A., Schoups A., Siemons J., van Asch N., van Engeldorp Gastelaars H., Verduin J.T., 2024. Een Middeleeuwse nederzetting aan de Passionistenstraat. Een archeologische opgraving aan de Passionistenstraat te Kruishoutem (gemeente Kruisem), *VEC Rapport 164*, Geel: Vlaams Erfgoed Centrum.

De Groote K., 2014. Middeleeuws aardewerk in Vlaanderen. Techniek, typologie, chronologie en evolutie van het gebruiksgoed in de regio Oudenaarde in de volle en late middeleeuwen (10de-16de eeuw). Deel I, in: Biesbrouck B., In 't Ven I, Mantels R., (eds.), *Relicta Monografieën 1. Archeologie, Monumenten- en Landschapsonderzoek in Vlaanderen*, Brussel: Agentschap Onroerend Erfgoed.

Håkansson K., Primetzhofer D., 2025. *Result of ¹⁴C dating of charcoal and burnt bone from Passionistenstraat, Kruisem, Oost-Vlaanderen, Belgium. (p 6615)*, Uppsala: Uppsala Universitet.

van den Broeke P.W., 2012. *Het handgevormde aardewerk uit de ijzertijd en de Romeinse tijd van Oss-Ussen. Studies naar typolo-chronologie, technologie en herkomst. Proefschrift ter verkrijging van de graad van Doctor aan de Universiteit Leiden op gezag van Rector Magnificus prof.mr.dr. P.F. van der Heijden volgens besluit van het College voor Promoties te verdedigen op donderdag 25 oktober 2012 klokke 13.45 uur*, Leiden: Sidestone Press.

4.2. Figurenlijst

Figuur 1 Aanduiding van het plangebied en de opgravingszone op het kadaster (bron: geopunt.be)...	6
Figuur 2 Projectie van het plangebied en de opgravingszone op de luchtfoto van 2024 (bron: geopunt.be).	7
Figuur 3 Synthesekaart van het landschappelijk booronderzoek (bron: Acke, Bracke, Fonteyn 2024a, 15, fig. 6).....	10
Figuur 4 Allesporenkaart van het proefsleuvenonderzoek, geprojecteerd op het GRB (bron: Acke, Bracke, Fonteyn 2024a, 28, fig. 23).	12
Figuur 5 Detail van de allesporenkaart van het proefsleuvenonderzoek met aanduiding van de advieszone voor opgraving (bron: Acke, Bracke, Fonteyn 2024a, 39, fig. 39).	12
Figuur 6 Uitsnede uit het plan van de nieuwe toestand (bron: initiatiefnemer).	14
Figuur 7 Werkputtenplan, geprojecteerd op het GRB (bron: geopunt.be).	17
Figuur 8 Aanleg en opschaven van het archeologisch vlak.....	17
Figuur 9 Couperen, registreren van de coupes en metaaldetectie ter hoogte van de archeologische sporen.	18
Figuur 10 Inzamelen van stalen en vondstmateriaal.	18
Figuur 11 Allesporenkaart, geprojecteerd op het GRB (bron: geopunt.be).	21
Figuur 12 Detail van de allesporenkaart, geprojecteerd op het GRB (bron: geopunt.be).	21
Figuur 13 Uitsnede van de topografische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: NGI).....	24
Figuur 14 Detailuitsnede van de topografische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: NGI).	25
Figuur 15 Aanduiding van het plangebied op het kadaster (bron: geopunt.be).	25
Figuur 16 Uitsnede uit de bodemgebruikskaart met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).	26
Figuur 17 Uitsnede van het digitaal hoogtemodel met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).	27
Figuur 18 Detailuitsnede van het digitaal hoogtemodel met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).	27
Figuur 19 Uitsnede van de potentiële bodemerosiekaart met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).	28
Figuur 20 Uitsnede uit de tertiair geologische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).	29
Figuur 21 Uitsnede uit de quartair geologische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).	29
Figuur 22 Uitleg bij de quartair geologische kaart (type 1) (bron: geopunt.be).	30
Figuur 23 Uitsnede uit de Villaretkaart met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).	32
Figuur 24 Uitsnede uit de Ferrariskaart met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).	32
Figuur 25 Uitsnede uit de Atlas der Buurtwegen met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).	33
Figuur 26 Uitsnede uit de kaart van Popp met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be). ...	33
Figuur 27 Uitsnede uit de kaart van Vandermaelen met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).	34

Figuur 28 Uitsnede uit de topografische kaart van 1862 met aanduiding van het plangebied (bron: Cartesius.be).	34
Figuur 29 Uitsnede uit de topografische kaart van 1884 met aanduiding van het plangebied (bron: Cartesius.be).	35
Figuur 30 Uitsnede uit de topografische kaart van 1911 met aanduiding van het plangebied (bron: Cartesius.be).	35
Figuur 31 Uitsnede uit de topografische kaart van 1966 met aanduiding van het plangebied (bron: Cartesius.be).	36
Figuur 32 Aanduiding van het plangebied op de orthofoto van 1971 (bron: geopunt.be).	36
Figuur 33 Aanduiding van het plangebied op de orthofoto van 1979-1990 (bron: geopunt.be).	37
Figuur 34 Aanduiding van het plangebied op de orthofoto van 2000-2003 (bron: geopunt.be).	37
Figuur 35 Aanduiding van het plangebied op de orthofoto van 2012 (bron: geopunt.be).	38
Figuur 36 Aanduiding van het plangebied op de orthofoto van 2024 (bron: geopunt.be).	38
Figuur 37 Uitsnede uit de Inventaris Onroerend Erfgoed ter hoogte van het plangebied, geprojecteerd op het GRB (bron: Agentschap Onroerend Erfgoed 2025, <i>Inventaris</i> ; geopunt.be).	39
Figuur 38 Uitsnede uit de bodemkaart met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).	42
Figuur 39 Aanduiding van het profiel en de hoogtewaarden op het GRB (bron: geopunt.be).	42
Figuur 40 Zicht op profiel 1 in het noordwesten van de opgravingszone.	43
Figuur 41 Zicht op een bodemprofiel van de opgraving aan de Passionistenstraat uit 2019 (bron: Aluwe et al. 2024, 28, fig. 4.1)	44
Figuur 42 Projectie van de allesporenkaart op het GRB (bron: geopunt.be).	45
Figuur 43 Detail van de allesporenkaart, geprojecteerd op het GRB (bron: geopunt.be).	45
Figuur 44 Vlakfoto van kuil S27.	47
Figuur 45 Coupe op kuil S27.	47
Figuur 46 Aardewerkfragmenten op de bodem van kuil S27 (inv. 16).	48
Figuur 47 Aardewerkfragmenten op de bodem van kuil S27 (inv. 16).	48
Figuur 48 Algemeen sporenplan met aanduiding van de structuren, geprojecteerd op het GRB (bron: geopunt.be).	49
Figuur 49 Detail van het algemeen sporenplan met aanduiding van de structuren, geprojecteerd op het GRB (bron: geopunt.be).	50
Figuur 50 Grondplan en coupetekening van spieker 1.	51
Figuur 51 Overzichtsfoto van structuur 1 (S19 t.e.m. S22).	51
Figuur 52 Coupe op paalkuil S21 (structuur 1).	52
Figuur 53 Coupe op paalkuil S22 (structuur 1).	52
Figuur 54 Grondplan en coupetekening van spieker 2.	53
Figuur 55 Overzichtsfoto van structuur 2 (S23 t.e.m. S26).	54
Figuur 56 Coupe op paalkuil S24 (structuur 2).	54
Figuur 57 Coupe op paalkuil S26 (structuur 2).	55
Figuur 58 Grondplan en coupetekening van spieker 3.	56
Figuur 59 Overzichtsfoto van structuur 3 (S28, S29, S32 en S33) en paalkuilen S30 en S31 met centraal een recente versterking.	56
Figuur 60 Coupe op paalkuil S28 (structuur 3).	57
Figuur 61 Coupe op paalkuil S32 (structuur 3).	57
Figuur 62 Coupe op paalkuil S33 (structuur 3).	58

Figuur 63 Vlakfoto van kuil S8.....	59
Figuur 64 Coupe op kuil S8.	59
Figuur 65 Vlakfoto van kuil S9.....	60
Figuur 66 Coupe op kuil S9.	60
Figuur 67 Vlakfoto van kuil S34.....	61
Figuur 68 Coupe op kuil S34.	61
Figuur 69 Overzichtsfoto van greppel S1.	62
Figuur 70 Coupe op greppel S1.	63
Figuur 71 Overzichtsfoto van greppel S10 en palenrij S11 t.e.m. S16.	64
Figuur 72 Coupe op greppel S10.	64
Figuur 73 Coupe op paalkuil S12.	65
Figuur 74 Coupe op paalkuil S16.	65
Figuur 75 Vlakfoto van greppel S10 en kuil S17.....	66
Figuur 76 Coupe op kuil S17 en greppel S10.	66
Figuur 77 Randfragment handgevormd aardewerk uit kuil S27 (inv. 16).	69
Figuur 78 Randfragmenten handgevormd aardewerk uit kuil S27 (inv. 16).....	69
Figuur 79 Bodemfragment (type A3) handgevormd aardewerk uit kuil S27 (inv. 16).	70
Figuur 80 Bodemfragment (type A4) handgevormd aardewerk uit kuil S27 (inv. 16).	70
Figuur 81 Grafische weergave van enkele rand- en bodemfragmenten uit kuil S27 (inv. 16).....	71
Figuur 82 Selectie lokaal Karolingisch aardewerk uit greppel S10 (inv. 6).	71
Figuur 83 Metaalfragment uit kuil S27 (inv. 1).	72
Figuur 84 Detail van de allesporenkaart met aanduiding van de locatie van de silexvondsten (bron: geopunt.be).	73
Figuur 85 Silexfragmenten aangetroffen bij de aanleg van het vlak (links: inv. 14 en centraal: inv. 15) en in de vulling van S31 (inv. 3).....	73
Figuur 86 Maalsteenfragment uit kuil S34 (inv. 17).	74
Figuur 87 Kalibratiecurve van de ¹⁴ C-datering op houtskool uit kuil S27 (bron: Håkansson, Primetzhofer 2025, 2).....	75
Figuur 88 Kalibratiecurve van de ¹⁴ C-datering op een stukje verbrand botmateriaal uit paalkuil S28 van spieker STR3 (bron: Håkansson, Primetzhofer 2025, 3).	75

4.3. Tabellenlijst

Tabel 1 Overzicht van de vondstcategorieën in aantallen en gewicht.	19
Tabel 2 Overzicht van de ingezamelde stalen.	20
Tabel 3 Overzicht van het voorgestelde natuurwetenschappelijk onderzoek.....	20
Tabel 4 Overzicht van de spoorcategorieën.....	20
Tabel 5 Overzicht van de vondstcategorieën in aantallen en gewicht.	67
Tabel 6 Overzicht van de ingezamelde stalen.	67
Tabel 7 Overzicht van het voorgestelde natuurwetenschappelijk onderzoek.....	67
Tabel 8 Overzicht van het aangetroffen aardewerk per soort in aantallen, gewichten en percentages.	68

5. Bewaring en deponering

Na de afronding van een archeologische opgraving is het belangrijk dat het archeologisch ensemble, dit is het geheel van de materiële resten en het opgravingsarchief, als één geheel bewaard blijft volgens het actiefbehoudsbeginsel, zoals ook in het Verdrag van Valetta (artikel 4, paragrafen 2 en 3) wordt bepaald. Zakelijkrechthouders van een archeologisch ensemble moeten het ensemble als één geheel bewaren en in goede staat behouden. Conform het actiefbehoudsbeginsel moeten de zakelijkrechthouders mogelijk nadelige gevolgen ten aanzien van het ensemble voorkomen door de gepaste voorzorgsmaatregelen te nemen. Voorts moeten de zakelijkrechthouders het ensemble voor onderzoek en ontsluiting beschikbaar houden. Een zakelijkrechthouder kan zich aan de opgesomde plichten onttrekken door schenking of bruikleen aan een erkend onroerenderfgoeddepot.

Het vondstmateriaal werd door Acke & Bracke bv in functie van de opmaak van het eindverslag gewassen, gedroogd, verpakt en gestabiliseerd voor deponering. Na de afronding van het eindverslag wordt het ensemble overgedragen aan de initiatiefnemer.

6. Bijlagen

6.1. Lijst van plannen en kaarten

6.2. Tekeningenlijst

6.3. Fotolijst

6.4. Sporenlijst

6.5. Vondstenlijst

6.6. Stalenlijst

6.7. Skeletformulieren

Niet van toepassing.

6.8. Conservatierapport

Niet van toepassing.

6.9. Resultaten aardkundige en natuurwetenschappelijke analyses

6.10. Referentieprofiel

6.11. Dagrappporten

6.12. Veldtekeningen

Plannenlijst

2025A215

Opgraving Kruisem Passionistenstraat 31

Plannr.	Onderwerp/ type	Schaal	Analoog/ digitaal	Datum	Werkput	Sector	Vak	Vlak
001	Kadaster	1:1.500	digitaal	28/01/2025	/	/	/	/
002	Orthofoto 2024	1:1.500	digitaal	6/03/2025	/	/	/	/
003	Werkputtenplan	1:400	digitaal	28/01/2025	/	/	/	/
004	Allesporenkaart	1:400	digitaal	29/01/2025	1	/	/	1
005	Allesporenkaart detail	1:250	digitaal	29/01/2025	1	/	/	1
006	Topografische kaart	1:25.000	digitaal	6/03/2025	/	/	/	/
007	Topografische kaart detail	1:2.500	digitaal	6/03/2025	/	/	/	/
008	Kadaster	1:1.500	digitaal	6/03/2025	/	/	/	/
009	Bodemgebruikskaart	1:2.500	digitaal	6/03/2025	/	/	/	/
010	DTM	1:50.000	digitaal	6/03/2025	/	/	/	/
011	DTM detail	1:1.500	digitaal	6/03/2025	/	/	/	/
012	Potentiële bodemerrosiekaart	1:2.500	digitaal	6/03/2025	/	/	/	/
013	Tertiair geologische kaart	1:25.000	digitaal	6/03/2025	/	/	/	/
014	Quartair geologische kaart	1:25.000	digitaal	6/03/2025	/	/	/	/
015	Villaretkaart	1:5.000	digitaal	6/03/2025	/	/	/	/
016	Ferrariskaart	1:5.000	digitaal	6/03/2025	/	/	/	/
017	Atlas der Buurtwegen	1:2.500	digitaal	6/03/2025	/	/	/	/
018	Kaart van Popp	1:2.500	digitaal	6/03/2025	/	/	/	/
019	Kaart van Vandermaelen	1:2.500	digitaal	6/03/2025	/	/	/	/
020	Topografische kaart 1862	1:5.000	digitaal	6/03/2025	/	/	/	/
021	Topografische kaart 1884	1:5.000	digitaal	6/03/2025	/	/	/	/
022	Topografische kaart 1911	1:5.000	digitaal	6/03/2025	/	/	/	/
023	Topografische kaart 1966	1:5.000	digitaal	6/03/2025	/	/	/	/
024	Orthofoto 1971	1:1.500	digitaal	6/03/2025	/	/	/	/
025	Orthofoto 1979-1990	1:1.500	digitaal	6/03/2025	/	/	/	/
026	Orthofoto 2000-2003	1:1.500	digitaal	6/03/2025	/	/	/	/
027	Orthofoto 2012	1:1.500	digitaal	6/03/2025	/	/	/	/
028	Orthofoto 2024	1:1.500	digitaal	6/03/2025	/	/	/	/
029	Archeologisch kader	1:12.500	digitaal	6/03/2025	/	/	/	/
030	Bodemkaart	1:1.000	digitaal	28/01/2025	/	/	/	/
031	Profiel- en hoogteplan	1:400	digitaal	28/01/2025	1	/	/	0-1
032	Allesporenkaart structuren	1:400	digitaal	29/01/2025	1	/	/	1
033	Allesporenkaart structuren detail	1:250	digitaal	29/01/2025	1	/	/	1
034	Silexvondsten	1:250	digitaal	24/04/2025	1	/	/	1

Tekeningenlijst

2025A215

Opraving Kruisem Passionistenstraat 31

Tekeningnr	Type (coupe, profiel, vondst of aanzicht)	Schaal	Analoog/ digitaal	Datum	Werkput	Sector	Vak	Vlak	Onderwerp	Spoornr	Coupe (x, y)	Vondstnr	Profielnr	Profiel (x, y)
AW1	vondst	1:1	analoog	7/03/2025	/	/	/	/	aardewerktekeningen (inv. 6 en 16)	S10, S27	/	6, 16	/	/
AW2	vondst	1:2	digitaal	24/04/2025	/	/	/	/	aardewerktekening inv. 16	S27	/	16	/	/
CP1	coupe	1:20	analoog	21/01/2025 22/01/2025	1	/	/	1	coupetekeningen (blz. 1/2)	S1 t.e.m. S30	zie sporenlijst	/	/	/
CP2	coupe	1:20	analoog	22/01/2025	1	/	/	1	coupetekeningen (blz. 2/2)	S31 t.e.m. S34	zie sporenlijst	/	/	/
CP3	coupe	1:35	digitaal	14/03/2025	1	/	/	1	coupetekening spieker 1	S19, S20, S21, S22	zie sporenlijst	/	/	/
CP4	coupe	1:35	digitaal	14/03/2025	1	/	/	1	coupetekening spieker 2	S23, S24, S25, S26	zie sporenlijst	/	/	/
CP5	coupe	1:55	digitaal	14/03/2025	1	/	/	1	coupetekening spieker 3	S28, S29, S32, S33	zie sporenlijst	/	/	/

Fotolijst

2025A215

Opgraving Kruisem Passionistenstraat 31

Fotonr	Type foto (overzicht, vlak, spoor, coupe, profiel, vondst, detail,...)	Datum	Werkput	Sector	Vak	Vlak	Spoornr	Coupe (x, y)	Vondstnr	Profielnr	Profiel (x, y)
2025A215 - WP1 - overzicht - 001	overzicht	21-01-2025	1	/	/	1	/	/	/	/	/
2025A215 - WP1 - overzicht - 002	overzicht	21-01-2025	1	/	/	1	/	/	/	/	/
2025A215 - WP1 - overzicht - 003	overzicht	22-01-2025	1	/	/	1	/	/	/	/	/
2025A215 - WP1 - overzicht - 004	overzicht	22-01-2025	1	/	/	1	/	/	/	/	/
2025A215 - WP1 - overzicht - 005	overzicht	22-01-2025	1	/	/	1	/	/	/	/	/
2025A215 - WP1 - overzicht - 006	overzicht	22-01-2025	1	/	/	1	/	/	/	/	/
2025A215 - WP1 - overzicht - 007	overzicht	22-01-2025	1	/	/	1	/	/	/	/	/
2025A215 - WP1 - overzicht - 008	overzicht	22-01-2025	1	/	/	1	/	/	/	/	/
2025A215 - WP1 - overzicht - 009	overzicht	22-01-2025	1	/	/	1	/	/	/	/	/
2025A215 - WP1 - overzicht - 010	overzicht	22-01-2025	1	/	/	1	/	/	/	/	/
2025A215 - WP1 - overzicht - 011	overzicht	22-01-2025	1	/	/	1	/	/	/	/	/
2025A215 - WP1 - overzicht - 012	overzicht	22-01-2025	1	/	/	1	/	/	/	/	/
2025A215 - WP1 - overzicht - 013	overzicht	22-01-2025	1	/	/	1	/	/	/	/	/
2025A215 - WP1 - overzicht - 014	overzicht	22-01-2025	1	/	/	1	/	/	/	/	/
2025A215 - WP1 - PR1 - 001	profiel	22-01-2025	1	/	/	1	/	/	/	PR1	180519,24 X 92074,20; Y
2025A215 - WP1 - PR1 - 002	profiel	22-01-2025	1	/	/	1	/	/	/	PR1	180519,24 X 92074,20; Y
2025A215 - WP1 - PR1 - 003	profiel	22-01-2025	1	/	/	1	/	/	/	PR1	180519,24 X 92074,20; Y
2025A215 - WP1 - S1 - 001	spoor	21-01-2025	1	/	/	1	1	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S1 - 002	spoor	22-01-2025	1	/	/	1	1	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S1 - 003	spoor	22-01-2025	1	/	/	1	1	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S1 CP - 001	coupe	21-01-2025	1	/	/	1	1	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S1 CP - 002	coupe	21-01-2025	1	/	/	1	1	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S1 CP - 003	coupe	21-01-2025	1	/	/	1	1	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S1 CP - 004	coupe	21-01-2025	1	/	/	1	1	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S2 - 001	spoor	21-01-2025	1	/	/	1	2	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S2 - 002	spoor	21-01-2025	1	/	/	1	2	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S2 CP - 001	coupe	21-01-2025	1	/	/	1	2	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S2 CP - 002	coupe	21-01-2025	1	/	/	1	2	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S3 - 001	spoor	21-01-2025	1	/	/	1	3	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S3 - 002	spoor	21-01-2025	1	/	/	1	3	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S3 CP - 001	coupe	21-01-2025	1	/	/	1	3	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S3 CP - 002	coupe	21-01-2025	1	/	/	1	3	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S4 - 001	spoor	21-01-2025	1	/	/	1	4	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S4 - 002	spoor	21-01-2025	1	/	/	1	4	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S4 CP - 001	coupe	21-01-2025	1	/	/	1	4	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S4 CP - 002	coupe	21-01-2025	1	/	/	1	4	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S5 - 001	spoor	21-01-2025	1	/	/	1	5	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S5 - 002	spoor	21-01-2025	1	/	/	1	5	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S5 CP - 001	coupe	21-01-2025	1	/	/	1	5	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S5 CP - 002	coupe	21-01-2025	1	/	/	1	5	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S6 - 001	spoor	21-01-2025	1	/	/	1	6	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S6 - 002	spoor	21-01-2025	1	/	/	1	6	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S6 CP - 001	coupe	21-01-2025	1	/	/	1	6	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S6 CP - 002	coupe	21-01-2025	1	/	/	1	6	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S7 - 001	spoor	21-01-2025	1	/	/	1	7	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S7 - 002	spoor	21-01-2025	1	/	/	1	7	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S7 CP - 001	coupe	21-01-2025	1	/	/	1	7	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S7 CP - 002	coupe	21-01-2025	1	/	/	1	7	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S8 - 001	spoor	21-01-2025	1	/	/	1	8	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S8 - 002	spoor	21-01-2025	1	/	/	1	8	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S8 CP - 001	coupe	29-01-2025	1	/	/	1	8	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S8 CP - 002	coupe	21-01-2025	1	/	/	1	8	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S8 CP - 003	coupe	21-01-2025	1	/	/	1	8	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S8 detail - 001	spoor	21-01-2025	1	/	/	1	8	zie sporenlijst	/	/	/

2025A215 - WP1 - S8 detail - 002	spoor	21-01-2025	1	/	/	1	8	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S9 - 001	spoor	21-01-2025	1	/	/	1	9	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S9 - 002	spoor	21-01-2025	1	/	/	1	9	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S9 CP - 001	coupe	21-01-2025	1	/	/	1	9	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S9 CP - 002	coupe	21-01-2025	1	/	/	1	9	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S9 CP - 003	coupe	21-01-2025	1	/	/	1	9	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S9 CP - 004	coupe	21-01-2025	1	/	/	1	9	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S10 CP - 001	coupe	21-01-2025	1	/	/	1	10	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S10 CP - 002	coupe	21-01-2025	1	/	/	1	10	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S10 CP - 003	coupe	21-01-2025	1	/	/	1	10	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S10-S16 - 001	spoor	21-01-2025	1	/	/	1	10-16	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S10-S16 - 002	spoor	21-01-2025	1	/	/	1	10-16	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S10, S17 - 001	spoor	21-01-2025	1	/	/	1	10, 17	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S10, S17 - 002	spoor	21-01-2025	1	/	/	1	10, 17	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S10, S17 CP - 001	coupe	21-01-2025	1	/	/	1	10, 17	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S10, S17 CP - 002	coupe	21-01-2025	1	/	/	1	10, 17	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S10, S17 CP - 003	coupe	21-01-2025	1	/	/	1	10, 17	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S10, S17 CP - 004	coupe	21-01-2025	1	/	/	1	10, 17	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S10, S17 CP - 005	coupe	21-01-2025	1	/	/	1	10, 17	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S11 - 001	spoor	21-01-2025	1	/	/	1	11	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S11 - 002	spoor	21-01-2025	1	/	/	1	11	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S11 - 003	spoor	21-01-2025	1	/	/	1	11	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S12 CP - 001	coupe	21-01-2025	1	/	/	1	12	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S12 CP - 002	coupe	21-01-2025	1	/	/	1	12	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S13 CP - 001	coupe	21-01-2025	1	/	/	1	13	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S13 CP - 002	coupe	21-01-2025	1	/	/	1	13	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S14 - 001	spoor	21-01-2025	1	/	/	1	14	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S14 - 002	spoor	21-01-2025	1	/	/	1	14	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S15 - 001	spoor	21-01-2025	1	/	/	1	15	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S15 - 002	spoor	21-01-2025	1	/	/	1	15	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S16 - 001	spoor	21-01-2025	1	/	/	1	16	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S16 - 002	spoor	21-01-2025	1	/	/	1	16	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S18 - 001	spoor	21-01-2025	1	/	/	1	18	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S18 - 002	spoor	21-01-2025	1	/	/	1	18	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S18 CP - 001	coupe	21-01-2025	1	/	/	1	18	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S19 CP - 001	coupe	21-01-2025	1	/	/	1	19	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S19 CP - 002	coupe	21-01-2025	1	/	/	1	19	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S19-S22 - 001	spoor	21-01-2025	1	/	/	1	19-22	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S19-S22 - 002	spoor	21-01-2025	1	/	/	1	19-22	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S19-S22 - 003	spoor	21-01-2025	1	/	/	1	19-22	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S19-S22 - 004	spoor	21-01-2025	1	/	/	1	19-22	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S19-S22 - 005	spoor	21-01-2025	1	/	/	1	19-22	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S20 CP - 001	coupe	21-01-2025	1	/	/	1	20	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S20 CP - 002	coupe	21-01-2025	1	/	/	1	20	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S21 CP - 001	coupe	21-01-2025	1	/	/	1	21	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S21 CP - 002	coupe	21-01-2025	1	/	/	1	21	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S22 CP - 001	coupe	21-01-2025	1	/	/	1	22	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S22 CP - 002	coupe	21-01-2025	1	/	/	1	22	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S23 CP - 001	coupe	21-01-2025	1	/	/	1	23	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S23 CP - 002	coupe	21-01-2025	1	/	/	1	23	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S23-S26 - 001	spoor	21-01-2025	1	/	/	1	23-26	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S23-S26 - 002	spoor	21-01-2025	1	/	/	1	23-26	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S23-S26 - 003	spoor	21-01-2025	1	/	/	1	23-26	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S23-S26 - 004	spoor	21-01-2025	1	/	/	1	23-26	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S23-S26 - 005	spoor	21-01-2025	1	/	/	1	23-26	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S23-S26 - 006	spoor	21-01-2025	1	/	/	1	23-26	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S23-S26 - 007	spoor	21-01-2025	1	/	/	1	23-26	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S23-S26 - 008	spoor	21-01-2025	1	/	/	1	23-26	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S23-S26 - 009	spoor	21-01-2025	1	/	/	1	23-26	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S23-S26 - 010	spoor	21-01-2025	1	/	/	1	23-26	zie sporenlijst	/	/	/
2025A215 - WP1 - S24 CP - 001	coupe	21-01-2025	1	/	/	1	24	zie sporenlijst	/	/	/

[illegible]

Sporenlijst

Opgraving Kruisem Passionistenstraat 31																															
Spoornr	Werkputnr./9 edfnr.	Sectornr.	Valnr.	Visknr.	Interpretatie	Associate	Datum	Aflijping	Datering	Coupe (x,y)	Diepte	Opmerkingen	Lag					Bouwelement					Relatie	Vondstnr	Staalnr	Fotnr	Tekening (kaart, plan, plattegrond, coupe of profiel)				
													Nummer	Aard (HOM/HET)	Kleur	Textuur	Inclusies	Biortubatie	Constructie	Fasering	Material	Afwerking	Techniek								
1	1	/	/	/	1	greppel	/	21/01/2025	matig	KAROL X 92079,79; Y 180502,69 X 92080,45; Y 180500,59	34cm	/	1	HOM	BR	5	HK-	+	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
2	1	/	/	/	1	paalkuil	/	21/01/2025	vaag	onbepaald X 92092,55; Y 180485,30 X 92092,87; Y 180486,31	25cm	/	2	HET	BRGR gevlekt	5	HK-	+	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
3	1	/	/	/	1	paalkuil	/	21/01/2025	vaag	LIZ (4e-3e eeuw v.C.) X 92112,01; Y 180483,52 X 92111,22; Y 180483,09	17cm	/	1	HET	BRGR	5	HK-	+	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
4	1	/	/	/	1	paalkuil	/	21/01/2025	vaag	LIZ (4e-3e eeuw v.C.) X 92113,15; Y 180483,51 X 92112,32; Y 180483,48	6cm	/	1	HET	BR(GR)	5	HK-	+	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
5	1	/	/	/	1	paalkuil	/	21/01/2025	vaag	LIZ (4e-3e eeuw v.C.) X 92113,41; Y 180482,01 X 92112,62; Y 180483,84	20cm	/	1	HET	BRGR	5	/	+	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
6	1	/	/	/	1	(paal)kuil	/	21/01/2025	vaag	LIZ (4e-3e eeuw v.C.) X 92117,36; Y 180479,78 X 92116,79; Y 180480,31	10cm	/	1	HET	GRBR gevlekt	5	/	+	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
7	1	/	/	/	1	(paal)kuil	/	21/01/2025	vaag	LIZ (4e-3e eeuw v.C.) X 92116,89; Y 180478,97 X 92117,60; Y 180479,10	23cm	/	1	HET	GRBR	5	HK+	+	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
8	1	/	/	/	1	(paal)kuil	/	21/01/2025	vaag	LIZ (4e-3e eeuw v.C.) X 92116,77; Y 180471,18 X 92117,60; Y 180469,93	18cm	verbond botmateriaal bovenop AW	1	HET	doBRGR-ZW	5	HK++, AW, verbond bod	+	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
9	1	/	/	/	1	(paal)kuil	/	21/01/2025	vaag	LIZ (4e-3e eeuw v.C.) X 92118,27; Y 180472,41 X 92119,16; Y 180471,08	20cm	/	1	HET	BRGR	5	HK++	+	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
10	1	/	/	/	1	greppel	S10-S16	21/01/2025	matig	KAROL X 92108,48; Y 180483,40 X 92109,08; Y 180483,34	7cm-12cm	/	1	HET	BRGR	5	HK++, AW	+	/	/	/	/	/	/	/	overgang met S17 onduidelijk; wellicht min of meer gelijktijdig		6	/	71-72, 75-76	CP1
11	1	/	/	/	1	paalkuil	S10-S16	21/01/2025	matig	KAROL X 92119,85; Y 180471,17 X 92120,19; Y 180470,85	14cm	/	1	HET	BRGR	5	HK+	+	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	71	CP1
12	1	/	/	/	1	paalkuil	S10-S16	21/01/2025	matig	KAROL X 92119,22; Y 180471,82 X 92119,54; Y 180471,31	12cm	/	1	HET	BRGR	5	/	+	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	71, 73	CP1
13	1	/	/	/	1	paalkuil	S10-S16	21/01/2025	matig	KAROL X 92118,47; Y 180472,49 X 92118,85; Y 180472,17	12cm	/	1	HET	BRGR	5	/	+	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	71	CP1
14	1	/	/	/	1	paalkuil	S10-S16	21/01/2025	matig	KAROL X 92117,69; Y 180473,51 X 92118,13; Y 180472,97	12cm	/	1	HET	BRGR	5	HK+	+	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	71	CP1
15	1	/	/	/	1	paalkuil	S10-S16	21/01/2025	matig	KAROL X 92117,07; Y 180474,22 X 92117,09; Y 180473,78	19cm	/	1	HET	BRGR	5	/	+	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	71	CP1
16	1	/	/	/	1	paalkuil	S10-S16	21/01/2025	matig	KAROL X 92116,38; Y 180474,94 X 92116,57; Y 180474,56	16cm	/	1	HET	BRGR	5	HK-	+	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	71, 74	CP1
17	1	/	/	/	1	kuil	S10	21/01/2025	matig	KAROL X 92113,40; Y 180476,82 X 92114,80; Y 180477,38	12cm	/	1	HET	BRGR	5	HK+	+	/	/	/	/	/	/	/	overgang met S10 onduidelijk; wellicht min of meer gelijktijdig		/	/	75-76	CP1
18	1	/	/	/	1	paalkuil	/	21/01/2025	vaag	LIZ (4e-3e eeuw v.C.) X 92102,80; Y 180492,12 X 92103,25; Y 180492,61	5cm	/	1	HET	doGR	5	HK+	+	/	/	/	/	/	/	/	/	8	/	/	CP1	
19	1	/	/	/	1	paalkuil	STR1	21/01/2025	vaag	LIZ (4e-3e eeuw v.C.) X 92107,56; Y 180478,72 X 92108,00; Y 180478,25	20cm	/	1	HET	BR-HGR	5	HK-	+	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	51	CP1, CP3
20	1	/	/	/	1	paalkuil	STR1	21/01/2025	vaag	LIZ (4e-3e eeuw v.C.) X 92106,33; Y 180477,47 X 92106,87; Y 180477,09	18cm	/	1	HET	BR-HGR	5	HK-	+	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	51	CP1, CP3
21	1	/	/	/	1	paalkuil	STR1	21/01/2025	vaag	LIZ (4e-3e eeuw v.C.) X 92105,02; Y 180479,03 X 92105,47; Y 180478,63	20cm	/	1	HET	BR-HGR	5	HK-	+	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	51-52	CP1, CP3
22	1	/	/	/	1	paalkuil	STR1	21/01/2025	vaag	LIZ (4e-3e eeuw v.C.) X 92106,14; Y 180480,09 X 92106,58; Y 180479,67	23cm	/	1	HET	BR-HGR	5	HK-	+	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	51, 53	CP1, CP3
23	1	/	/	/	1	paalkuil	STR2	21/01/2025	vaag	LIZ (4e-3e eeuw v.C.) X 92094,82; Y 180492,80 X 92095,52; Y 180493,32	22cm	/	1	HET	BR-HGR	5	HK-	+	/	/	/	/	/	/	/	/	/	3	55	CP1, CP4	
24	1	/	/	/	1	paalkuil	STR2	21/01/2025	vaag	LIZ (4e-3e eeuw v.C.) X 92093,89; Y 180494,46 X 92094,36; Y 180494,97	22cm	/	1	HET	BR-HGR	5	HK-	+	/	/	/	/	/	/	/	/	/	9	/	55-56	CP1, CP4
25	1	/	/	/	1	paalkuil	STR2	21/01/2025	vaag	LIZ (4e-3e eeuw v.C.) X 92095,09; Y 180495,59 X 92095,68; Y 180496,13	22cm	/	1	HET	BR-HGR	5	HK-	+	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	55	CP1, CP4
26	1	/	/	/	1	paalkuil	STR2	21/01/2025	vaag	LIZ (4e-3e eeuw v.C.) X 92096,28; Y 180494,11 X 92096,77; Y 180494,60	28cm	/	1	HET	BRGR	5	HK-	+	/	/	/	/	/	/	/	/	/	10	/	55, 57	CP1, CP4
27	1	/	/	/	1	kuil	/	22/01/2025	vaag	LBRONG (10e-9e eeuw v.C.) X 92096,64; Y 180501,43 X 92097,61; Y 180502,02	24cm	HK-rijke malleingang?	1	vrj HOM	BRGR	5	HK, AW++	+	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
28	1	/	/	/	1	paalkuil	STR3	22/01/2025	matig	LIZ (4e-3e eeuw v.C.) X 92105,89; Y 180493,27 X 92106,63; Y 180492,27	28cm	/	1	HET	doBRGR	5	HK+	+	/	/	/	/	/	/	/	/	/	2	2	59-60	CP1, CP5
29	1	/	/	/	1	paalkuil	STR3	22/01/2025	matig	LIZ (4e-3e eeuw v.C.) X 92103,78; Y 180494,57 X 92104,64; Y 180494,84	30cm	/	1	HET	doBRGR	5	HK+	+	/	/	/	/	/	/	/	/	/	4	5	59	CP1, CP5
30	1	/	/	/	1	paalkuil	/	22/01/2025	vaag	LIZ (4e-3e eeuw v.C.) X 92102,81; Y 180496,03 X 92103,50; Y 180495,53	20cm	/	1	HET	doBRGR	5	HK+	+	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	CP1
31	1	/	/	/	1	paalkuil	/	22/01/2025	vaag	LIZ (4e-3e eeuw v.C.) X 92105,59; Y 180497,58 X 92105,03; Y 180496,89	8cm	mogelijk natuurlijk	1	HOM	doBRGR	5	HK-	+	/	/	/	/	/	/	/	/	3	/	/	CP2	
32	1	/	/	/	1	paalkuil	STR3	22/01/2025	vaag	LIZ (4e-3e eeuw v.C.) X 92105,81; Y 180496,55 X 92106,50; Y 180497,60	35cm	/	1	HOM	doBRGR	5	HK-	+	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	59, 61	CP2, CP5
33	1	/	/	/	1	paalkuil	STR3	22/01/2025	matig	LIZ (4e-3e eeuw v.C.) X 92108,52; Y 180494,48 X 92108,01; Y 180495,48	26cm	/	1	HET	doBRGR-ZW	5	HK++	+	/	/	/	/	/	/	/	/	/	4	/	59, 62	CP2, CP5
34	1	/	/	/	1	kuil	/	22/01/2025	matig	LIZ (4e-3e eeuw m.C.) X 92110,12; Y 180492,90 X 92109,01; Y 180493,62	18cm	/	1	HET	IIGR-doGR	5	HK+, NS++	+	/	/	/	/	/	/	/	/	/	17_P51	/	67-68	CP2

Vondstenlijst

Opgraving Kruisem Passionistenstraat 31																									
Vondstnr	Spoornr	Laagnr	Kwadrant/Coupedeel	Werkput/Stn	Sector	Vak	Profiel	Vlak	Inzamelwijze	Datum	Maaswijdte	xyz	Vondstcategorie	Soort	Omschrijving	Datering	Hoeveelheid (telling/schatting)				Gewicht (g)	Homogeniteit	Fotonr	tekening (kaart, plan, plattegrond, coupe of profiel)	Vondst-tekening
																	rand	wand	bodem	TOTAAL					
1	27	/	/	1	/	/	/	1	coupe	22/01/2025	/	/	metaal	koperlegering	gebogen fragment	LBRONS-VRIJZ	/	/	/	1	<1	/	83	/	/
2	28	1	/	1	/	/	/	1	uithalen	21/01/2025	/	/	aardewerk	handgevormd	1 kwartsverschalring 1 potgruiverschalring	LIJZ	0	2	0	2	12	ja	/	/	/
3	31	1	/	1	/	/	/	1	coupe	21/02/2025	/	/	natuursteen	silex	lichtgrijze silex	ST	/	/	/	1	1	/	85	kaart 034	/
4	29	1	/	1	/	/	/	1	coupe	21/01/2025	/	/	aardewerk	handgevormd	potgruiverschalring	LIJZ	1	0	0	1	1	/	/	/	/
5	8	1	houtskoolrijke vulling	1	/	/	/	1	coupe, uithalen	21/01/2025	/	/	aardewerk	handgevormd	1 wand; besmeten potgruiverschalring	LIJZ	0	2	0	2	115	ja	/	/	/
6	10	1	/	1	/	/	/	1	aanleg	21/01/2025	/	/	aardewerk	lokaal Karolingisch	1 extreem geschrapt rand LK1	KAROL 9de - begin 10de eeuw	1	5	0	6	23	ja	82	/	AW1
6	10	1	/	1	/	/	/	1	aanleg	21/01/2025	/	/	aardewerk	handgevormd	potgruiverschalring afgeronde, licht uitstaande rand	LIJZ	1	1	0	2	14	ja	/	/	/
7	1	1	/	1	/	/	/	1	aanleg	21/01/2025	/	/	aardewerk	lokaal Karolingisch	/	KAROL 9de - begin 10de eeuw	0	3	0	3	15	ja	/	/	/
7	1	1	/	1	/	/	/	1	aanleg	21/01/2025	/	/	aardewerk	handgevormd	potgruiverschalring	LIJZ	0	7	0	7	30	ja	/	/	/
8	18	1	/	1	/	/	/	1	aanleg	21/01/2025	/	/	aardewerk	handgevormd	brokstuk potgruiverschalring	LIJZ	0	1	0	1	1	/	/	/	/
9	24	1	/	1	/	/	/	1	coupe, uithalen	21/01/2025	/	/	aardewerk	handgevormd	potgruiverschalring wellicht aanzet bodem	LIJZ	0	1	0	1	8	/	/	/	/
10	26	1	/	1	/	/	/	1	coupe, uithalen	21/01/2025	/	/	aardewerk	handgevormd	besmeten potgruiverschalring	LIJZ	0	1	0	1	6	/	/	/	/
11	8	3	/	1	/	/	/	1	uithalen	21/01/2025	/	/	aardewerk	handgevormd	potgruiverschalring secundair verbrand	LIJZ	0	1	0	1	2	/	/	/	/
12	7	1	/	1	/	/	/	1	coupe	21/01/2025	/	/	aardewerk	handgevormd	potgruiverschalring	LIJZ	0	1	0	1	18	/	/	/	/
12	7	1	/	1	/	/	/	1	coupe	21/01/2025	/	/	huttenteelm	/	verbrand	LIJZ	/	/	/	1	5	/	/	/	/
13	9	1	/	1	/	/	/	1	coupe	21/01/2025	/	/	aardewerk	handgevormd	potgruiverschalring 1 besmeten	LIJZ	0	4	0	4	57	ja	/	/	/
14	LV	PV1	/	1	/	/	/	1	aanleg	21/01/2025	/	/	natuursteen	silex	fragment gepolijste bijl translucente silex	NEO-BRONS	/	/	/	1	1	/	85	kaart 034	/
15	LV	PV2	/	1	/	/	/	1	aanleg	21/01/2025	/	/	natuursteen	silex	proximale kling	MESO	/	/	/	1	2	/	85	kaart 034	/
16	27	/	/	1	/	/	/	1	aanleg, coupe, uithalen	22/01/2025	/	/	aardewerk	handgevormd	potgruiverschalring enkele met grote stukken NS, enkele secundair verbrand	LBRONS-VRIJZ	0	139	0	139	3448	ja	46-47	/	/
16	27	/	/	1	/	/	/	1	aanleg, coupe, uithalen	22/01/2025	/	/	aardewerk	handgevormd	1 dikwandig fragment (ca.2,5cm) met potgruiverschalring (bodemtype A4: hoekige overgang van standvlak naar wand met markering bodemschijf), 2 fragmenten van zelfde exemplaar (dikte 0,5cm) met potgruiverschalring (bodemtype A3: hoekige overgang van standvlak naar wand zonder markering bodemschijf); beide vlakke bodem randfragmenten; enkele secundair verbrand	LBRONS-VRIJZ	0	0	3	3	627	ja	46-47, 79-80	/	AW1, AW2
16	27	/	/	1	/	/	/	1	aanleg, coupe, uithalen	22/01/2025	/	/	aardewerk	handgevormd	- 2 randen van zelfde individu met vingertopindrukken op rand; pot (van den Broeke type S5); - 1 fragment met vingertopindrukken op rand; - 2 fragmenten van zelfde dunwandig individu (ca. 0,5cm): driedelige pot met licht uitstaande spijte rand; - potten, schalen	LBRONS-VRIJZ	11	0	0	11	498	ja	46-47, 77-78	/	AW1, AW2
17	34	1	/	1	/	/	/	1	uithalen	22/01/2025	/	/	natuursteen	/	groot fragment; maaltsteenfragment	LIJZ	/	/	/	1	43700	/	86	/	/

Vondstenlijst

Proefleuven Kruisem Passionistenstraat 31																									
Vondstnr	Spoornr proefleuven (spoornr opgraving)	Laagnr	Kwadrant/Coupedeel	Werkput/Stn	Sector	Vak	Profiel	Vlak	Inzamelwijze	Datum	Maaswijdte	xyz	Vondstcategorie	Soort	Omschrijving	Datering	Hoeveelheid (telling/schatting)				Gewicht (g)	Homogeniteit	Fotonr	Tekening (kaart, plan, plattegrond, coupe of profiel)	Vondst- tekening
																	rand	wand	bodem	TOTAAL					
PS1	9 [534]	1	/	6	/	/	/	1	aanleg	25/11/2024	/	/	aardewerk	handgevormd	1 dikwandig wandfragment	LIJZ	0	1	0	1	16	/	/	/	/
PS2	14 [1]	1	/	13	/	/	/	1	aanleg	26/11/2024	/	/	aardewerk	handgevormd	3 wandfragmenten	LIJZ	0	3	0	3	12	ja	/	/	/

Stalenlijst

2025A215

Opgraving Kruisem Passionistenstraat 31

Staalnr	Spoor	Laag	Structuur	Kwadrant	Coupe (x,y)	Werkput	Sector	Vak	Vlak	Profiel	Inzamelwijze	Datum	Inhoud	Volume	Maaswijdte	xyz	Doel	Voorbereidende handelingen	Uitgevoerde analyses	Fotonr	Tekening (kaart, plan, plattegrond, coupe of profiel)
4	33	1	spleker 3	/	zie sporenlijst	1	/	/	1	/	uithalen	21/01/2025	houtskool	klein gripzakje	/	/	14C-datering	/	/	/	/

UPPSALA
UNIVERSITET

Ångström Laboratory
Tandem Laboratory

Radiocarbon group

Visiting address:
Ångström Laboratory
Regementsvägen 10
SE-752 37 Uppsala

Postal address:
Box 529
SE-751 21 Uppsala
Sweden

Telephone:
+46 18 – 471 3124

Website:
www.uu.se/centrum/tandemlab

E-mail:
radiocarbon@physics.uu.se

Uppsala 2025-05-20

Maarten Bracke
Acke & Bracke BV
Dorpvaart 76
BE-9180 MOERBEKE-WAAS
Belgium

Result of ^{14}C dating of charcoal and burnt bone from Passionistenstraat, Kruisem, Oost-Vlaanderen, Belgium. (p 6615)

Pre-treatment of charcoal:

1. Visible root-fibres are removed.
2. 1 % HCl is added (10 h, just below the boiling point) (carbonates are removed).
3. 1 % NaOH is added, (10 h, just below the boiling point). This step is repeated until the soluble part no longer is dark coloured.

The soluble part is precipitated by addition of concentrated HCl. The precipitate, which mainly consists of humus material, is washed, dried and referred to as fraction SOL. The insoluble fraction, referred to as INS, is mainly consisting of the original organic material, and should therefore provide the most reliable age. Influence of contaminants could be obtained from the SOL fraction.

Prior to the determination of the ^{14}C -content in the accelerator, the washed and dried material, acidulated to pH 3, is combusted to CO_2 which is graphitised using a Fe-catalyst reaction. In the present investigation fraction INS has been dated.

Pre-treatment of burnt bone samples:

1. 1.5 % NaOCl is added to the cleaned and pestled sample and kept at ambient temperature for 48 h.
2. The sample is washed in distilled water.
3. 1 M HAc is added to the sample and kept at ambient temperature for 24 h.
4. The sample is washed in distilled water and then dried.
5. The sample is leached with 6 M HCl.
6. The obtained CO_2 is graphitised using a Fe-catalyst reaction prior to the determination of the ^{14}C -content in the accelerator.

RESULT

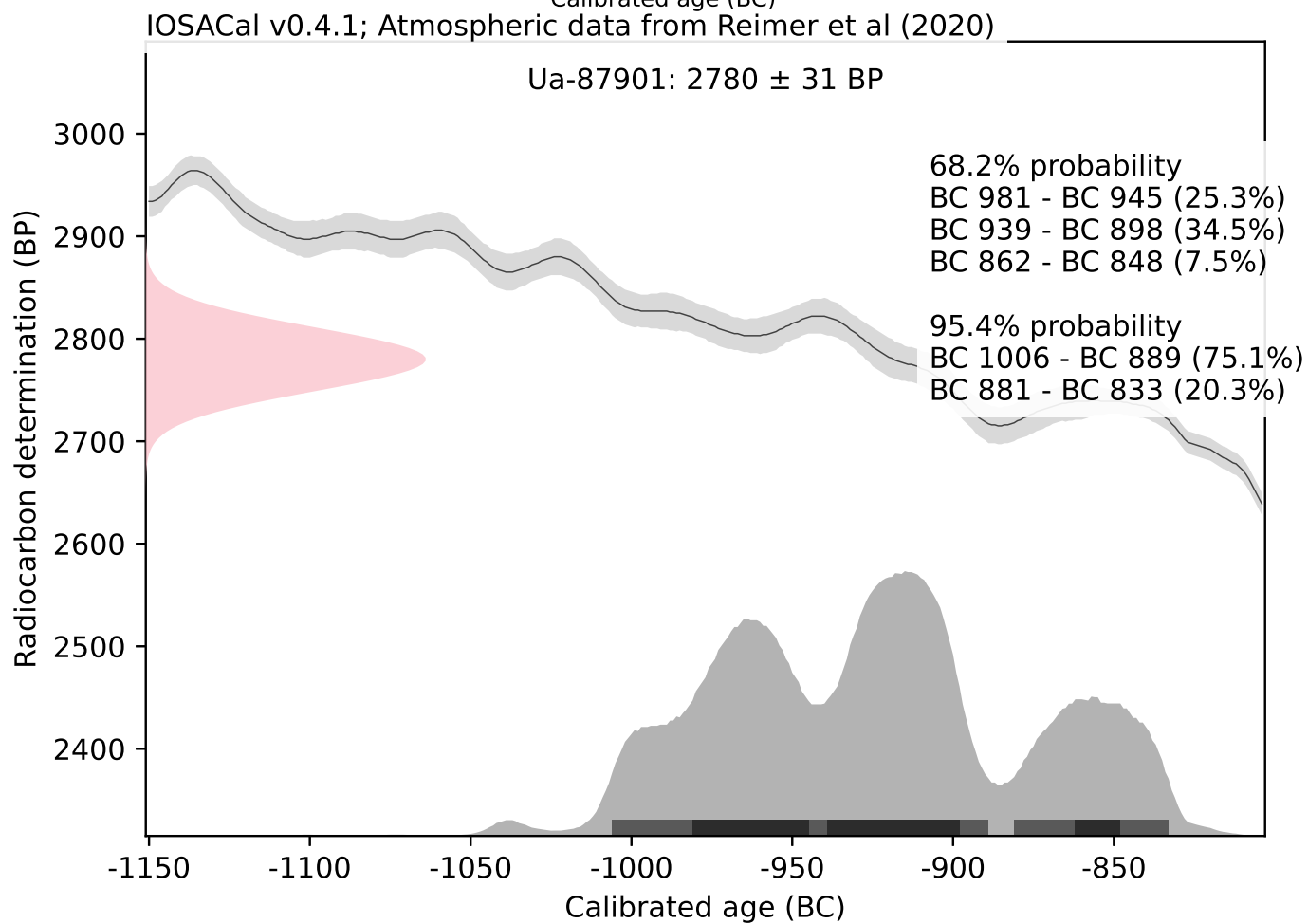
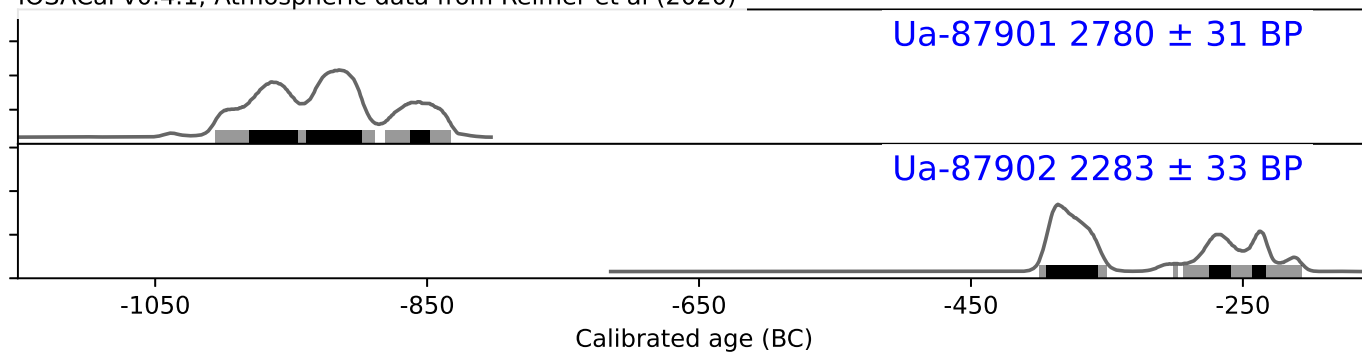
Lab number	Sample	$\delta^{13}\text{C}\text{‰ V-PDB}$	^{14}C age BP
charcoal			
Ua-87901	2025A215, spoor 27, laag 1, staal 1, sample 1	-27.4	2 780 $\pm$ 31
burnt bone			
Ua-87902	2025A215, spoor 28, laag 1, staal 2, sample 2	-25.3	2 283 $\pm$ 33

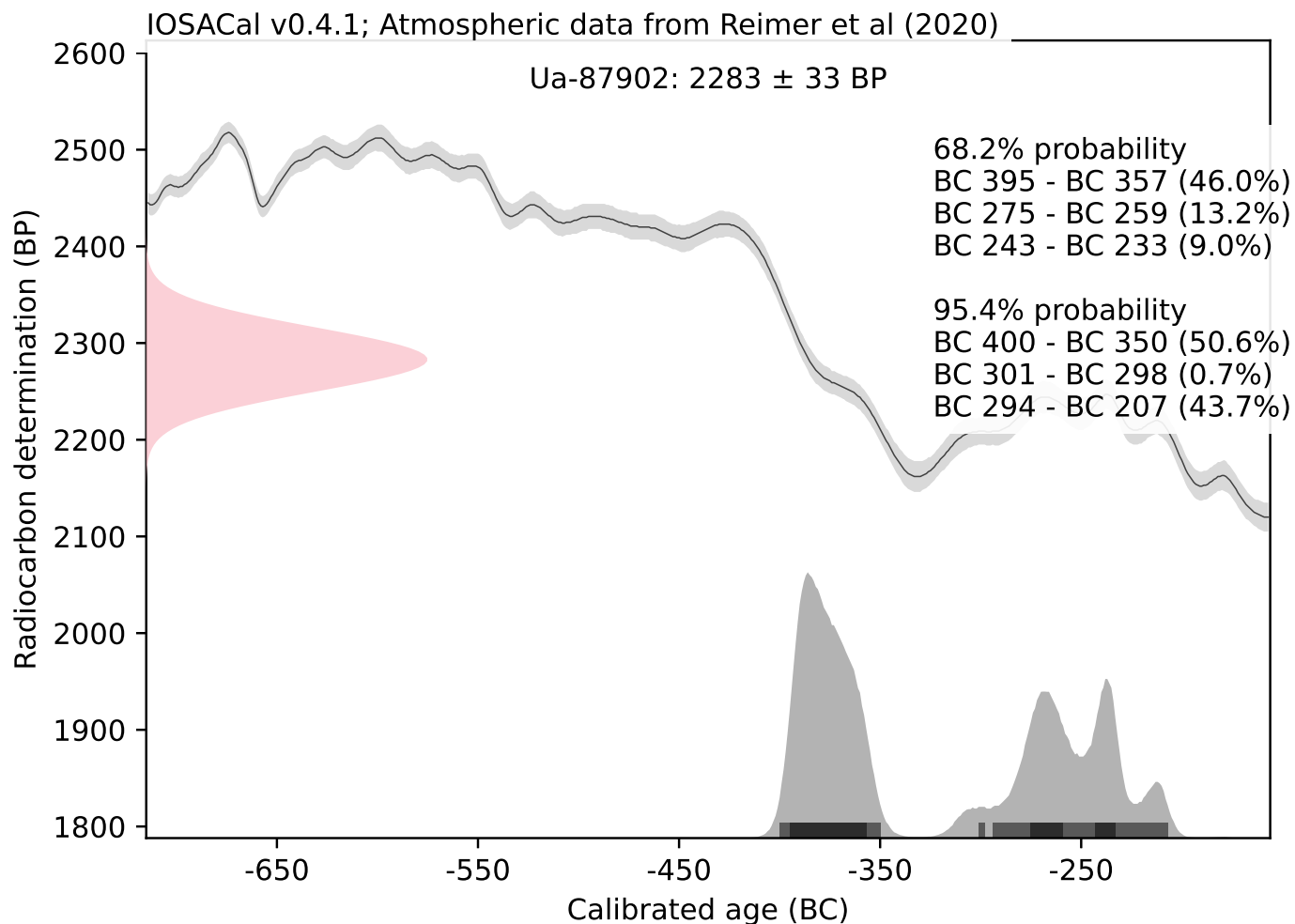
Kind regards

Karl Håkansson/Daniel Primetzhofner

Calibration curves

IOSACal v0.4.1; Atmospheric data from Reimer et al (2020)

6.10. Referentieprofiel

Projectcode		2025A215			Coördinaten	X 92073,39; Y 180519,24	
Type onderzoek		Opgraving				X 92074,20; Y 180520,02	
Profielnummer		PR1			Hoogte	+20,7m TAW	
Oriëntatie		ZW-NO			Grondwater	niet bereikt	
Datum		22/01/2025			Classificatie bodemkaart	Sbg	
Weer		Bewolkt, droog				Droge lemige zandbodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B-horizont	
Beschrijving		Paulien Fonteyn			Fotonr	44	
Landgebruik		Akkerbouw			Plannr	Zie allesporenkaart	
Vegetatie		Maïs (gemaaid), braakliggend					
Horizont		Diepte (cm)		Methode beschrijving	Ondergrens		
nr	Benaming	begin	eind		bereikt	duidelijkheid	regelmatigheid
H1	Ap1	0	30	Droog	Ja	Duidelijk	Zeer regelmatig
H2	Ap2	30	45	Droog	Ja	Matig	Regelmatig
H3	Ap3	45	60	Droog	Ja	Matig	Onregelmatig
H4	C	60	-	Droog	Nee	-	-
Kleur (visueel)		Vochtigheid		Textuur		Andere fenomenen/opmerkingen	
				symbool	beschrijving		
Donkergrijs		Droog		S	Lemig zand		/
Grijs		Droog		S	Lemig zand		/
Bruin		Droog		S	Lemig zand		Bevat handgevormd aardewerk (oude ploeglaag), bioturbatie
Beige		Droog		S	Lemig zand		/

Figuur 1 Zicht op profiel 1 in werkput 1 met aanduiding van de stratigrafische eenheden.

6.11. Dagrappporten

Dinsdag 21 januari 2025

Aanwezig: Bert Acke (assistent archeoloog), Maarten Bracke (erkend archeoloog), Paulien Fonteyn (erkend archeoloog), Gwendy Wyns (assistent archeoloog), Steven Antheunis (grondwerken), Koen Meulewaeter (metaaldetectie)

Werkzaamheden: metaaldetectie teelaarde, aanleg WP1, registreren grondsporen in het vlak (foto's, opmetingen), metaaldetectie archeologisch vlak en sporen, couperen grondsporen en registreren coupes (foto's, opmetingen, tekeningen), uithalen tweede helft, inzamelen vondsten en stalen

Aantal aangetroffen sporen: 26

Voornaamste sporen: spiekers (S19 t.e.m. S22, S23 t.e.m. S26), greppels S1 en S10, palenrij S11-S16

Woensdag 22 januari 2025

Aanwezig: Bert Acke (assistent archeoloog), Maarten Bracke (erkend archeoloog), Paulien Fonteyn (erkend archeoloog), Gwendy Wyns (assistent archeoloog), Steven Antheunis (grondwerken)

Werkzaamheden: vervolg aanleg WP1, registreren grondsporen in het vlak (foto's, opmetingen), metaaldetectie archeologisch vlak en sporen, couperen grondsporen en registreren coupes (foto's, opmetingen, tekeningen), uithalen tweede helft, inzamelen vondsten en stalen

Aantal aangetroffen sporen: 8

Voornaamste sporen: kuil S27, spieker (S28, S29, S32, S33)

Donderdag 23 januari 2025

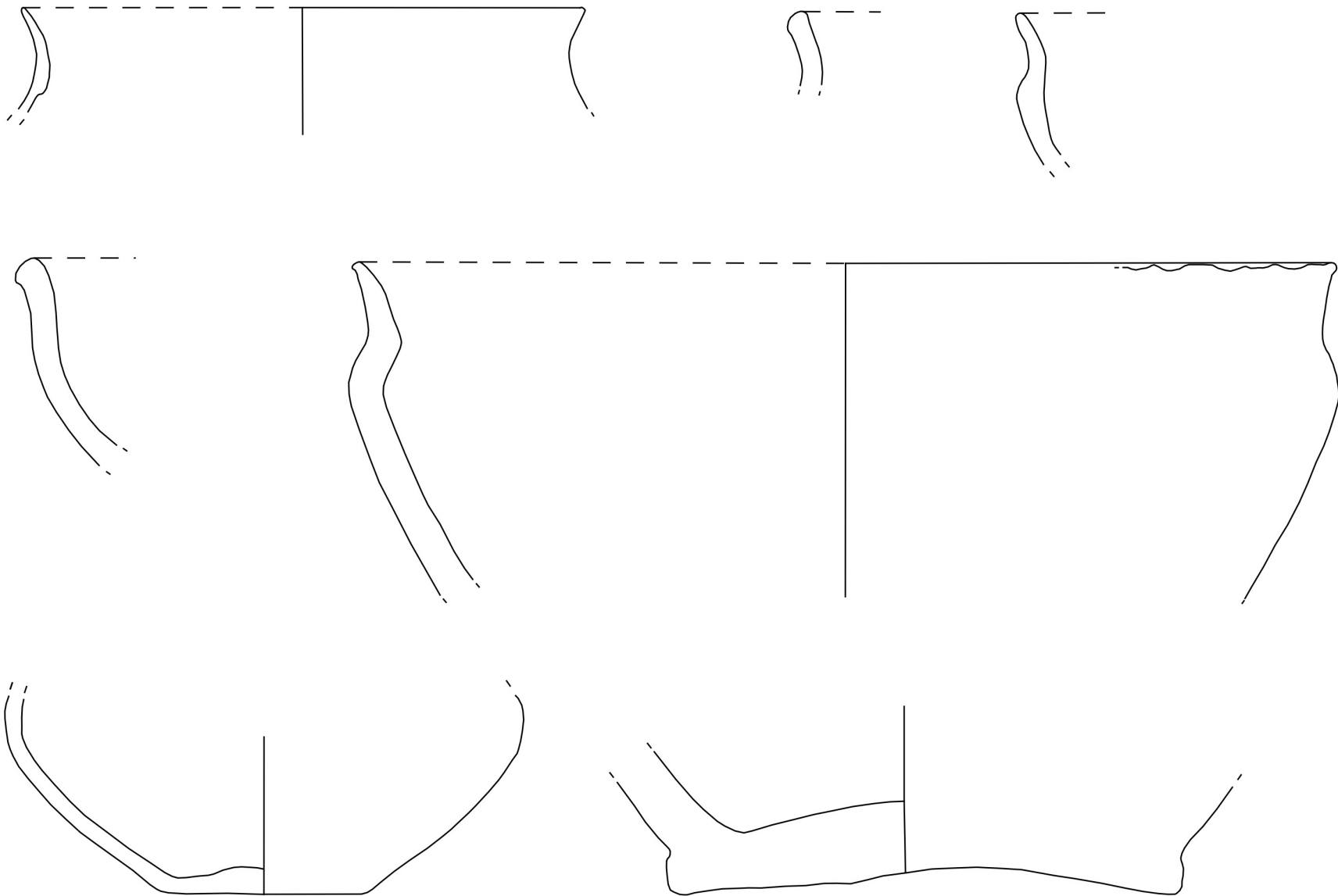
Aanwezig: Bert Acke (assistent archeoloog), Maarten Bracke (erkend archeoloog), Paulien Fonteyn (erkend archeoloog), Gwendy Wyns (assistent archeoloog), Steven Antheunis (grondwerken)

Werkzaamheden: afwerken WP1, dichten WP1

Aantal aangetroffen sporen: 0

Voornaamste sporen: /

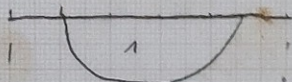
inv. 16

0 2 4 6 8 10 cm

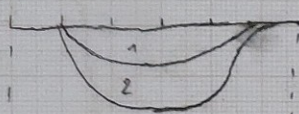
2025A215 KRUISER SCHAAL 1:20

§2

L1: G₂, HK⁻, ZL, b₀, H₀H

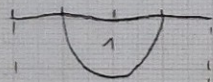
§1

L1: B₂, HK⁻, ZL, b₀, H₀H

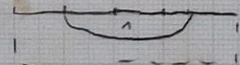
L2: B₂ gebukt, HK⁻, ZL, HET

§7

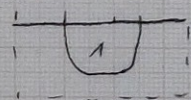
L1: G₂, B₂, HK⁺, HET, ZL

§6

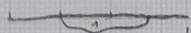
L1: G₂ gebukt, HET, b₀⁺, ZL

§5

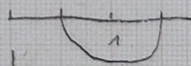
L1: vaag, B₂, HET, ZL, b₀⁺

§4

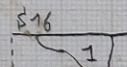

L1: B₂(G₂), ZL, HK⁻, b₀⁺

§3

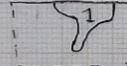

L1: B₂, ZL, HET, HK⁻

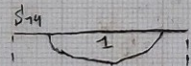

L1: B₂, GR, ZL, HET, HK⁻

§15

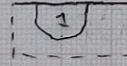

L1: B₂, GR, ZL, HET

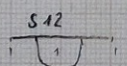

L1: B₂, GR, ZL, HET, HK⁺

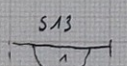
§11

L1: B₂, GR, ZL, HET, HK⁺

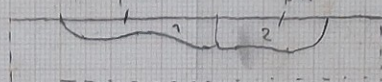

L1: B₂, GR, ZL, HET, b₀⁺

L1: B₂, GR, HET, ZL, b₀⁺

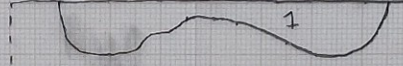
§17

L1: §17, B₂, GR, ZL, HK⁺, b₀⁺, HET

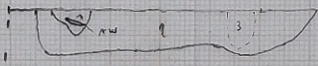
L2: §10, B₂, GR, ZL, HK⁺, AW, b₀⁺, HET

§9

L1: B₂, GR, ZL, HK⁺, b₀⁺, HET

§8

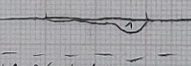
L1: HK⁻ rechter, doorgel-zw, HK⁺, HET, ZL

AW: verke bot (boven AW)

L2: B₂, GR, ZL, HK⁻, HET, b₀⁺

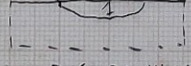
L3: zw, HET, HK⁺, b₀⁺

§18

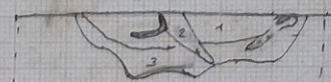
L1: G₂, HK⁺, b₀⁺, ZL

§10

L1: B₂, GR, ZL, HK⁺, AW, b₀⁺, HET

§27

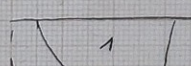

L1: G₂, H₀H, B₂, GR, ZL, HK⁻, AW⁺

L2: HK⁻ rechter, doorgel-zw, HK⁺, HET, doorgel, HET, ZL

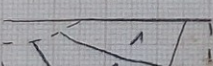
L3: HET, BR - doorgel, gwe, ZL AW, HK

§30

L1: HET, DBR, HK⁻

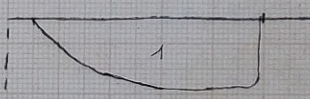
§29

L1: HET, DBR, HK⁺

L2: HET, DBR, HK⁺

§28

L1: HET, DBR, HK⁺

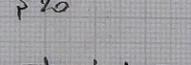
§19

SPIEKER

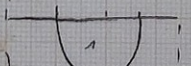
L1: B₂, L₀, HK⁻, ZL

§20

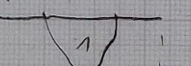
L1: B₂, L₀, HK⁻, ZL

§22

L1: B₂, L₀, HK⁻, ZL

§21

L1: B₂, L₀, HK⁻, ZL

§23

SPIEKER

L1: B₂, L₀, HK⁻, b₀⁺, ZL

§25

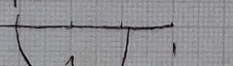
L1: B₂, L₀, HK⁻, b₀⁺, ZL

§24

L1: B₂, L₀, HK⁻, b₀⁺, ZL

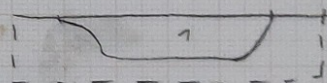
§26

L1: B₂, L₀, HK⁻, b₀⁺, ZL

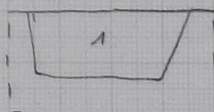
2025 A 215
KewiSEM
1/20

§ 34

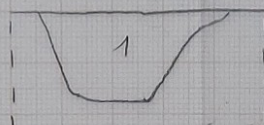
L1: HET L-DOR, HK+
maalsteenfragm.

§ 33

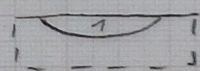
L1: HET DORGE-ZW,
HK++

§ 32

L1: HOM DORGE, HK-

§ 31

L1: HOM DORGE,
HK-
natuurlijk?

180525

180500

180475

92075

92100

92125

Kruisem Passionistenstraat 31

2025A215
Opgraving

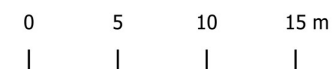
Allesporenkaart

Legende

- Opgravingszone
- Profiel

Sporen

- Archeologische sporen
- Natuurlijke sporen
- Verstoringen

Bron: geopunt.be

Datum: 29-1-2025